

ALKOTÓ

Irodalmi-Kulturális Folyóirat
V. Évfolyam 4. szám
2024. Tél

Kedves Olvasó! Kedves Alkotó!

Téli hangulat a témája az Alkotó ezen számának. Hittem, hogy e tárgykör kapcsán számtalan alkotás születik a téli ünnepekről, és ez így is történt. Ám mégis, mintha most kicsit kevesebb lenne az ünnepi csillogás, mint az előző években. Azt már jó ideje nem mondhatjuk, hogy a tél dermesztő hideggel, hóval, jéggel járó évszak, hiszen már a hóemberek is csak ritkán tesznek egy-egy rövid látogatást az udvarunkban. Még jó, hogy a mikulás nem csak szánkón közlekedik, és a karácsony sem riad vissza egy kis napsütéstől. De hiába melegebb a tél, mint régen volt, az emberi lélek mégis didereg, s erről nem tehet más, csakis az ember. Az emberi lélek nyugalmat, békét, szeretetet óhajt, de ezek mostanság mintha gyakorta hiánycikkek lennének. Ám van helyettük háború, gyűlölködés, kapzsiság, káosz... Így aztán nem csoda, hogy az alkotások az ünnep meghittsége mellett még sok másról is szólnak. S ez így van jól, hiszen az alkotók küldetése nem csak az, hogy segítsenek megélni az ünnepi hangulatot, hanem az is, hogy élhetőbbé tegyék e világot, utat mutassanak, szellemet fényesítsenek, lelkeket gyógyítsanak, rámutassanak a miértekre, hogyanokra... Ezt tették az Alkotóban publikáló írók, költők, képzőművészek... is. Hála és köszönet érte. Ennek fényében talán az ünnep varázsa is melegebbé, meghittebbé válhat, s te, kedves Olvasó, feltölthetsz lélekben; tudással, élményekkel gazdagodhatsz, hiszen eléd tárul a tél csodája, a béke sóhaja, az elmúlás fájdalma, a hit ereje, a mesék varázslatos világa, az újév ígérete, az éltető remény felcsillanása. A varázslatos, és tartalmas alkotások mellett a Vendégrovatban egy nagyszerű festőművész is bemutatkozik, míg a Tár-

salgó rovatban két világhírű művész mesél életéről, művészi tevékenységéről a riportokban. Ők névszetint: Szentpéteri Gabriella zongoraművész, és Dés László Kossuth és Liszt Ferenc díjas Erdemes művész, dzsesszzenész. Köszönjük szépen. Kedves Olvasó!

Lapozz tovább az Alkotóba, és találj rá arra az üzenetre, amely hozzád szól!

Legyen áldott, békés, varázslatosan szép karácsonyi ünneped!

S ha kopogtat az új esztendő,
Hadd durranjon az a pezsgő,
Szilveszternek éjszakáján
Remény csillan koronáján.

Óév szalad, vissza se néz,
Pedig lenne dolga elég,
Ám, mi elmúlt emlék csupán,
Éltünk vágat idő lován.

Új év biztat s megígéri,
Jobb lesz ő, mint az a régi.
Emeljük rá poharunkat,
Kívánjunk egy boldogabbat!
BÚÉK

Hermann Marika
meseíró, Krúdy bronzérmes költő
Gyóni Géza Irodalmi Kör
www.dabik.hu

Áldott karácsonyi ünnepeket,
és boldog új évet kívánunk!

Iochoom Zsolt:
Karácsony melege

Ma este kezembe került
Egy régi gyerekkori ruhácskád,
Mintha csak most lettél volna
Karomba, s nem harminchárom éve.
Emlékszel?

Az első szó, amit kimondtál
Mama volt; mama...fázom!

Mindenre emlékszem,
Gúzsba kötve őrzöm
Gyermekkorod emlékeit.

Mintha csak tegnap történt volna,
Mikor az első nagy lépéseket
Megtetted előre.

Egy dolog érdekelt akkor,
Hogy meg ne fázz,
Édes kisfiam...

Azóta is édesanyám
A meleget adó kandalló szívemnek.

Czibere Anita:
Karácsonyra várva

Karácsonyra várva
újra gyermek lenni,
tisztán, hófehéren
az ünnepre lelni.

Nagy, őszinte szívvel
szeretetlenben lenni,
a világot ezzel
ünneplőbe tenni.

Az ünnepi fénybe
kerek szemmel nézni,
ragyogó lélekkel
angyalok közt élni.

Szeretettel várni
a Jézuska jöttét,
minden szívet nyitni,
örökre velünk légy!

Hermann Marika:
Remény

Piciny sugár éj közepén,
Szívünk dobban: ő a remény,
Oly csendes, szelíden szól,
Mint szellő a lombok alól.

Ölve óv, ha fúj a szél,
S minden csillag a mélybe tér.
Mint el nem múltó lágú dallam,
Úgy lüktet lelkünkben halkán.

Falak között ő az ajtó,
A legsötétebb éj is hajló,
Hol remény van, ott a fény,
S az élet újra visszatér.

Horváth Edit:
A tél zenéje

Még egy utolsó dobbanás,
Még egy utolsó lehetet,
Észrevétlen elszáll az ősz,
S már tél lepi el szívemet.

Színes takaróját fogva
Lassan maga után húzza,
Fehér leplet hint szét a tél,
Napsugár csillogó bunda.

Jégtündérek korcsolyája
Befagyott ablakon serceg,
Télanyó már leskelődik
Hideg kulcslyukakon csendben.

Zenekarát fagykottából
Karmesterként dirigálja,
Zsákjából jeges, zúzmarás
Csend szonátát varázsolja.

Messze a múlt, a ma szalad,
Őszülő éveket tompít
Sok- sok megfáradt gondolat,
Emlékekre a tél gyogyír.

Meleg szobában átölel
Régi karácsony illata,
Csonkig égő gyertya lángja
Remegő fények csillaga.

Gróf Gál Mihály: Betlehemi Szent család

**Orosz Cs Bernadett:
Karácsonyi angyal**

Angyal könnye hullik az égből,
Hópihék táncaként érkeznek a légből.
Puha takaróként terül szét a tájon,
Csendbe burkolózik az édes álom.

Éj leple alatt a földre suhan,
Glóriája a sötétben megcsillan.
Besurran minden házba,
Szíve dobban minden imára.

Oly sok a kérés, oly sok a féltés,
Nagy az emberek terhe, sok a kérdés:
Miért ily nehéz, miért ily keserű,
miért magányos az ünnep,
Miért fáj a lét, miért volt nehéz az év,
s miért hulltak a könnyek?

Nehéz ez a szívének, összeszorul a lelke,
Naggyá válik az angyal terhe,
Cipeli tova karácsony éjjelén a sok fájdalmat,
Ne nyomja többé az emberek fáradt lelkét a bánat.

Könnye hullik, míg messzire száll,
Ne lássa senki, hogy neki is oly nagyon fáj,
Ne tudják, hogy itt járt és segíteni érkezett,
Ne sejtse senki, hogy meghasadó szívvel,
csendesesen szeretett....

**Dr. Veress János:
Csak a szeretet**

Csak a szeretet, mi fontos a világban,
Ez mozgat mindent, s tart jó formában.
Végtelen ereje szelíd sodrásával
Magával visz, s fenntart a világban.
Szerető szavaktól a virág újra nyílik,
Kutyánk, macskánk szemében visszatükröződik.
Autónk megjavul, a fájdalom elmúlik,
Nincs ember, ki hiányát képes elviselni.
Ettől nő az erdő, a kalász ettől hízik,
Ha érzi az ember, mindenkiben bízunk.
Akit szeretnek, teste-lelke szép lesz,
Nem számít az idő, ha szeretetben élhetsz.
Tudd, hogy a szeretet benned is lakozik,
Ha kiárasztod, s nem kapsz, még többet kell adni.
Nem fog el sohasem, bátran ajándékozhatod,
Mert ezzel az egész világot megjavíthatod.

Orosz Cs. Bernadett rajza

**Lovag Váczi Zoltán:
Megjött a tél**

Hajnalra ráült az éj a csendre,
Sötét fátyol takarta be az eget.
Hótündérek szálltak a felhőkre,
Hózáporral köszöntötték a telet.

Fehérbe öltözött a táj,
Erdő, rét a liget.
Hó alatt alszik el a határ,
Ott kelti a tavaszi kikelet.

**Csipkerózsa:
Télvarázs apevák**

Jég
csillám,
csipkegally
vörös ágán
izzó télvarázs.

Csipkebogyókon
sziporkázó
télvarázs,
pille
hó.

Dr. Veress János:
Adventre készülünk

Sötét időszakban világosságra vágyunk,
 Ne hűljön ki a hidegben szívünk, szobánk, ágyunk!
 Jöjj, Urunk, életadó fényvel, melegséggel,
 Kétezer éve született nagy-nagy reménységgel!
 Eljöveteleddel újuljon meg lelkünk,
 Meleg érzelmekkel töltekezzék szívünk!
 Minden évben várjuk Jézus születését,
 Várakozás közben a lelkünk is kap békét.
 Bomló világunkban hadd legyen reményünk,
 Erkölcsi romlásban biztos menedékünk!
 Szerető szívünkben kél égre szálló énekünk,
 Embervoltunk jármát bocsásd meg minekünk!
 Örök várakozás mindedig az éltünk,
 Te vagy az, Urunk, kit várunk és félünk,
 Magához vonz minket a benned élő jószág,
 Veled együtt lenni: a végső kívánság!

Balogh Zsuzsa:
Téli nyugalom

Kémények kontyán fehér sapka,
 Házak hátát hó takarja.
 Csendes ima hull az égből,
 Áldás minden hópelyhéből.
 Fehér paplan alatt alszik a vetés,
 Csilingelő szánkóval fut a nevetés.
 Eltűnik a földnek gondja,
 Pihen a fák nyári lombja.
 Szél pengeti ágak húrját,
 Apró kezek a hógolyót gyúrnák.
 A hóember gömbölyödik,
 A nyugalom felett örködik.
 Répa orrán hosszú jégcsap,
 Fején fazékból van a kalap.
 Szén a szeme, szén a gombja,
 Letört ágakból a karja.
 Rámosolyog a világra,
 Vidámbb lesz, aki látja.
 Csendesen hull, táncol a hópihe,
 Fehér áldás ül mindenre.
 Béke borul a világra,
 Megszületik a Megváltó nemsokára.

Czibere Anita:
Advent harmadik gyertyája

Advent harmadik gyertyája
 A szívek lángjának hívása, hogy
 A Szeretet Fénye még erősebben égjen,
 A Lelkek Fénye e világ felett erőt vegyen.

Szeretet mossa tisztára a szíveket,
 Emelje magosba e bolygót s a népeket,
 Arany időszak, mely a szíveket nyitja,
 Szeress, mint a hulló hó, nem válogatva.

Tisztaságát, csillogását mindenhová szórja,
 Áldott advent lélekkharangjai szólnak,
 Áldott idő lélekkharangokkal hív,
 Áldása egész évben elkísér.

**Cserna Ferenc:
Gondolatok a fa alatt**

Szól a csengő, családunk is
Összegyűlt,
Karácsonyfát megcsodálva
Szív derült.
Kedves emlék, kedves szavak,
Hitet, békét, áldást hoztak
Mindenütt.

Kis családunk újra itt volt,
Mind megjött,
Ritkán vagyunk teljes számban
Így együtt.
Vacsora várt az asztalon,
Hálaima az ajkakon
Felzendült.

Fenyőillat töltötte be
A szobánk,
Szeretteink ajándéka
Várt reánk.
Egymást átölelte karunk,
Örömkönny áztatta arcunk,
Néma szánk.

Maradj velünk még szeretet,
Szeretünk.
Akkor is, ha elmúlt már az
Ünnepünk.
Legyünk együtt akkor is, ha
Lehullott a karácsonyfa
Levele.

Gróf Gál Mihály: Lángos csillag állt felettük

**Szabó Ferenc:
Valóság?**

A tisztaszívűt, Jézust magasztalom,
Tanúm lesz a KÖNYV, hogy őszinte a tett:
Szelíd lelkem, mely szilaj volt egykoron,
A sötétségből a fényre érkezett.
Hazug szavakból nem értek, helyette
Az égi lény tisztaságán ámulok:
Valóság, talán látomás... A szívem
Megérinti, s egyre nő csodálatom.
Ha dicsérő szó jön elő ajkamon,
A sírás szorítja össze torkomat;
S ha igazságát énekli meg dalom,
Tanítása másokban is megfogán.

S talán megérezem hitét, – lelkemen át –
Amit még nehezen hiszek – a csodát.

Kosztolányiné Ági alkotása

**Dáma N. Sebestyén Katalin:
Szeretet és béke**

Csillogó, puha hókristály hull
karácsony éjjelén,
aranyszárnyú angyalok
égi áldást hintenek.
Csillagseregnyi dér szikrázik,
s igaz hittel ünnepi ruhát öltünk.
Fényorgiába burkolózó táj,
égi rónán rügyeznek pirkadattá,
majd kékbársony pillanata megcsendül.
Fagy dala muzsikál talpunk alatt,
hófehér opálgömbök ékszerként ragyognak.
Jégmuskátlí virágzik hólepte ablakban,
szürke felleggel füstölög a kémény,
világra kifújja bensője melegét.
Bent legbelül angyalszférák szólalnak,
tisztá menny sugara,
fenyőillat áhítatával szívemig átitat.
Megmosdik a hit, szeretetben mártózik,
hisz' eljött szent karácsony.
Szeretet, béke, megértés hangját őrizzük,
s méltósággal ünnepeljünk.

**Balázs Erzsébet:
Téli hangulat**

Mikor a hóvirág kidugja fejét,
Fehér lelke jelzi kikelet nesztét.
Lelkem hófehér köntösbe öltözött,
Szívembe hála és remény költözött.

Reszketve, fázósan kísérem útját,
Nem feledve a régi-régi múltját.
Törekvését csodáltam, most is látom,
Mint néma újszülött, tör át a gáton.

Tavasza első hírnöke, üde látvány,
Szép szemünkkel csodáljuk tisztaságát.
Reá mosolyog kék szemével az ég,
Csillagok fényével vigyázza az éj.

A báj, szerénység, mi belőle árad,
Csodára sarkall száz lombtalan ágat.
Viríts, hófehér, tiszta lelkű virág,
Veled fázón is szép, a téli világ!

Iochom Zsolt: Adventi csillagok

Angyalvárás – angyaljárás. E szavakkal játszadoztam, miközben hazaértem egy karácsonyváros ünnepségről. Gyermeki hit, örömteli szeretet és önzetlen jószándék talált egymásra ezen az estén, ahol az angyalkák megajándékozták a szegény sorsú gyerekeket.

Az egyik kislány ezt mondta:

– A karácsony nemcsak az ajándékokról, hanem a szeretetről és az összetartozásról szól.

Énközpontú világunkban nehéz megtapasztalni az összetartozás szépségét. Napjaink forgatagában csak az önös érdekeink vezérelnek. Elfelejtettük, hogy életünk legnagyobb ajándéka a szeretet. Hogy képesek vagyunk szeretni. Köszönjük szomszédainknak, kívánjunk szép napot a lépcsőházat felmosó takarítónőnek, üdvözljük a szolgálatát teljesítő kapust, ismerjük meg volt diák-társunkat, egykori kollégánkat! Egy mosolyt, egy kedves szót ne sajnáljunk másoktól! A közelgő karácsony szóljon a szeretetről és az összetartozásról... ez a legszebb ajándék, amit adni és kapni lehet.

Vasárnap – advent negyedik vasárnapja. Nagycsaládként vettük körül a téren felállított nálunk is nagyobb adventi koszorút. Az elmúlt években az a szép szokás honosodott meg városunkban, hogy az itt élők az adventi szent időben vasárnapról vasárnapra délután öt órakor az óriási adventi koszorú köré gyűlnek, közösen énekelünk, a papbácsik pedig ünnepi gondolataikkal itatják át lelkünket. Már ránk esteledett. Minden csillogó szempár a három gyertyával világító koszorút leste, és akkor fellobbant a negyedik gyertya lángja is. Az „adventi csillagok” beragyogták a teret. Jó volt ott lenni és megtapasztalni, hogy tudunk még közösen örülni a fénynek! Van még jószág, jószándék és jóakarát az emberekben. Nemcsak várják a fényt, hanem tovább is adják. Fényt hozó emberekre van szüksége a világnak, ami olyan, akár a téli éjszaka. Legyen jászol a mi szívünk is idén karácsonykor...

Ma a legszegényebbeket látták vendégül a város legdrágább hotelében. Több százan ültek az ünnepi asztal mellett, a forró étel mellé meleg szavakat is kaptak. Amint elnéztem őket, arra gondoltam, hogy milyen természetes nekem és sokunknak, hogy mindennap meleg ebéd van az asztalunkon, mindig van friss kenyér a kamrában, vaj, sajt és

sonka a hűtőben. Milyen természetes, hogy meleg van, forró víz folyik a csapon, szélessávú interneten csevegünk, száz tévécsatorna közül választhatunk. Milyen természetes, hogy együtt élünk családdal, szüleinkkel, feleségünkkel, gyerekeinkkel. Milyen természetes, hogy van, akivel elmenjünk meginni egy üdítőt, van, akivel sétáljunk, megnézzünk egy filmet, van, akit átöleljünk és megcsókoljunk. Milyen természetesnek tűnik minden. Ez nekünk jár! Megérdemeljük! Mégis folyton csak elégedetlenkedünk. Sőtlan a leves, morzsálódik a kenyér, nehezen kenhető a vaj, túl vékony a sajt, nem elég vastag a sonka, párásodik az ablak, túl hangosan folyik a víz, lehetne gyorsabb az internet, folyton reklám van a tévében, mindig lefárasztanak a szüleink, folyton panaszkodik a feleségünk, egyfolytában hangoskodnak a gyerekeink. És csak folyik belőlünk a panaszáradat. Ha holnap a leggazdagabbakat látnák vendégül a város legszegényebb negyedében, talán utána kevesebbet elégedetlenkednénk, kevesebbet panaszkodnánk, és jobban megbecsülnénk mindazt, amink van, és mindazokat, akik körülvesznek bennünket. Napról napra egyre közelebb kerülünk a karácsonyi csodához. Várva várja már mindenki a szentestét, a szeretet ünnepét. Ezen a napon mindenki kedvesebb, megértőbb, boldogabb, megajándékozta szeretteit ajándékokkal és kedves szavakkal.

Miért kell mindezzel december 24-ig várnunk? Miért nem vagyunk kedvesebbek, megértőbbek, boldogabbak, segítőkészebbek, önzetlenebbek már most? Miért nem lehet a karácsony több, mint egy piros betűs dátum a naptárban? Miért nem lehet egy lelkiállapot, ami egész évben végigkísér bennünket?

Szenteste megszületik szívünkben a szeretet. Ápoljuk, ringassuk, neveljük! Engedjük hozzá jönni ne csak a gazdag királyokat, hanem az egyszerű pásztorokat is.

Legyen örömmünnep a karácsony!

MaR - II. GALÉRIA: Találkozás az angyallal

Sokan nem hisznek vagy kételkednek az angyalok létezésében. Én tudom igazolni, igenis vannak angyalok...

Így advent időszakában sokan gondolunk vissza, milyen volt gyermekkorunk karácsonya. Tesszük ezt azért, mert mindannyiunkban ott van a tiszta gyermeki lélek és a hit. Így legalább gondolatban ismét átélhetjük a karácsony misztériumát. Várjuk újra a csodát, a megváltó megszületését, eljövételét.

Nekem ilyenkor felelevenedik gyermekkorom legszebb karácsonya, találkozásom az angyallal.

Történetem idején húgom négyéves, én hétéves lehettem. Decemberben a helyi boltok kirakatait feldíszítették, ezüst- és aranyvasárnapra készültek. A község egyik közösségi nagytermében ajándék-kiállítás nyílt. A műszaki cikkektől a játékokig sokféle áruféleséget mutattak be, hogy inét választva tudjanak az emberek, főleg a gyerekek kívánságokat előterjeszteni a Jézuskának.

Szüleink minket is elvittek erre a kiállításra. Természetesen mindenki játékot, babát, labdát és mesekönyvet szeretett volna.

Amikorra hazaértünk, már eldöntöttük, mit kérjünk a Jézuskától. Anyukánk mondta, hogy sokat ne kérjünk, mert a többi gyermek is szeretne ajándékot kapni, nekik is jusson a látottakból.

Húgom nevében is – mint másodikos nagylány – levelet írtam a Jézuskának, hogy milyen ajándékot szeretnénk. A levelet este kitettük az ablakba, és láss csodát: reggelre már hűlt helye volt. Biztos elvitték az angyalok – gondoltuk.

Nagyon vártuk a karácsonyt, ami hamarosan elérkezett.

Családunkban az volt a szokás, hogy szenteste az öt órakor kezdődő istentiszteleten vettünk részt. Mi a többi gyermekkel együtt kis műsorral szerepeltünk.

Nagy izgalommal mentünk hazafelé a templomból. Hideg volt, csikorgott a hó a talpunk alatt, de mi nem fáztunk. Már messziről figyeltük a szobánk ablakát, vajon van-e világosság? Kiviláglik-e a karácsonyfa fénye? Nem, ekkor még sötét volt az ablak. A szentesti vacsora következett, de az izgalomtól nem nagyon tudtunk enni. Anyukánk hiába mondta, hogy ilyenkor rengeteg dolga van a Jézuskának és segítőknek, az angyalkáknak. Sok gyermek várja a karácsonyfát és az ajándékokat.

Talán hozzánk később érkezik.

A vacsora utáni várakozásban csengettyűszó hallatszott. Egyszer, kétszer, többször... Erre vártunk! Megjött a Jézuska, itt járt az angyalka! – kiáltottuk nagy örömmel. Talán hozott nekünk is karácsonyfát, ajándékokat! Rohantunk be a szobába, és mit láttunk meglepődve? Egy fehér ruhás angyalka suhant ki a főbejárati ajtón, kezében csengettyű és csillagszóró. Különleges, megmagyarázhatatlan fények és illatok szálltak körülötte a levegőben. Ma is előttem van ez a csodás kép!

A szobát betöltötte a kis kályha és a szeretet melege, a karácsonyfa gyertyáinak fénye és a csillagszórók szikrái.

Ott állt az ablak előtt egy gyönyörű karácsonyfa, tele díszekkel, szaloncukorral. A fa alatt szebbnél szebb papírokba csomagolt dobozokkal, ajándékokkal. Micsoda öröm, boldogság és meghatottság volt mindannyiunkban! Igen, hozzánk is megérkezett a Jézuska!

Először közösen elénekeltük a Mennyből az angyalt, majd kezdődhetett az ajándékok kicsomagolása. Itt volt az a barna hajasbaba, tarka ruhában, amit a kiállításon látott és kért kishúgom. Ugyanazt a rózsaszín babakocsit is megkaptuk, amire vágytunk.

Én is felfedeztem a szőke, kék szemű pólyásbabát, hisz ez csoda, ugyanolyan zöld pettyes sapkában és ruhában, mint amelyet a kiállításon megcsodáltam.

Jézuska még pizsamát, zoknit, ruhát, csizmát, csokit, narancsot küldött nekünk. Grimm legszebb meséi is hozzánk került, meg az Öreg néne őzikéje, mert Jézuska tudta, én már akkor is nagyon szerettem olvasni. Kifestő könyv, színes ceruzák..., azt sem tudtuk, melyik ajándékot kapjuk a kezünkbe!

Istenem, milyen nagy boldogság volt! Égtek a gyertyák, csillogtak a díszek, de a mi szemünk csillogása mindennél fényesebb volt.

A szomszédos templomban az éjféle misére hívó harang hangja még ébren talált bennünket.

A karácsonyi angyalt csak egy pillanatig észleltük, láttuk, de itt volt. S hogy itt járt nálunk, csak a nyomában maradt angyalhaj és az én boldog gyermekkori emlékem őrzi.

Rozványi Dávid: Scana, az erdőtündér és a karácsony

Scana, az erdőtündér nem szerette a telet. Nem szerette a sötétet, nem szerette, hogy a tó megdermedt, és nem tudott pancsikálni benne, nem szerette, hogy nem nyílnak virágok, amikkel táncot járhat, nem szerette a hideget, amikor hiába burkolózott be szárnyacskaiba, csak tovább fázcikázott. Nem szerette, hogy elnémult az erdő, hiába próbált énekelni, csak a fagyott faágak reccsége felelt neki.

Azt tette hát, amit mindig tenni szokott, amikor tanácstalan volt: leszállt a föld alá, hogy megkeresse Bubáját, a földtündért.

– Mondd, miért van tél, mire jó a hideg és a sötét?

A földtündér bölcsen elmosolyodott és visszakérdezett:

– Tudod, mi a különbség az emberfiak és -lányok és köztünk, tündérek között?

– Mi tudunk repülni, és sok mindent tudunk csinálni, amit ők búbájnak tartanak. Mi nem öregszünk, ők öregszenek és meghalnak.

– Csak ennyi?

– Miért, mi van még?

– Nem gondoltál arra, hogy van olyan dolog is, amit ők tudnak és mi nem?

Scana lecsücsörítette a száját, és megrázta a fejét.

– Nem hiszem, ismerem már őket, olyan földhözragadtak, szegénykéek, és csak pár pillanatot élnek, mint egy pillangó, csak nem olyan szépek

– Hát akkor még sok mindent kell tanulnod róluk!

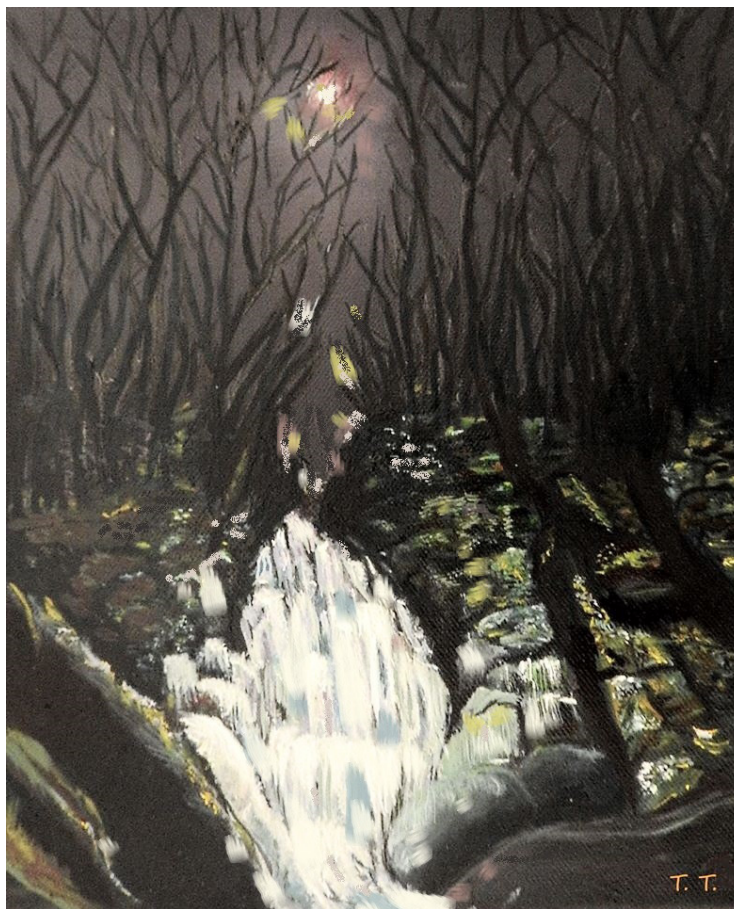
Scana szívesen tanult volna az emberektől, ha ugyan van mit tanulni tőlük, de nem volt kedve kidugnia az orrocskáját az erdőből, emberek meg véletlenül sem tértek be az ő felségterületére.

Az éjszakák egyre hosszabbak, a levegő egyre hidegebb lett, és a napocska is csak ritkán kacintott rá a felhők közül. Egy éjszaka azonban, ami a leghosszabbnak tűnt mindegyik közül, lépteket hallott. Olyanoknak hallatszottak, mint az emberléptek, de sokkal óvatosabbak és lassabbak voltak, mint amit megszokott. Kimerészkedett hát a szabadba és körbenézett: a sötétségben egy halvány fényecske remegett a távolban. Meglibbentette a szárnyait és odaröppent.

Amikor a közelbe ért, látta, hogy egy öregember közelít egy kis lámpással a kezében, amiben egy mécses égett. Ekkor az emberfi a szemébe nézett és illedelmesen köszöntötte:

– Békesség neked és ez erdő minden lakójának!

Scana nem ijedt meg: tudta, hogy egy tündért vagy bármilyen varázslatos lényt csak az láthat meg, akiben a jóság, az igazi varázslat él, hát ő is bátran köszönt!

Turányi Terézia Ilona vizeses téli holdfényben

– Békesség neked is, vándor! Mi járatban vagy errefelé, amikor leghosszabb az éj és legmetszőbb a hideg?

– A remény lángját viszem az otthonomba.

– Elég reménytelen vállalkozásnak tűnik... – fintorodott el a tündér.

– Pont a legnagyobb hidegben, a legreménytelenebb sötétségben van szükség a reményre. A reményre, amit ez a láng jelent, amit a Megváltó jászolánál gyújtottak meg.

– Miben remélsz, emberfi?

– Te nagyon okos vagy, de te sem tudhatsz mindent... A reménynek nem az a lényege, hogy várunk valamit, hanem az, hogy tudunk várni. Te

időtlen idők óta őrzöd az erdőt, mégis fiatal vagy, egy napot sem öregedtél azóta, hogy gyerekként itt játszottam. Én már öreg vagyok, azt sem tudom, hogy vajon van-e annyi időm, hogy hazaérjek a lánggal, mégis, tudok valamit, amit te nem: reménykedni. Neked minden megvan, amit én már elveszítettem: fiatal vagy, erős, szabad és vidám, mégis pont azért, mert mindened megvan, már nem tudsz várni semmire.

– A gazdagságom lenne a szegénységem? – kérdezte meglepődve Scana.

– A szegénységem a gazdagságom – mosolyodott el az öregember. – Én már napról napra kevesebb vagyok, ezért napról napra teljesebb a reményem.

– De ennek nincs semmi értelme... Úgy szeretnék adni neked abból, amiben szűkölködsz: adnék a szabadságomból, a fiatalságomból, az erőmből, de nem lehet. A te életed sem több, mint ennek a mécsesnek a lángja, amit bármikor elfújhat a süvítő szél.

– Azt mondd, hogy az életem nem több, mint ennek a mécsesnek a fénye. Mégis, ez a pislákoló lángocska fényt és meleget hozott ebbe a hideg és sötét erdőbe. Ha hazaérek, a mécsesről meggyúj-

tom a lámpást, és kirakom az ablakba, s ha valaki arra jár, meg fogja érteni az ünnep, a karácsony titkát. Ha nem is az eszével, hát a lelkével.

– Szeretném én is érteni ezt.

Az öregember lehajtotta a fejét:

– Neked nagyon nehéz, hiszen mindened megvan. Akinek mindene megvan, már nem tud várni semmire. Remélni csak az tud, akinek nincs semmije. És minél nagyobb az üresség az életünkben, annál teljesebb a remény, ha beengedjük a szívünkbe.

– Ennek nincs semmi értelme – ismételte magát a tündér.

– Valóban nincs semmi értelme, ha az eszeddel gondolkozol. Pedig ez a karácsony titka: a remény, túl minden észszerűségen. Azonban, ha nem haragszol, indulnom kell, várják otthon a lángot. Isten áldjon!

– Isten áldjon – suttogta Scana, és életében először irigyelte az emberfiakat. És bár észre sem vette, a betlehemi láng az ő lelkében is kigyulladt: másnap reggel már nem törődött a faggal, a hideggel, csak boldogan repdesett. Szépnek látta a világot.

MEDIT festmények

Életkereszt - küldte Rozványi Dávid**Rozványi Dávid:
Életkereszt a tóban**

A víz csak egy kémiai elem,
mit leírni könnyű: H₂O,
de csodává te teszed,
ha képes vagy kilépni,
az időből kiválni,
elengedni mindent, mi feszít,
s egyé leszel vele.

A pontból, mi a tömegben vagy,
vízszintes és függőleges leszel,
egy életkereszt, mely élettítkot rejt:
vízszintes, mert átölelsz minden embert,
karod kitérve világot átfogsz,
függőleges, mert kis világodból kiemeled lelked:
léggé válsz, és szellőként szállsz.

Szürkeséget feledve színné leszel,
hagyod, hogy a nád és nap aranya
előhozza rejtett énedet:
kincsé leszel
s másban is kincset találsz,
boldog leszel, s ezt sugárzod másra,
másnak érthetetlen, pillanat-gazdagon.

Kázsé: Ropogó hó

Ropogó hó, csikorgó léptek...
ott, ott a távolban...
az a fényesség mi lehet éppen?
kíváncsian nézem s indulok előre,
de ő csak jön, sarkamban lohol,
ha úgy tetszik neki,
előre szalad, s cikázik mindenhol.
A hideg szerelmesen
kabátom alá bújik, csontomig hatol...
a bőrömon érzem fagyos kezeit.
Azt gondolja, jó neki itt.
Havat dobálva, huncut keringőt jár,
engem is erre invitál.
Búgó hangján fülembe dudorászik,
s a fák ágain hozzá hárfázik.
Én sem vagyok rest... így kora reggel...
citerázva egy verbunkosba kezdek.
A rutin és az évek ... eléggé cifrázom léptem...
úgy istenigazából.
Amíg a tanyára beérek,
a magyar csárdást is eljáróm szépen...

Stefanic Ferenc Alexander:
Nyújtózó mostoha

Sápadt fénykoszorút húz kéménynek fokára,
Déliabként szór áldást a még derengő szobára.
Lassan lehel csókot az éj hajnalnak homlokára,
Ásítva köszön a dér a nyújtózó mostohára.
Összegyűlnek az ereszen a mennybéli könnyek,
Minden cseppjén egy csillag fénye mosolyogva tekereg.
Tétován tévelyeg lombok között a szél,
Tél suttogja levélhátra szenvedélyes énekét.
Pitymallat terít már kertjére vastagabb kabátot,
Húsos köddel prüszkölve e szunnyadó világot.
Lágyan hullámoznak alatta a pók szőtte virágok,
Avartakaró fedí be az összes tátongó árkot.

Cserna Ferenc:
Fények

Távoli fények, téli köd oszlik.
Zúzvara csüng a fák tetején,
Emberek jönnek nagy sietősen,
Fázón megállnak (a) lámpa előtt.

Forgalom lassít, emberek várnak,
Fékez a jármű, fénye vörös.
Járműsor torpan, újra elindul,
Hogyha a rőt fényt váltja a zöld.

Fent a magasban száz armatúra,
Fényüket ontják, huny a sötét.
Bicikli vázán villog a lámpa,
Törtet előre töretlenül.

Csillagok térnek lágy pihenőre,
Kései hajnal pírja, ha jó.
Már nyugovóra hajlik a Hold is,
Estig elszunnyad (az) éjjeli fény.

Vége az éjnek, lámpa kialszik,
Hajnali csillag fénye fakul,
Ég alja pirkad, lassan világlik,
Nap sugarán egy új nap köszönt.

Csipkerózsa: Hófedte csúcsokon
/Shakespeare-i szonett/

Érces ragyogásban a végtelenség,
Hófedte csúcsokon, hol madár se jár,
A mindenséget védő égi kékség,
Fenyők ölelésében tisztaság vár.

Bunda kabátja szépíti az erdőt,
Mint hegytakarót teríti magára,
Fehér prémkucsmája csúcsnak fejfedő,
Völgy tövén kicsi ház menedék vára.

Hókristályos prizma, ködös páralét,
Dérlepte fenyők a felhőt követik,
Téli éjszakában túlélés a tét,
Kerge szélhátak a bérceket kerülik.

Kéz a kézben itt a magány és a csend,
Magasztos körforgás ez az ősi rend.

Medit festmények

**Lovag Váczi Zoltán:
Kihűlt szobámban**

Kihűlt, fénytelen szobámban
A lehelet is megremeg.
A parázs még este kialudt a kályhában,
A házi pók a szőnyegen didereg.

Ablaküvegen jégvirág,
Zúzmarás pillangók tánca.
Szép látvány ez a jégvilág,
Jégtündér költözött szobámba.

Gondolatom ezerféle, fázom,
A kályhába tüzet rakok.
Hogy ne fázzam, teázom,
Később melegszenek az ablakok.

Olvadni kezd a jégvirág,
Zúzmarás pillangók a keretre szállnak.
A fény már az ablakon kilát,
Melegséget áraszt a kinti világnak.

Melegszik a levegő szobámban,
Lehelet nem látszik, nem remeg.
Parázs izzik, fa pattog a kályhában,
Pók pihen a sarokban, odafenn.

Az ablakon nincs már jégvirág,
Nincs pillangók tánca.
Elolvadt a jégvilág,
Vele jégtündér is a szobámba.

Bene Edit fotója: Jégcsapo

Fekete Edit: Miért?

Az az őszi nap örökre belénk égett.
Az a pillanat mindent ketté tépett.
Keresem az arcodat a felkelő nap fényében.
Keresem a hangodat az őszi avar zizegésében.

Hallani vélem nevetésedet a hajnali csendben.
Szemed villanását az esti szürkületben.
Érzem lelked vibrálását az éjszaka homályában.
Látni vélem alakod a hold sugarában.

Látni vélem a mosolyod a szivárvány színeiben!
Szinte látom az arcvonásodat csendes tó tükreben.
Kutatom a szavakat a csend mélyében.
Kutatom a miérteket a sors törvényében.

Hiába keresek, válaszokat nem találok.
Hiába kutatok, a miértek üresen maradnak.
A csend lassan végleg beterít.
Az üresség lassan, fájdalmasan szétfeszít.

**Stefanic Ferenc Alexander:
Rikolt a csend**

Rikolt a csend.
Csőrében árny.
Hamu tekintet.
Dermesztő magány.

Rideg kalitka.
Fagyos ág.
Foghíjas lomb.
Sápadt barát.

Levél táncol.
Szél szárnyal.
Ősz szítál.
Tél kapar.

Mosolygós reggel.
Feledő nappal.
Vacogó éjjel!
Riadt arccal.

Bene Edit fotója: Jégvirág

Kulcsár István: Várakozás**Ambrus József:
szivárványhíd**

felnézett rám a halszemű égbolt
és közelsége távolabbra vet
ablakot vág arcomon a félhold
amíg meztelen a lelkiismeret
mely pillanatról pillanatra él
és megremeg, mint az idő teste
mert vakon űz naponta a cél
– de átölel küszöbön az este
ahol a gondolatok szétszakadnak
újra festem az útravaló képet
minden létezését a szavaknak
és a hozzám közeledő lépted

mely büntelen gyakran visszavágyik
átformál mélységet és magasságot
pontról pontra az elmúlásig
ha érdemem szétverte az átok
a gondolatnak nincsen tartozéka
– mégis a közelség átvilágít
végtelennek homályos a célja
de kiutat keres a szivárványhíd

ahol a felhők sírni tanulnak
sóhajom nem kavarr szelet az égen
a beszédek is szép lassan fakulnak
az örök pusztulás ködös szemében

**Dr. Veress János:
Régi telek emléke**

Régen a tél gyermekkorom varázsa volt,
Hóesés után, zúzmarával oly kék volt az égbolt.
Szánkóztunk, hógolyóztunk, nevetéssel telt a nap,
Észre sem vettük, hogy körülvesz minket a fagy.
Ó, ti csodás jégcsapok, jégvirágos ablakok,
Csupa jégpálya és csodák kertje a világ,
Lovasszánok futottak, csúszott a korcsolya,
Boldog gyermekkor, nem feledlek el soha.
A tél mindig hosszú volt és fagyos,
A tündöklő napsugárból csak kevés jutott.
És milyen jó volt a meleg szoba, sapka, sál,
Végül vártuk a tavaszt, a jégcsap csordogált.
Viszontlátunk-e valaha? Már csak emlék a csoda,
Ülnénk újra lovasszánon, hóesésben sétálgatnánk,
Felvinném a nagykabátom, melegben lesz kezem-lábam,
Fekete a tél, nincs varázs, a fenyők emlékezhetnek csupán.
Miért változik a világunk? Hadd fázzon csak kezünk-lábunk!
Legyen fehér a karácsony, hóaplanl minden ágon!
Gyermekkorom szép tele, visszajössz-e valaha?
Ó, jöjj vissza, nagyon várunk, lelkünknek kell a csoda!

**Szabó Ferenc:
Megszabott út**

Miként rozsdá a szép királyi kardot,
A korhadás az ácsok faragta fát,
Az eső a mészkőbe vésett aktot,
A szél a bazaltból emelt vár falát

Felfalja, emészti, ledönti mindet.
Az összes égi s emberi alkotás –
A tárgyak, országok és drága kincsek –
Nyugodt enyészetnek adja át magát.

Szemünk bármi gazdagot, csodát s szépet
Talál, az csak emlék marad, semmi más;
Csak előre megszabott útra léphet
A szolgál, az úr, a vezér, a király.

Ahogy vad folyású erek sietve
Rohannak át ezermillió kövön,
S találkoznak össze a tengerekben:
A sors göröngyös medrében úgy pörög

Valamennyi atomja a világnak,
S egy irányba tart – a megszabott körön;
Ez az élet időtlen fordulása,
Az Öserő majd mindent felszínre lök.

Turányi Terézia: Fekete lyuk a Galaxisban

Stefanic Ferenc Alexander: Időkergető

Hová fut az idő?
Nem kergeti semmi!
Nem vágyik múlására,
E világon senki!

Úzött vadként mindig
Szabadságra vágyik!
Formát önt, teret bont,
Renyhe lelkekkel csatázik!

Nem fékez, nem siet.
Még csak nem is hibázik!
Lépést tarthatsz vele'
Ám ácsorgással nem ámít!

Szedő Tibor: Felnyög a múlt

Arcomba liheg a jelen, bár 1956-ban kósza gondolat sem voltam. Visszanyúlnak a megpecsételt sorsú évszázadok.

Tapadt a forradalom kilincsére megannyi vérző kéz, kik életüket adták a szabadságért. Zsebembe gyűri az emlékeket a haza, hiába tiltakozom, hogy engem akkor nem altatott még Magyarország jászla.

Mint résre nyílt ajtó a nép ajka, ömlött ki belőle a panasz árja. Most rám zúdul a történelem súlya, alázattal fejet hajtok a nemzet harcosai előtt.

Németh Nyiba Sándor: Tüzet rakott évek

Régen, világot rengető fénykoromban erős kezem felemelt esetteket. Óvón, féltve védtem esendőségüket. Most elfelejtve a múltat, kigúnyolnak.

Akikért áldozott a lelkem szikrája, kicsinységüket nagynak hiszik, megvetnek. Összemosolyogva felejtik tettemet. Tódul a butaság, kivet az akarát.

Megnevelt emberségem, él a bocsánat. Lassan betérnek, ahol ébred a jellem. A tüzet rakott években parázs hever. Megtanultam, mit eddig tudtam, felfogtam.

Rohan, száguld, sebesen!
Szívét végletekig hajtva.
Lemaradsz csúnyán,
Ha csak toporogsz, álmélkodva.

Dühös ménként vágat,
Túl végtelen síkokon.
Meg nem áll egy pillanatra'
Nincs benne irtalom!

Jó tanács a mindenségtől:
Éld vele teljességgel életed!
Ne siránkozz, ne könyörögj'
Vagy elmulasztod, amit méretett!

Nagy Kóré Mária: Víz alatti álom

Lengyelné Török Erika:
Múló évek

Elszállnak az évek.
Halványuló emlékek.
Ami szép volt, ami fájt,
távolinak tűnik már.

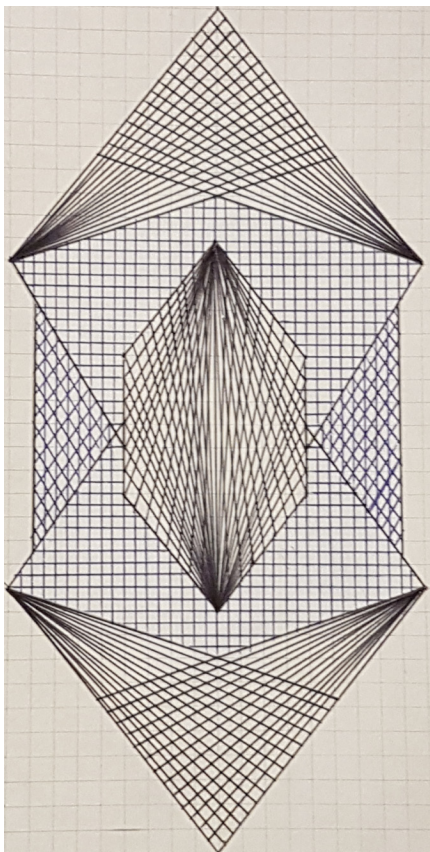
Néha egy-egy pillanat
gondolatban átszalad,
szívemet megsebzí még,
de könnyebb már az emlékezés.

Az, hogy lelkem nem háborog,
nem feledtetí a hiányod.
Téged kereslek a virágban,
hangod hallom a madárdalban.

Veled sétálok az erdőben,
veled ringatózom a kék vízen,
mosolyogsz rám a napsugárban,
simítod arcom szellő fuvallatával.

Holdas éjjel csillagfényvel
küldesz lelkemre békességet.
Nyugodt álmom azért lehet,
mert érzem, hogy még mindig szeretsz.

Fu Jen-Li: Vonalak Varázsa

Orosz Cs. Bernadett:
Év végi merengő

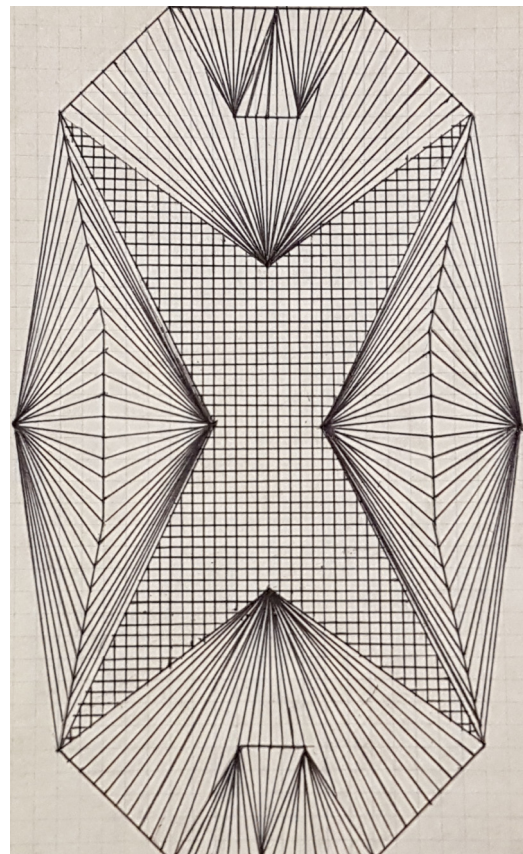
Múló idő fátyolán át,
Mint a köd homályán át,
Megannyi álmom suhan el,
Mennyi színes kép veszett el...

Szalad az idő, rohannak a napok,
Elrepültek vele a megváltó gondolatok.
Itt toporog az esztendő vége,
Eljön lassan a számadások ideje.

Idősebb fejjel tekintünk a múltra,
Mint egy sarokban lévő pókhálóra...
Benne van a remény, bele a hit szöve,
Hurkok, csomók, szálak közé rejtve.

Már nincsenek vad álmok, nincsenek eszmények,
Mi megmaradt: a tiszta szívű remények.
Egészség legyen, s akkor nem árthat semmi,
Tanuljuk meg a mátt hittel megbecsülni.

S mit hoz a majd a jövő?
Tudja azt jól a Teremtő!
Kár rajta merengeni, folytatni kell az utat,
Fogadni tiszta szívvel, mit adhat!

IochoM Zsolt: év-fordulón

az ünnepnapok adnak keretet
az évnek, így lesz eleje és vége

esteledik, mindenki készül
valahova vagy valamire
ittthon egy tál lencse
fazékban virsli fő

álmatlanság gyötör
szilveszter éjjelén
hosszú az út hazáig
gyalog vágsz neki

alkonyodik –
ne aludd át az évet
egy ember tragédiája
a végzete

holnap egyet lapozunk
új évet írunk és
bízunk egy boldogabb évbe
kezdődik minden előlről

az ünnepnapok adnak keretet
az évnek, legyen eleje és vége.

MaR - IL. GALÉRIA

Németh Nyiba Sándor: Bepiszkolt évek

A lét végén közelgő hideg közrefog.
Bepiszkolt, lemaradt évek tétre hívók.
Bekanyarodik a hűs szél az utcánkba.
A roskadt, gyenge háztetőt megbolygatja.

Kémények között szellemjárás iramlik.
A fuvallat könnyed lábakon áramlik.
Réseken furakodik az emlék búja.
Bajt kikergetni onnan senki sem tudja.

Rázkódik a vágy szekerén a szeretet.
A befogott lovak vágtatnak a széllel.
Világít a Hold dermesztő ridegsége.
Letűnők már nem látnak, a táncnak vége.

Németh Nyiba Sándor: Tűzverés egén

Isten mögül félve kérdezem: mit hoz a jövő?
Rettegés csörömpölt az ablakomon az éjjel.
Rám csukta a szemét az ellustult, kormos
vétkem.
Szürke hályogot szó a fényre az idő.

Az átlátszó ködbe keresgél az eszmém.
A belső vétkeim lerakatba raktam.
Értékként kezelem a lepakolt vágyam.
Súlytalanság ringat a tűzverés egén.

Szabó Márta:
Mindennél többet érsz

Karod ölelése
ringatta a szívem,
Születésem óta
csak te benned hittem.
Halott virágok közt,
temetőben járok,
Keresem szívverésed,
de nem találok.

Szemeidbe nézvé
megvakít a végzet,
Mégis csak miattad
érdemes még élnem.
Remegő ajkammal
csókjaidra vágyok,
Miért kerültél tőlem
oly messze, s távol?

Elmúlt a szenvedély,
de én mégis égek,
Szerelmes vággyal
még te miattad vérzek.
Te lettél léte
legszebbik hajtása,
Lelkemből kinyíló
tündérrózsfája.

Te érted dobtam el
fénylő koronámat,
Lettem e szerelemnek
hű rabszolgája.
Lettem e szerelemnek
örökös rabja,
Feltettem szívemet
az utolsó harcra.

Ó, ne vedd el éntőlem
a fénylő Napot!
Láthassam reggelente
a hús harmatot.
Amint a napfénytől
megcsillanni látszik,
Szívemben, lelkemben
az élet hangja játszik.

Csendül a szép ének
pompát ölt a mező,
Ketten futkosunk ott,
eltűnt a temető.
Visszajöttél hozzám,
elmúlt már a veszély,
Ó, te Szerelem!
Te mindennél többet érsz.

Ambrus József:
A versek ablakában

A város ablakai leskelődnek
világgá ment a szárnyas döbbenet
vigyázz – épp most kell megmaradnom
hogy a világ olvasgassa könyvemet.
Hamis látással vagy átkozott
mégis a pontos szárnyalás készlet
– röhögve mondj le a repülésről
amíg szájon csókol az önértet.

Nem vágyom boldogabb útitársra
– a lepusztult város megigézett
szívemben egy egész világ szendereg
s a betűk tartománya levitézlett.
A város körforgását felismerem
tisztá vers gyűrött papíron marad
csak eltévedt varjak az ablaküvegen
rongyolják ruhádat a fényesség alatt.

A valóság börtönében lépkedem
– lombok alatt egy város marad
de eltűnök az üres repedéseken
és a nappalok lebontják a falat.
A város ablaka távolodik
gyanútlan a magaslatra nézek
miért vagyok a sorok között harmadik
ha mélysége fölött egy új világot érzek?

MEDIT festmények

Imre Anna: Téli táj

Fekete Edit: Emlékezés

Egy borongós őszi reggel végleg elmentél.
 A csend, ami itt maradt, üvöltve kísért.
 A miértek bennünk kérdőn dübörögnek.
 Válaszokért kérdőn esedeznek.
 A fájdalom belülről öldöklőn feszít.
 A némaság különös csendjével beterít.
 Csak még egyszer érezhetném a kezed melegét!
 Ahogy átölelsz, ahogy kedvesen hívsz!
 Kinek van hatalma dönteni feletted?
 Miért ily módon kellett elmenned?
 Finom kis lelked nem ezt érdemelte,
 Anyai szíved csordultig szeretettel volt tele.
 A kérdések egyre csak dübörögnek
 A válaszok egyre csak nem jönnek.
 A hiányod egyre csak emészt.
 A csend még szorosabban beterít.
 Fojtogat, szorongat, a földre húz
 Fel kellene állni, de itt most más az úr.
 Nyugodj békében mennyei hajlékodban,
 Nyugodj békében szeretteid mellett.
 Mi mindig szeretni fogunk, és nem értjük meg,
 hogy az élet ilyen kegyetlenül elvett.

**Iochom Zsolt: A fantázia mestere
(Nemere István emlékére)**

A rémület irányítószáma, hol álmodni mertél,
A Triton-gyilkosságok közt titkokra leltél.
Műkincsrablók a kisbolygón jártak,
S te szavakkal építettél hatalmas várat.

Halj meg énekelve – suttogta a szél,
Történeteid szárnyán az idő is mesélt.
A fantasztikus nagynéni mosolya int,
A világodban mindenki ránk kacsint.

Neutron-akció pezsdített tüzet,
A nyolcadik utas is téged követett.
A végtelenből hívtak: Földön és égen,
Még a Holdon túl is emlegetnek téged.

Az aranygyűrű átka is titkot rejtett,
S minden sorod mögött új világ lebegett.
Az Orion csillagai alatt álmodtunk,
Miközben könyveidből olvastunk...

A kaland örök, s a szó megmarad,
élelműved soha el nem apad.
A fantázia mestere, most égbe szállsz,
De írásaiddal a világra testálsz.

Nyolcszáz könyvben hagytál nyomot,
Emléked fénylik, mint csillagok.
Mindig a szavak mestere voltál,
Egy világot alkottál, mit hátra hagytál.
Rád gondolunk, s szívünkben élsz,
Emléked örök, írtál, míg éltél...

Bene Edit fotója: Csupasz ágak

Bene Edit fotója: Téli magány

**Papszi:
Téli vágyakozás**

Zord tél szórja szerte havát,
Ágakra aggat fehér zúzmarát.
Üresség marja belül szívemet.
Csak lenne már tavasz, lenne már kikelet!

Sivár az élet, ezer a gödör.
Hol hál a kék, hol most a gyönyör?
Hol a lány, hol a nő, hol az Isten?
Másnak van? Nekem miért nincsen?

Csak jönne már valaki az életembe!
Nem bánám, ha szét is szedne,
Ízekre, apró darabokra!
Csak tarthatnám itt őt a karomba!

Nem engedném én el soha.
Dehogy tenném, nem vagyok ostoba!
Szívembe zárva őrizném egész lényét.
Szememmel őrizném szép szeme fényét.

Nem érhetné őt se bú, se bánat!
Szeretném, mint édes jó anyámat.
Őrizném mosolyát, őrizném édes nevetését.
Tenyeremen hordanám lénye egészét.

Felemelném, s mutatnám az egész világnak.
Itt van a legszebb ajándéka a mának.
Lássátok, nézzétek! Itt van az én kincsem.
E kerek Földön ilyen párja senkinek nincsen.

**Balogh Zsuzsa: Búcsúzóul...
Baráth József tanár úr emlékére**

Véget értek a mindennapi séták,
 Űresek lesznek nélküle az utcák.
 Egy gazdag életútnak vége,
 Drága Józsi bácsi! Nyugodjon békébe!
 Körülötte tisztelet, benne alázat,
 Életével tanít, nekünk példát mutat.
 Soha nem fogyott ki a jó szóból, a mosolyból,
 Pedig neki is kijutott a rosszból.
 Mindig azt mondta, azt ad, amit tőlünk kap,
 Ajándék az élet, ajándék minden nap.
 „Mit tesz a gyűlölködőkkel, a panaszkodókkal?”
 Készen volt erre is a válasszal.
 „Elköszönök, tovább megyek.”
 Talán ez kell ahhoz, hogy a napok boldogan teljenek.
 Elfogadta a múlt idő koptatta, gyengülő erejét,
 Nem pazarolta soha az idejét.
 Alkotott, gyönyörködött, mindenben a szépet vette észre.
 Követésre méltó az életigenlése.
 Nem ragasztott panaszt arra, akivel beszélt,
 A jó szava engem hazáig elkísért.
 Aki ismerte, gazdagodott,
 Hatalmas örökség, amit maga után hagyott.
 Köszönjük a jóságát, a kedves szavait,
 Megőrizzük a találkozások pillanatait.
 Biztos voltam benne, hogy megéri a százat,
 Hogy a végső búcsú még sokáig várhat.
 A szívünkben lakik tovább és jönni fog velünk,
 Amikor mindennap sétálni megyünk.

**Balogh Zsuzsa: Baráth József
Tanár Úr portréja**

**Pósa Anikó
rajza**

**Tilingerné Gerlei Ilona:
Vasút mellett**

Kelenföldön lakom,
 s egy téli délutánon
 nagyapát várom az állomáson.
 Ősz haját borzolja a januári szél,
 kezem segítőn nyújtom felé.
 Mikor meglátja házunkat, megtorpan hirtelen,
 s rám néz csodálkozó tekintettel.
 Hány emeletes ez a ház, kisunokám?
 Tizenöt – felelem.
 Akkor fel nem viszel engem.
 Ne félj, nagyapa, majd suhanó lift visz a magasba,
 s odafönről látod az egész várost.
 Félt nagyon, de pár nap múlva
 már az erkélyen pipázott.

Hermann Marika: A ritmus...**Dr. Török György emlékére Soós-Gyóffy Katalin visszaemlékezése nyomán.**

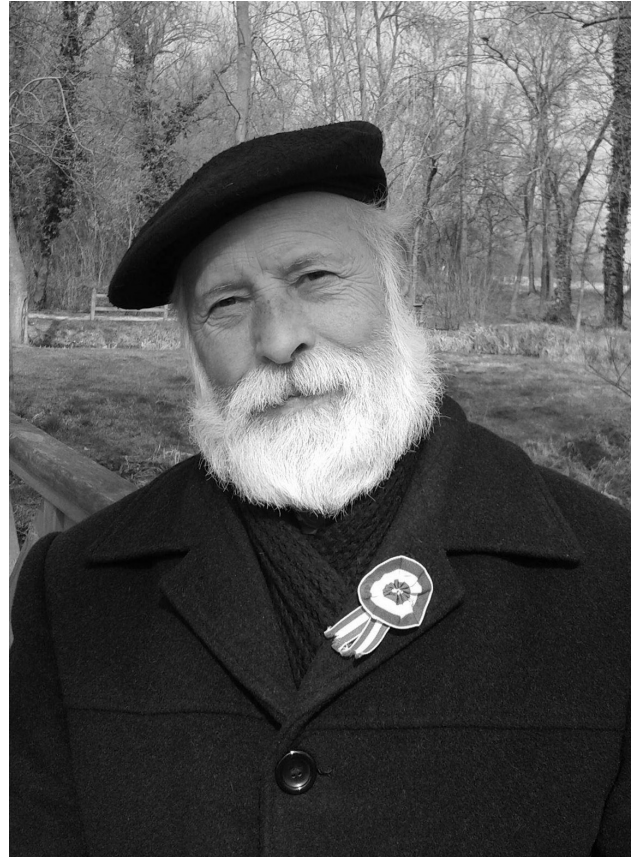
A tanár úr minden este odaült a kopott zongorája mellé és játszott. A vidám dallamok mosolyt csal-
tak az arcára, míg a szomorúan zengők megnyi-
tották a könnycsatornáit. Már régen nem játszott
közönség előtt. Esténként csupán a kedvenc cicái
és az udvaron bólogató fák hallgatták játékát, de
őt ez nem zavarta. Számára a zene, a ritmus volt
az élet. Valamikor zenét tanított, és tanítványainak
mindig lelkesen magyarázta: Soha ne feledjétek,
ritmus nélkül nincs élet. Minden lélegzet ritmus,
minden szívdobbanás ütem. Ha nincs ritmus,
megszűnik az élet is.

E gondolatain akkoriban sokan elmosolyodtak.

Azon a bizonyos estén is felcsendült a zongora
hangja. A cicák lustán elnyújtózva hallgatták a
zenét, ám a farkukat ütemesen mozgatták, mint
ahogyan ütemre hajlongtak a fák ágai is az ud-
varon. Egyszer csak a zongora hangja lehalkult, a
szívdobbanás üteme elgyengült, a lélegzet ritmusa
szabálytalanná vált...

Eljött a vacsoraidő, a cicák harsány nyávogásba
kezdtek, és várták a finom falatokat, de ezen az es-
tén senki nem adott nekik vacsorát. Szeretett gaz-
dájuk, már az égi hangversenyteremben játszott, s az angyalok kórusának bizonygatta lelkesen: „...ha
nincs ritmus, megszűnik az élet is...”

A temetésén, amikor a kiásott föld halk puffanással ért vissza a mélybe, valaki a gyászolók közül üte-
mesen tapsolni kezdett, és egyre többen csatlakoztak hozzá, mert megértették, mit is jelentett az a
mondat: Ritmus nélkül nincs élet — és a tanár úr ritmusa ott maradt a szívükben, hogy bennük do-
bogjon tovább...

Bene Edit: Ribillió

A tanyán télen fával és szénnel melegítettek. A hatalmas tölgyes bőven adott tüzelőt az ott élőknek. A vályogépület apró, középső szobájában a családfő telepakolta a kicsi öntöttvasból készült „jancsi” kályhát fával, amely parázssá égett, és utána megpakolta szénnel. Az alacsony fűtőtest alaposan felforrósodott, izzott, vörösödött, akár szánkózás közben a téli szélről megcsipkedett gyerekek arca. A vaságyon édesanyjuk köré kuporodtak a kislányok, akár kotlósnak a csibéi. A petróleumláma pislá fényénél Andersen mesekönyvéből olvasgattak. A bensőséges hangulatot fokozta a szoba hője. A legkisebb csemete leszállt az ágyról, a háncsból font ülőkéjén helyezkedett el, fészkelődött, mocorgott rajta. Tátott szájjal hegyezte piciny füleit. A sajjó lábú székkal megbillent, nekiesett az átforrósodott spórnak, feldöntötte. Tündérországból hirtelen a pokol bugyrában érezhették magukat. Vicus felüvöltött fájdalmában, visított, mint disznóulban az éhes malacok. A másik két lány bömbölni kezdett. Édesanyjuk felsikított, minden cselekedetét az adrenalin irányította. Hirtelen felkapta a helyiségben lévő két – egyenként tízliteres – vízzel teli vödröt, és a perzselő kályhára zúdította. Átszaladt a konyhába, a teli nagylavóról is kiöntötte a használt vizet, de még a nagy fazék főtt krumplicsontjait is a tüzes testre zötykölte. A heves parázs még egy ideig szendergett, szunnyadozni kezdett. A remegő anya kezébe kapta gyermekét, lerángatta róla átégett mackóját – akkor nem tudta, hogy a legrosszabbat teszi –, és a friss sérülést tojásfehérjével kente be. Az égett seb csúnyán felhólyagosodott. Álmatlan éjszakának nézett elébe a család. A gyermeket másnap a szomszéd bevitte lovas kocsijával a város kórházába, ahol ellátták sebeit. A korom körbe nyaldosta a fehér falakat, a plafont is, mint télidőben kéményből kiszálló pernye a hófedte háztetőt. A helyiséget iszonyatos bűz árasztotta el, a szoba semmi perc alatt putrivá változott. Az édesapa kétszer átmeszelte a falakat. A mész friss illata elfojtotta a kellemetlen szagot. A nagytakarítás után az öreg falak ölelésében valami megnyugvás ült a lelkekre. Vicuska sebe begyógyult, felnőttként balesetének emléke egy tenyérnagyságú folt.

Kosztolányiné Ági alkotása

Szabó Ferenc: A szív parancsa – A kölyök

A helikopterek fülsiketítő dübörgéssel közeledtek a célpont felé. Alacsonyan, szinte a fák koronáját súrolva repültek. A fedélzeti lövészek a nagy kaliberű géppuskák elsütőbillentyűin tartották ujjukat. A vezérgépen George Hylton hadnagy éppen a térképet tanulmányozta. Két órája szálltak fel egy anyahajóról. Guinea nyugati részén elterülő Boké régió, Kamsar nevű városától északra kellett megsemmisíteniük egy vallási fanatikusból álló terrorista csoportot. Hylton még egyszer a térképre pillantott. Megérkeztek! Tétovázás nélkül kiadta a tűzparancsot. Lövészei zárótűzet zúdítottak a közeli bokros, erdős területre, hogy a rohamosztatok baj nélkül elérjék a földet. Az akció ezen része villámgyorsan és baleset nélkül zajlott le. Hylton hadnagnak a helikopterek távozása után nem maradt sok dolga. Magához hívta őrmestereit, és ismertette velük a feladatot. Mindegyikük több éve szolgáló öreg katona volt. Értették a dolgukat. Kurta, határozott parancsszavakkal irányították a rájuk bízott osztagokat. A katonák gyorsan elfoglalták a kijelölt területet. Módszeres alapossgal elkezdték átkutatni az erdőt. Vadásztak. Igen, ez vadászat volt! Embervadászat!

A hadnagy nem akart a táborhelyen maradni. Helyettesére, egy fiatal zászlósra és hat katonára bízta a rádiós védelmét. Ő maga pedig elindult az emberei után. Nem volt nehéz követni őket, hiszen szinte minden lépésnél lövöldözés és közelharc nyomaira bukkant. Sebesülteket és holttesteket egyelőre nem látott. A terroristák valószínűleg összeszedték és magukkal vitték őket.

– Ez nem jó! – gondolkodott hangosan. Ha nem hagynak hátra senkit, az azt jelenti, hogy sokkal többen vannak, mint azt eddig gondoltuk. Minden irányból szórványos fegyverropogás hallatszott, melybe gyakran belecsattant egy-egy kalasnyikov éles hangja. Kezében volt a kibiztosított M16-os. Minden zajra figyelve, óvatosan haladt előre. Egyre mélyebben hatolt az erdőbe, és a bokrok alatt már néhány halottat is észrevett.

– A fiúk tényleg értik a dolgukat – jegyezte meg elégedetten.

Éppen egy félig kidőlt fát került meg, amikor tíz lépésnyire egy sötét alakot pillantott meg, aki halott társa zsebeit kutatta át. Hylton emelte volna

fegyverét, de elkésett. Látta a rámeredő fegyvercsövet... és nem történt semmi. A tár üres volt. Ő is célzásra emelte az M16-ot. Lőni kellett volna, de megremegett a keze. Egy üres AK-t szorongató, tizenkét év körüli rémült fiú állt előtte. Egy gyerekkatona! Minősíthetetlen jellemű gazemberek harcra képezték ki őket, ráadásul nagyon rosszul. A biztos halál várt mindegyikre! A gyerektől nem messze mintha egy fényes szellemalak jelent volna meg. Ekkor belül egy bársonyos női hang szólalt meg:

– Tedd, amit a szíved parancsol!

Lövés helyett odasétált a rettegő gyerekhez és elvette tőle az AK-t.

– Hogy hívnak?

– Goró vagyok – felelte még mindig rémülten a kölyök.

– Mit kerestél a halott zsebeiben?

– Ennivalót... már nagyon éhes vagyok...

A hadnagy levette a hátizsákját, és rövid keresgélés után, banánlekvárt és egy csomag kekszet adott a fiúnak. Türelmesen megvárta, amíg az befejezi az evést, majd így szólt:

– Goró! Menj haza! Még gyerek vagy, ne harcolj!

A fiú kis ideig értetlenül nézett rá, majd sarkon fordult, és eltűnt a sűrűben.

George is megfordult és visszaindult a táborhelyre. Az elmúlt órában több parancsot is megszegett. Nem lett volna szabad egyedül elindulnia. Le kellett volna lőnie a gyereket. Nem tette, de legalább a lelkiismerete tiszta maradt. Hamarosan a katonái is visszatértek a táborba. Nem ejtettek foglyokat, és közülük alig sérült meg valaki. A közeli patakban lemosták magukról a vért, a koszt, és türelmesen várták az értük küldött helikoptereket.

A sikeres akció után Hylton egységét Kamsarban helyezték el. A város körül hajtottak végre rutinszerű járőrszolgálatot. Unalmas napok következtek: szolgálat, kocsmá, alvás. Nem volt veszélyérzetük, mindenki úgy tudta, a környék biztonságos. Egyik este Hylton is egyedül, gyalog indult el a szállása felé. Nem tartott semmitől. Kedvenc slágerét fütyörészve sétált végig a kihalt, sötét utcákon. Egy elhanyagolt park mellett járt, amikor zajt hallott a háta mögött. Hátra nézett

és látta, hogy két jól megtermett sötét alak futólépésben közeledik feléje. Menekülni próbált, de elkésett. Már szemből is érkezett kettő. Körülfogták. A támadók kezében acélrudak csillogtak. Az első ütés a bal karját érte. Mintha játszottak volna vele, egyszerre csak az egyikük támadott. Próbált védekezni, de teljesen esélytelen volt, a pisztolyát már az első ütéstől kiejtette a kezéből. Egyre több, erősebb találat érte. Az egyik valószínűleg eltörte a bal lábszárát. Földre zuhant. A támadói mintha vérszemet kaptak volna, egyszerre kezdték el ütni. Valami érthetetlen okból a fejét megkímélték. Már az eszméletvesztés határán volt, amikor egy jól ismert éles csattanás hasította szét a csendet. Majd még egy, még egy, és még egy. A támadói úgy rogytak a földre, mintha villámcsapás érte volna őket. Halk, közeledő léptek zaját hallotta. A megmentője megállt mellette, és a földre helyezett egy kalasnyikot.

– Goró vagyok! Katona, menj haza! Ne harcolj!
– mondta a fiú, majd a következő pillanatban – mint egy szellem – eltűnt a sötétben.

Turányi Terézia: Tél szépsége

Batuskáné Kiss Katalin: A Szivárványhíd meséje...

Találkoztál már a Szivárványhíd meséjével? Ha nem, elmesélem neked, ám a mese után egy végtelenül szomorú, de igaz történetet olvashatsz az én egykori házi kedvencemről, a kis fekete-cser Rambórol, aki nyolchetes korában kölyökkutyaként került hozzám az otthonomba. Mielőtt a konkrét kutya-történetre térnék, lássuk a mesét!

„Valahol a mennyország és a föld között létezik egy hely, amelyet Szivárványhídnak neveznek. Ha egy állat, aki nagyon közel állt valakihez a Földön, örökre elmegy, a Szivárványhídhöz kerül. Legezők és dombok zöldellnek mindenütt, ameddig a szem ellát. Kedvenceink itt egész nap játszhatnak és futkározhatnak. Mindenük megvan: rengeteg enivaló, friss víz, ragyogó napfény. Sosem fáznak, nyugalom és béke veszi körül őket. Minden állat, aki beteg és öreg volt, visszanyeri egészségét és fiatalságát, a sérült, béna állatok újra épek és erősek, éppen olyanok, mint amilyenek emlékeinkben látjuk őket. Az állatkák önfeledten boldogok. Egyetlen dolog árnyékolja be örömeiket: mindnyájuknak hiányzik az a különleges ember, akit hátra hagytak a Földön. Együtt szaladgálnak és játszanak, mikor egy napon az egyikük hirtelen megáll és a távolba réved. Élénk szemei fürkésznek valamit. Törékeny teste megremeg, majd hirtelen szaladni kezd, elhagyva társait. Szinte repül a zöld fű fölött, lábai egyre gyorsabban viszik. Aztán észrevesz téged. Rég nem látott kedvencedet boldogan öleled magadhoz. Soha többé nem váltok el. Örömteli puszik az arcodon, kezeiddel újra megsimogatod kedves fejét. Még egyszer csillogó szemeibe nézel: ugyan elvesztetted őt, de szívedben mindvégig ott volt. És átkeltek együtt a Szivárványhídon...” /Klaus Kempf nyomán/.

Amikor rátaláltam erre a történetre, összeszorult a szívem. Egy pillanatra átfutott az agyamon, hogy talán... még egyszer ez velem is megtörténhet... Aztán gyorsan szakítottam is ezzel a buta gondolattal, és a realitások talajára tértem. Elhatároztam, hogy visszapörgetem az emlékeimet, és megörökítem kiskutyám, Rambó életét, azt a tizenegy évet, amit hűséges házőrzőként, barátként, pártfogómként töltött nálam. Azt már most teljes bizonyossággal állítom, hogy soha nem volt még ennyire ragaszkodó kutyusom, akinek minden mozdulata, hangja, pillantása igazi ajándék volt számomra. 2013 novemberében kaptam névna-

pomra legidősebb fiamtól és családjától. /Nekik jelenleg is három imádni való tacsijuk van, és az élet furcsa fintora, hogy a három közül az egyik, a legidősebb éppen az én Rambóm „anyukája”./ Az ajándékba érkezett alig kétmaréknyi kutyussal volt éppen elég bajom! Mivel a téli hónapok felé haladtunk, természetesen bent a lakásban találtam neki helyet: egy párnával kibélelt kis kosárkába szoktattam, nem kis nehézséggel! Ugyanis folyton kiszökött belőle, és mint egy zsebcsirkáló, ide-oda mászkált a konyhában, nagyon kellett figyelni mindnyájunknak, nehogy véletlenül rálépjünk. A kosarat azután mobil kennelelre váltottam, amelyben kényelmesen tudott forgolódni, aludni, és be is tudtam zárni. Persze nem egész napra! Azért volt szabadság napközben, éjszaka pedig általában békésen aludt. Aztán jött a szobatisztaságra nevelés! Szerencsémre /vagy inkább az ő szerencséjére?/ nagyon türelmes és következetes voltam, tudatosan alakítottam a rendszerességet: etetés, egy kis séta, szaladgálás a kertben és az udvaron, ahol elvégezhetette szükségleteit, na és persze a játék sem maradt el. Lassan megtanulta a kívánatos viselkedést, amelyet jutalomfalatokkal, simogatással, dicsérettel, apró, csörgős-csipogós játékokkal honoráltam. Meg is lett az eredménye! Rambó a tavasz végén, nyár elején már kint szaladgálhatott egyedül. Az udvar egyik félreeső részében, ahonnan még jól láthatta az idegeneket, egy tágas kennel lett az új otthona, benne egy – puha ruhával és télen szalmával is kibélelt – kis házikó, ami megvédte őt hidegtől, melegtől, szeltől, esőtől egyaránt. Eleinte nappalra bezártam, amit nem vett igazán jó néven, de megszokta, este pedig kiengedtem, és teljesen szabadon tölthette az éjszakát, kedve szerint. Háláját és örömét egyre gyorsabb és gyorsabb farokcsóválással fejezte ki, és ha alkalma volt, mellém kuporodott a hintaágy vagy a kempingasztal alá, és őrzött hűségesen. A családtagokon kívül mindenkit hangos ugatással fogadott, a kaputól szorosán követve bekísérte az idegeneket, de soha senkit nem bántott. Így aztán a későbbiekben elmaradt a „nappali fogás”. Láthatóan nagyon boldog volt, hogy póráz és nyakörv nélkül, éjjel-nappal szabadon járhat-kelhet az udvarban. Egy dologtól nagyon-nagyon félt: a zivatartól. Ha dörgött, villámlott, azonnal a közelemben termett, mert tudta, hogy nálam

biztonságban lesz, és védelmet, nyugalmat talál. Félelmében csak úgy rohant fel a lépcsőn! Ilyenkor beengedtem a konyhába, egy kis szőnyeget és arra puha párnát tettem, oda, ahol kölyökkorában volt a kosara, békésen belegömbölyödött, és reggelig ott szunyókált. Még véletlenül sem történt baleset! Aztán felfedezett magának egy remek pihenő helyet, ez pedig az utca felőli teraszon lévő lábtörő volt. Onnan mindent és mindenkit remekül lehetett látni! Ha pedig elmentem otthonról, kikísért a kapuig, majd iszkiri! Fel a teraszra, ahonnan várni lehetett a gazdit. Alighogy nyílt a kapu, örömeiben felpattant a helyéről, boldogan élém szaladt, én pedig megsimogattam a kis bukáját, és gyors farokcsóválások közepette elkísértem a pagoda alatt lévő kosarába, lenti pihenőjébe. Ha az udvar vagy a kert bármely részében ténykedtem, ott volt a nyomomban, nem hagyott magamra egy pillanatra sem. A boldog percek mellett persze voltak mérgesebb pillanataim is. Rambó ugyanis nagyon szeretett ásni. Persze nem azért, hogy nekem bosszúságot okozzon, hanem finom csontokat rejtett el magának későbbre, olykor pedig, főleg a nyári melegben egy hűvös gödörben érezte jól magát, lefőképpen a magnóliám alatt, habár a legalkalmasabb hely természetesen a frissen elültetett virághagymák környéke, vagy a virágágyás kellős közepe volt. Ezért a mutatványáért gyakran megszidtam, ilyenkor tudta, hogy rosszat tett, és próbált a szemem elől eltűnni. De hamarosan elpárolgott a haragom, és minden folytatódott békében, nyugalomban. Megbocsátottam neki. A hónapok, az évek gyorsan teltek, szerencsére minden betegség elkerülte Rambót. Körülbelül hét éves lehetett, nagyon meleg nyári nap volt, amikor egyszer hirtelen elvágódott az oldalára, és rángatózni kezdett. De amilyen gyorsan történt az egész, olyan gyorsan el is múlt, felállt és szaladt tovább. Az eset a későbbiekben egyre többször megisméltődött. Ilyenkor mindig nagyon megrémültem, nagyon ijesztő volt a látvány, és attól féltem, hogy elpusztul. Az állatorvos tanácsát kértem. Mitévő legyek? Nem volt megnyugtató a válasza: az elmondásom szerint Rambó epilepsziás rohamokat élt át, amelyek élete végéig el fogják kísérni. Sajnos, erre a kutyafajtára is jellemző ez a betegség. Gyógy-szeres kezelést kapott, ám ennek ellenére a rohamok újra és újra előjöttek, súlyosabbak lettek, és egyre hosszabb ideig tartottak. Idén nyáron,

miközben vidáman lubickoltunk, Rambó természetesen ott sertepertélt körülöttünk, egyszer csak jött egy újabb rohama. Ez azonban már nagyon súlyos volt! Azonnal felkaptam, nyugtatgattam, sikertelenül. A rángatózás több mint 24 órán át tartott, csak ezután enyhült. De Rambó nem tudott felállni, sem enni, sem inni. Magatehetetlenül feküdt a kosarában, én ettettem-itattam egy injekciós fecskendő segítségével. Pár nap múlva már evett a kezemből, ivott egyedül, de járni nem tudott. Borzasztó volt látni a szenvedését! Olykor egy-egy hangosabb nyöszörgést hallottam, tudtam, hogy nagy fájdalmai vannak, húzta a görcs szinte az egész testét. Ennek ellenére Rambó élni akart! Minden apró mozdulata, főleg a tekintete azt üzenete, hogy nem akar engem itt hagyni. Az állatorvos naponta kétszer adott injekciót, de a gondos orvosi kezelés, törődés ellenére elvesztet-

tem. Mindössze tizenegy évet élt.

Kedves Olvasóm!

Bizonyára ismered a hűséges Hachiko, Lassie vagy Fehér Agyar történetét, hiszen hűségüket, kitartásukat, szeretetüket, ragaszkodásukat, különleges tulajdonságaikat többféle elbeszélés, film, sőt szobor is megörökítette. Emlékeimben most az én kutyám, Rambó is bekerült melléjük, és köszönöm, hogy őt, az egykor kis fekete-csert egy kedves szívbéli barátom, Szabó Ferenc versben is megörökítette nekem.

Versének címe: Búcsúzom

Csöppnyi voltam két kezeden,
Simogattál kék szemekkel...
Reám néztél, s megéreztem,
Füldöm majd a szeretetben.

Ahogy nőttem, nődögéltem,
Közeledben sose féltem.
Minden újat megugattam,
S jó volt, mikor simit kaptam.

Kapu előtt megvártalak,
Szaladtam, ha megláttalak,
Mindenhová követtelek,
S éjjel-nappal őriztelek.

Ha vihar jött, nem kopogtam,
Egyszerűen beosontam
És egy párnán a sarokban,
Az egészet átaludtam.

Nem törődtem korholással,
Ha elnyúltam a hintaágyban;
És a hírhedt légyecsapóval,
Ha kiástam a virágokat.

Ha hideg volt, beengedtél,
Ha meleg volt, megfürdettél...
Olyan jó, hogy ápolgattál
Szeretettel simogattál.

Köszönöm, hogy itt lehettem...
Te vagy az, kit úgy szerettem...
Boldog vagyok... jó volt veled...
Ne sírj értem... Rambo szeret!

Váradi Klára: Sziget

Garajszki Rozika: Egy tévedés következménye

A karácsony hideg, rideg fénye,
belevész az éjszaka sötétjébe.
De egy tévedés új irányt adott,
kinyíltak a szeretetablakok.

Anya vezet, én pedig a hátsó ülésen olvasok. Már kilencéves vagyok, Gyöngyinek hívnak, és nagyon szeretem a könyveket. Ezzel a nagyim is tisztában van, mert amit most tartok a kezemben, azt is tőle kaptam ma. Anya szüleinél voltunk vidéken, mert ők már betegek, és nem tudnak eljönni az ünnepekre hozzánk a nagyvárosba. Olyan jó volt ott náluk. A nagymama finomakat főzött és süttött, a nagypapával pedig hóembert építettünk és hógolyóztunk. Otthon csak anya van, ő pedig sose játszik velem. A házvezető néni meg azt mondta, neki nem az a dolga. Pedig itt a könyvben is azt olvasom, hogy az anyuka sokat játszik Julkával, pedig a lánynak még kistesója is van.

– Gyöngyi! Itt megállunk fenyőt venni – szól hátra anya. Felnézek, és már kanyarodik is egy parkolóba, ahol rengeteg fenyőfa van talpakba állítva. Akkora, mint egy egész fenyőerdő!

– Muszáj? – kérdezem, de nem merem tovább mondani a gondolataimat. Mi a fenének nekünk karácsonyfának való? Úgyis csak anya és Márti néni, a házvezetőnőnk fogja feldíszíteni. Az égők is csak addig világítanak, míg a nappaliban ég a villany. Utána kikapcsolja anya. Én a közelébe se mehetek, csak arra a tíz percre, amikor már a huszadik Barbit, vagy a tizedik Barbi-házat szedem ki alóla. Vagy a csuda tudja, mit talált ki most is anya ajándéknak. Észre se veszi, hogy soha nem játszom velük, és meg se kérdezi, mit szeretnék. Helyette inkább kaphatnék tőle néhány ölelést, vagy egy közös játszást! Vagy csak beszélgetnénk, együtt! De neki arra sose jut ideje. Folyton a laptopján kopogtatja az ujjait, dolgozik.

– Holnap már Ádám-Éva! Kell egyet venni. Itt máskor is szépek voltak. Gyere, válassz egyet! – mondja pattogósan, száraz hangon. Nyoma sincs benne némi érzésnek, pedig én úgy hallottam, a karácsony a szeretet ünnepe. Csak bölintok és kiszállok. Eleinte anya mellett nézegetek, de mindet meg szeretném figyelni, ezért elkószálok kicsit. Tudni akarom, melyik a legcsúnyább, azt fogom választani. Legalább legyen valami rendkívüli, ne csak a megszokott előkelő tökéletesség. Kettőt is

látok, ami kicsit görbe. Vajon melyik a borzasztóbb? Alaposan megszemlélem mindkettőt. Míg ezen gondolkodom, meglátom megint anyát. Felém jön, de én egy fa mögött állok. Talán nem is lát.

– Gyöngyi! Gyere! Már hálóba húzták, fel is rakták a kocsit tetejére! – és elkapja egy tőlem öt-hat lépésre lévő kislány kezét, és már húzza is magával. A lány rángatná ki magát, de anya csak vonszolja, én pedig alaposan megnézem a gyereket. Hát ugyanúgy néz ki, mint én, csak nem piros, hanem rózsaszínű kabát van rajta. Nem szaladok utánuk, megvárom, mikor veszi észre a tévedését. Azonban egyszer csak látom elhúzni az autónkat a parkolóból. Anya elvitte az idegen gyereket? Hát ennyire nem figyelt rám, hogy még a kabát színe se tűnt fel neki? Most ezen nevessek vagy sírjak inkább? Várok, mikor veszi észre, hogy valaki mást vitt magával. Már jó sokat vártam egyhelyben állva, amikor egy bácsi jön felém.

– Györgyike! Gyere angyalom, sikerült találnom egy szépet. Nézd meg te is. – Én pedig csak bámulok a bácsira, aki leguggol hozzám, és megemeli az államot.

– Te jóságos ég! Te nem is Gyöngyi vagy! – nézünk egymás szemébe. Én már láttam ezt a férfit valahol! Megvan! Anya laptopján, mikor azt hitte, én nem is figyelek rá, ezt a bácsit nézegette. Többször is megfigyeltem. De az idegen is elmosolyodik.

– Gyöngyikém! Te vagy? – én csak bólogatok, és nem értem, honnan tudja a nevem. – De akkor hol van Györgyike?

– Anya elvitte! Azt hitte, engem visz magával – világosítom fel a bácsit. – Biztos mindjárt visszajön, ha észreveszi, hogy nem én ülök a kocsijában.

– De hogy tudta elvinni Györgyit? Hiszen még a ruhátok is más módon! – néz végig az öltözékemen.

– Anyánál ez nem akadály. Ő csak a munkájára figyel, rám soha. – A férfi csak a fejét csóválja.

– Ej, Anikó, Anikó! Remélem azért rájössz a tévedésedre – mondja, és megint megemeli az államot és a szemembe néz. – Mióta vagy itt kincsem? Nem fázol?

– Már szerintem több mint fél órája. Azt hittem, anya előbb rájön, hogy egy másik kislányt vitt el.

– Tudod mit! Akkor gyere, szólunk a fenyőárusoknak, hogy hazaviszlek, ott talál meg bennün-

ket, ha mégis visszafordulna.

– Tudod, hol lakunk? – lepődöm meg, mikor az eladóhoz megyünk, és elmondja a néninek a cserét.

– Nem, azt sajnos nem tudom, ti merre éltek, de édesanyád tudja, én hol lakom. Odaviszlek. Meg fog találni. Otthon, azt hiszem, mindent el kell, hogy meséljek neked.

Egy városszéli gyönyörű házhoz kanyarodunk be, ahol akkora az udvar, mint anyánál az egész társasház parkja. Tele fákkal és bokrokkal. A kicsi fenyőkön még fények is villognak. Kikap a terepjárójából, letesz, de én csak lassan haladok. Mindent látni szeretnék. A házba érve a nappaliba vezet, mellém ül és elmeséli, hogy ő az én apukám, és ők elváltak, mikor mi még csak totyogósok voltunk. Anikónak, tehát anyának túl rideg és egyhangú, csendes volt ez a közeg, nem tudta megszokni. Visszavágyott a nagyváros zsongásába. Ő, tehát apa pedig ott nem tudott volna megmaradni. Ő az állatok megszállottja, lovakat tenyészt. Erre felszillannak a szemeim, remélem megmutatja! De most nem szólok közbe, hadd folytassa. Kíváncsi vagyok nagyon. Gyöngyit, azaz engem anya vitt magával, Györgyi pedig nála maradt. Így egyeztek meg akkor régen. Azóta pedig nem is beszéltek.

Először csak gondolkodom, és magamban összerakosgatok apróságokat. Elejtett szavakat, utalásokat, a képet anya laptopján, majd lenyugszom. Nekem is van édesapám. Meg egy testvérem is, aki ugyanolyan, mint én. Ettől az egésztől valahogy boldogabb lettem. A felvilágosítás után együtt díszítjük fel a fenyőt, majd együtt csinálunk kifliből mákos gubát. Vacsora alatt beszélgetünk, és még utána is nagyon sokáig. Ez sokkal jobb, mint otthon. Apa kifejezetten figyel rám, és legalább annyi mindenre kíváncsi ő is, mint én. Bár nem készült nekem külön ajándékkal, de elosztotta a Györgyinek vásárolt mesekönyveket. Már éjszaka van, de anya sehol, így az ikertesóm ágyába indulok pihenni a csodálatos mesekönyvek társaságában. Arra gondolok, ha neki nem tetszik a megosztás, majd holnap vissza-cserélgetjük. Másnap reggel is apukámmal reggelizek. Kakaót készit nekem, és bejglit kapok hozzá. Azt állítólag az itteni nagyim csinálta, utána pedig kimegyünk a lovakhoz, adunk nekik enni. Apa mindnek tudja a nevét, pedig elég sokan vannak. És minddel beszélget is, én pedig megsimogathatok néhányat. Majd társasjátékozunk, közben finom sütitet majszolunk. Már dél van, mikor anya autója begördül apa udvará-

ra. Én nem szaladok elébe, mert nem szeretnék azonnal hazamenni. Györgyi viszont fut befelé, de nem az apjához, hanem hozzám rohan. Átöleljük egymást és sírunk. Anya és apa pedig csak néznek bennünket, miközben ők is megfogják egymás kezét. Apa javaslatára anya is marad, először csak ebédre. Olyan jó itt ebédelni. Mi a tesómmal annyit csivitelünk, anyáék pedig csak mosolyognak. Valahogy sokkal boldogabb a hangulat, még a fenyő illata is érződik, sőt a sütik illatával elkeveredve fenséges, mámorító és családias. Hogy is mondják a felnőttek? Olyan csordultig van a szívem boldogsággal!

Ebéd után apa sétálni hívja anyut, mi pedig alig várjuk, hogy kettesben maradjunk.

– Mikor jött rá anya, hogy te nem én vagyok? – érdeklődöm azonnal vigyorogva Györgyitől.

– Hát ő csak akkor, mikor nem tudtam, hol a szobám, hová menjek aludni. Ja! Tudod, hogy két szép Barbit kaptál karácsonyra? – Csak legyintek a játéokra, nem érdekel. Helyette inkább kérdezek.

– Nem mondtad neki, hogy te nem az vagy, akit szeretne?

– Először igen, de nem figyelt rám. Utána meg úgy voltam, szeretném tudni, mi fog történni, hiszen ismerős volt az arca. Láttam apa fiókjában egy fotót, ahol két kisbaba és az a nő van apa mellett. Szerettem volna kideríteni, igaz-e a feltevézelem. Igaz lett! Tesók vagyunk! – ugrik a nyakamba Györgyi, én meg boldogan ölelem át. Kifundáljuk, hogy én nem szeretnék elmenni, így maradjon anyu is itt éjszakára. Mikor betérnek ismét a házba, már állunk is elébük az ötlettel. Apa is helyesel, hogy a lányoknak több idő kell, ha már végre megismerték egymást, így anya elfogadja az érveket. Sőt! Furcsállom, hogy önmagához képest túl könnyen és túl gyorsan mond igent.

Reggel, mikor Györgyivel meglessük őket, mindketten apa hálójából osonnak ki, mi pedig boldogan bólogatunk. Talán többé nem kell elszakadnunk egymástól.

**Berényi József: GYÓNI GÉZA
(A harci zaj után)**

Míg a fáradt csendben,
Elpihent a tábor,
Gyóni Gézát várta
Egy magányos sátor.

Sátorában ébren,
Éjszakákat töltött,
Sápadt holdvilágnál
Lángverseket költött.

Az ágyúnak volt ő
Kereke és talpa,
Harci zajban versét
Lelkesen szavalta.

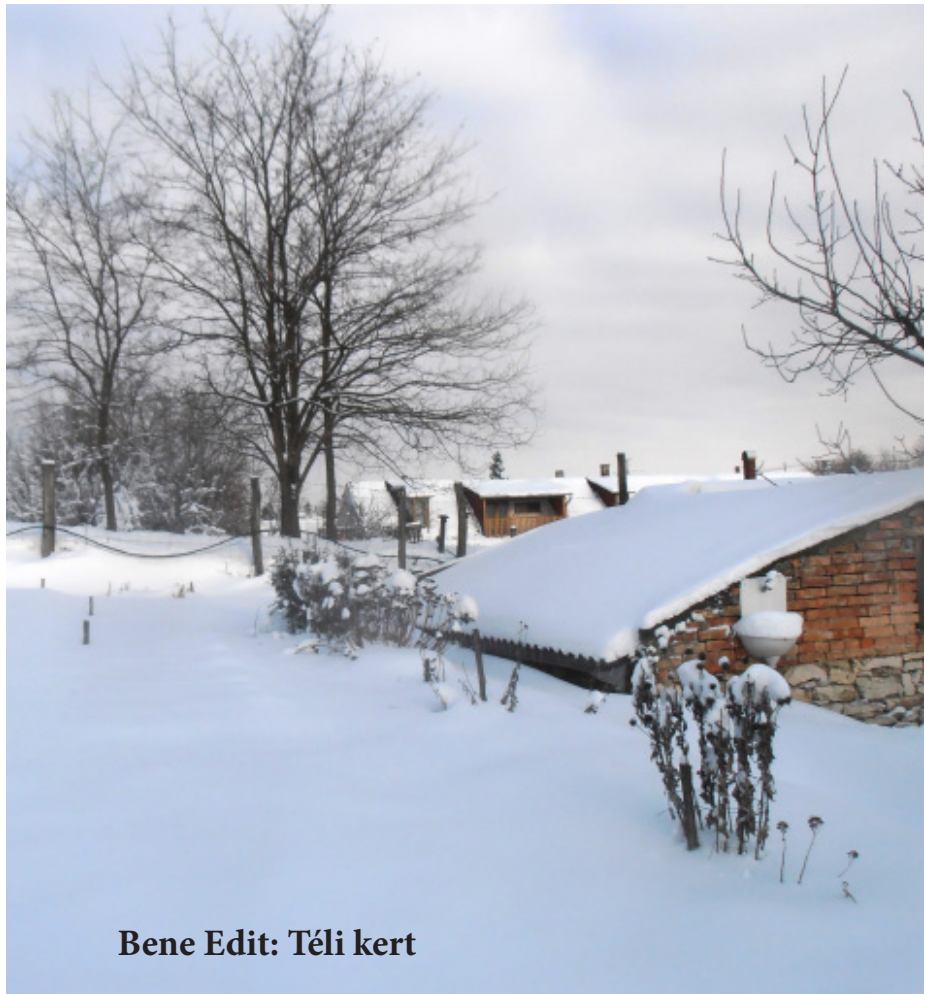
Kétség és remény közt,
Születtek a versek,
A magyar szívekbe
Visszhangot vertek.

Már csendes bölcsőjét
Zöld moha takarja,
Szétrobbant gránátok
És a föld avarja.

Virág nem nyílik
Gyóni Géza sírján,
De a lelke itt ég
Hűséges papírján.

/1938/

Forrás: A szerző „Aranymesék és
versek” című kötete. Szerzői kiadás;
Ladánybene, 1938., a 65. oldalon. /
Beküldte: Valentyik Ferenc/

Bene Edit: Téli kert

Bene Edit: Jeges ér

A KOREAI KULTÚRA iránti rajongásom, a tisztelem és ismereteim bővítése mellett ihletet adott írásaimhoz, természet- és lélekábrázoló verseim megírásához és koreai királyi családok, művészek életéről szóló versciklusaim megszületéséhez.

A Budapesti Koreai Kulturális Központtal a Nagykövetség által kerültem kapcsolatba, és a megnyitótól aktív tagja vagyok, sok rendezvényen énekeltem dalokat, filmzenéket és a két baráti ország Himnuszát is.

Pánti Anna

**Pánti Anna:
Édes-bús panaszos dalom**

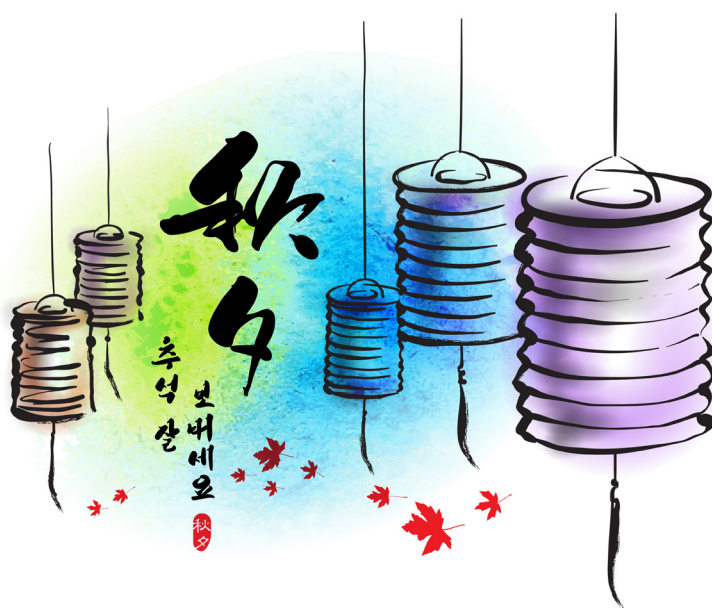
Amikor nélküled
Megfojt a fájdalom,
Magányos sötétben
Szél szötte szárnyakon
Hozzád repül dalom.
A haegeum sóhaját,
És szívem bánatát
Ismeri az éjjel.
Édes-bús panaszom
Elküldöm Neked
A bársony sötéttel.
Könnyeink ragyognak
Fenn a csillagokban.
Mikor tarthatsz végre
Ölő karodban?
Nehéz sóhajok közt
Kínzó, sajtó bánat!
Hangszerem – a lelkem
Sír, zokog utánad!

**Pánti Anna:
Titkok**

Néma hajnalok, királyi paloták,
Zárkózott sóhajok, sejtelmes éjszakák –
Titkok rejtélyes kútja.
Páratlan kolostorok
Kincseket rejtő múltja,
Virágok, színek, kövek,
S a hanbok, e titkzatos női viselet
Harmóniája –
A ráfigyelőknek titkait kitarja!
Itt a csendnek, a hallgatásnak is súlya van!
Egy széplelkű ország szellemsége
A mi lelkünkben is megfogán.
Hozzon a tavasz megújulást
És reménységet!
Varázslatos “Virágszirom Ünnepet”
S megnyugtató békességet!

**Pánti Anna:
Koreai dalok és Erkel Ferenc-
művek éneklése
a Koreai Kulturális Központ
megnyitóján.**

Valentyik Ferenc: Énekesnő a Halász családban Funták Ágnes (1862-1930)

Számos múltbéli példa bizonyítja, hogy a dabasi Halász család legjobbjai a kultúra területén is úttörő szerepet vittek. Így a kúriák falai között virágzott fel Dabason az amatőr színjátszás, mely gyakran szolgált jótékony célokat. Ebből a közép- és kismemesi körből mégsem került ki egyetlen színész vagy színésznő sem, mert – mint Vay Sándor/Sarolta írta a XX. század fordulóján: „szülői átok kísérte azt, aki a színi pályára lépett”.

A XIX. század végén azonban Halász Olivér (1849-1923) jóvoltából, bár csak rövid időre, mondhatni átmenetileg, de mégis került színésznő, egész pontosan énekesnő a dabasi Halász családba. A fővárosi háztulajdonos, dabasi földbirtokos ugyanis összes rokonai és ismerősei megütközésére 1891-ben, 42 évesen elvált első

feleségétől, Krátky Irmától, és ebbéli szándékától még az öt közös gyermek sem tántorította el. A harmincéves Funták Ágnes (1862-1930) énekesnővel pedig már a következő évben, 1892. március 29-én házasságot kötött Budapesten, a Kálvin téri református templomban.

A kisasszony kezdeti színpadi sikereinek köszönhetően, de a neves fővárosi ügyvéd, Funták Sándor (1822-1898) leányaként is ismert jelensége volt a fővárosi társasági életének. A korán megözvegyült édesapa fiatal felnőtt leányát egyedül nevelte. Felesége, Szentál Mária (1822-1880), aki „hitvesi, anyai s honleányi erényekben kitűnő hölgy vala”, életének 58. évében, tüdőbetegségben hunyt el. Funták Sándor a tisztaeszlári perben Eötvös Károly (1842-1916) védőtársaként országos ismertségre tett szert, és ügyvédi munkájával rövid idő alatt jelentős vagyont halmozott fel. Leánya énekesnői elképzeléseit kezdettől fogva, fenntartások nélkül támogatta, Bécsben és Budapesten egyaránt taníttatta. A korabeli sajtóban már ez is hírértékkel bírt: „Funták Ágnes kisasszony ismert fővárosi szépség, ki eddig Fehérvári Mari asszony énektanítványa volt, Bécsbe távozott, s Wolf tanárnál fogja magát az ének-művészetben kiképezni.”

Az első sikerekről a Fővárosi Lapok 1887. nov-

emberben számolt be: „A bécsi lapok elismeréssel nyilatkoznak Dubi Ágnes kisasszonyról, ki egy hangversenyen közreműködött. A Dubi név alatt tudvalevőleg Funták Ágnes kisasszony, Funták Sándor fővárosi ügyvéd leánya rejtőzik, ki már három év óta tanul Wolf tanárnál, és az operaénekesnői pályára készül. Már többször énekelt házi

A népszínházban szept. 25-ikén érdekes színi kísérlet volt. Funták Ágnes k. a., Funták Sándor ismert fővárosi ügyvéd leánya lépett föl a «Kertészleány» operette főszerepében. A kisasszony, ki a fővárosi társaséletnek egyik megnyerő alakja, az utóbbi években Bécsben tanult énekelni, s több ízben föllépett hangversenyekben. Színpadon ezúttal tett először kísérletet. Iskolázott, rokonszenves hangja, elevevége sokszor érvényesült az első kísérletnél, mely természetesen nem volt elfogultság és lámpaláz nélkül. A közönség buzdítón fogadta, s bokkrétákat is kapott.

hangversenyekben, mindig kiváló tetszés mellett. Most is szép hangjával és rendkívüli biztonságával meglepte a hallgatóságot, melynek körében volt a magyar delegáció több tagja.”

Az évtized végén a hazai közönségnek is bemutatkozott, budapesti képzését Bellovics Imre (1847-1921) karnagy, zenepedagógus irányította. Sikerei hatására döntött úgy, hogy a színi pályára lép. 1890. szeptember 25-én fellépett a Népszínházban, és ez az alakítása számos lap, közte a Pesti Hírlap tudósítójának figyelmét is kiérdemelte, sőt, ugyan egyetlen mondatba sűrítve, de évtizedekkel később még a Színművészeti Lexikonba is bekerült:

„A Népszínházban ma érdekes bemutatónak voltunk tanúi. Funták Ágnes kisasszony, Funták Sándor hírneves fővárosi ügyvéd leánya tett kísérletet a deszkákon, mégpedig mindjárt a legpajkosabb és nem a legkönnyebb operett szerepben. Lecocq „Kertészleány”-ában Micaela szerepét játszotta. Nem csoda, hogy a vállalkozás szenzációszámba ment a fővárosban, hol a kisasszonyt széles körben ismerik a társaságból, a báli termekből s a hangversenyekből is, melyeken néhányszor elég sikerrel szerepelt. Mai föllépése sem volt sikertelen. Életteljes molett alak, nem nagy terjedelmű,

de csinos hang, bizonyos temperamentum, bátor mozgás, fölváltva erős lámpalázzal. A színpadra hivatottságot ugyan nem bírtuk még ez első föllépésből kiérezni, mely még most nem sokkal állt a jó dilettánsok rendes nivója fölött; de kétségtelesen csillogott játékában itt-ott biztató temperamentum. A külső hatást illetőleg azonban nem volt fogyatékos: Telt ház, bokréta-özön és taps-zápor.”

További pályája a Budai Dalárdához kötődött leginkább, számos vidéki hangversenykörúttal. Még évtizedekkel később is „szép, érdekes és feltűnő termetű, fekete” hölgyként emlékeztek vissza rá, aki vonzotta a férfiak tekintetét. Mint kiderült, ez lett az ötgyerekes családapa, Halász Olivér veszte is, mert az esküvő utáni felhőtlen boldogság rövid ideig tartott. Az énekesnő feleség ugyanis bő másfél évi együttlét után váratlanul elköltözött férjétől, és válást kezdeményezett, melynek híre futótűzként terjedt el a főváros társasági köreiből. Természetesen újságíró is akadt, aki ugyan anonim módon, de a Pesti Hírlap 1894. február 24-i számában tollhegyére tűzte az esetet:

„A drága szoknya: Válopör folyik a főváros egy előkelő és széles körben ismert házaspárja között. A férj: a politikában is szereplő, a nő: a művészetben is kitűnt hölgy volt nem is oly régen. A pár éves házasság – a válókereset előadása szerint – a nő szertelen pazarlása, illetve az emiatt mindennaposá lett szóváltások miatt bomlott fel. Állítása igazolására a férj arra hivatkozik, hogy a szépasszony legutóbb is egy 300 forintos szoknyát vásárolt, már pedig ez óriási összeg egy olyan ruhadarabra, melyet senki sem lát, – lévén az nem felső szoknya. A nő tagadja a pazarlást s azt feleli (amiben van is némi igaza!), hogy a férfiak ilyesmihez nem értenek! Különben

a válást ő is akarja, mert hogyan érdemelne meg egy nagy szépségű nőt az olyan férj, aki még pottom 300 forintot is sokall egy szép alsószoknyáért. A tárgyalás folyamatban van.”

Villámgyorsan érkezett válasz is, melyet azon melegeben, már másnap olvashattak a lap előfizetői: „T. Szerkesztőség! A „Pesti Hírlap” mai számában „Drága szoknya” cím alatt egy napi hír jelent meg, melyben bár nevekről nem tétetik említés, nyilvánvaló, hogy a Halász Olivér és köztem folyamatban levő válóperre vonatkozik. Anélkül, hogy a közlemény állításaira reflektálnék, legyen szabad annyit kijelentenem, hogy nem Halász Olivér ellenem, hanem én indítottam meg még 1893. évi december 14-ikén Halász Olivér ellen a válópört, mint azt a budapesti kir. törvényszéknél 48.638/1893. szám alatt iktatott válókereset is bizonyítja.

Budapest, 1894. febr. 24.

Tisztelettel: Funták Ágnes.”

Mindenesetre a periratok tanúsága szerint nem a 300 forintos alsószoknya állt a tárgyalások középpontjában. Funták Ágnes engesztelhetetlen gyűlölet alapján kérte a házassági kötelék felbontását, ugyanis az alperes irányában kíméletlen és durva magatartást tanúsított, a korábbi házasságából származó kiskorú gyerekeivel történő érintkezésről eltiltotta, féltékenységével egyre

üldözte, továbbá gyanúsította, hogy meglopja és kifosztja. Mindezeket azzal a kijelentésével tetézte, hogy házában nincs többé keresnivalója. Anyagi követeléseként havi 400 forint női tartásdíjra tartott igényt, továbbá kérte a Zsarnok és Kokett nevű fekete lovak kiadását vagy azok értéke fejében 1000 forintot, valamint 477 forint és járulékaik megfizetését. Halász Olivér engesztelhe-

S Z I N H Á Z A K.
Budapest, 1890. Hétfő, december 1.

M. KIR. OPERAHÁZ.
A nemz. színház nyugdíjintézete javára, a nemz. színház és a m. kir. operaház tagjainak közreműködésével:
Az ember tragédiája.
Drámai költemény. Irta Madách Imre. Színpadra alkalmazta Paulay Ede. Zenéjét szerzerette Erkel Gyula.
Kezdeté 7 órakor.
Kedden: A hugonották.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Constantin abbé.
Vigjáték, írta Halévy.
Személyek:
Constantin abbé Ujházi
Jean Mihályfi
Paul Benedek
De Larnac Hetényi
Bernard Gabányi
Scottné Helvey

Miss Bettina Csillag
Layardens Lendvainé
Pauline Vizváriné
Kezdeté 7 órakor.
Kedden: A vas ember. Klefka.

NÉPSZÍNHÁZ.
A kassai diák.
Operett, írta Erkel Elek.
Személyek:
Venczel Vidor
Ágnes Funták Ágnes
Brobir Pető Blaha L.
Jusztin Réthy
Deodata M. Csatai Zs.
Rosenberg Kassai
Horecz Hunyadi
Hancsik Solymosi
Simon atya Szabó Antal
Óreg Venczel Sántha
Udvári bolond Tollagi
Janó Ujvári
Hanka Réthy Ilonka
Kezdeté 7 órakor.
Kedden: Szinitanoda.

A népszínházban szept. 25-ikén érdekes színi kísérlet volt. *Funták Ágnes* k. a., *Funták Sándor* ismert fővárosi ügyvéd leánya lépett föl a «Kertészleány» operette főszerepében. A kisasszony, ki a fővárosi társaséletnek egyik megnyerő alakja, az utóbbi években Bécsben tanult énekelni, s több ízben föllépett hangversenyekben. Színpadon ezúttal tett először kísérletet. Iskolázott, rokonszenves hangja, elevensége sokszor érvényesült az első kísérletnél, mely természetesen nem volt elfogultság és lámpaláz nélkül. A közönség buzditón fogadta, s bokkrétákat is kapott.

tetlen gyűlölet és hűtlen elhagyás címén, anyagi követelések nélküli viszont-keresetet nyújtott be. A tárgyalások során az énekesnő-feleség nem tudta a bíróság elvárásának megfelelő színvonalon bizonyítani állításait, ezért végül valamenyny anyagi jellegű igényétől elállt. Az I. fokú ítélet 1896. október 6-án született meg, melyben a bíróság a felperes vétkességéből, az alperes szándékos és jogos ok nélküli elhagyatása miatt mondta ki a válást. Az elsőbíróság rendelkezését a Budapesti Királyi Itélőtábla 1896. december 30-án, majd a Magyar Királyi Curia 1897. március 2-án hagyta jóvá. Azaz a válóper, melynek menetét a közös gyermek hiánya még könnyítette is, jóval tovább tartott, mint maga a házasság.

Funták Ágnes helyzetét 1898-ban édesapja halála tovább nehezítette. Funták Sándor pályája utolsó időszakában könnyelműen, valós anyagi háttérétől elrugaszkodva élt, és gyakorlatilag elszegényedve halt meg. A mindennapos anyagi problémákon túl az énekesnő művészi lehetőségei is fokozatosan beszűkültek, alkalmi szereplések vállalásával a színjátszás perifériájára került. Bár nagyon feledésbe merült, de árnyalja a pályaképet, hogy a századforduló időszakában (1896-1904) visszatérő szereplője volt a Telefonhírmon-

dó házihangversenyeinek. Végül a Budapesti Gázművek szolgálatába lépett, ahol a legszorgalmasabb tisztviselők közé küzdötte fel magát. Emellett még zongoraleckéket adott, és franciául is tanított. A sajtó látóköréből pedig évtizedekre eltűnt, azaz jogosan mondható, hogy elfeledték. Mindennek dacára 1930. december végi halálát mégis a lapok egész sora (Pesti Napló, Az Est, Budapesti Hírlap, Pesti Hírlap, Budai Napló stb.) adta hírül, de ekkor már dabasi Halász Olivért meg sem említették:

„Funták Ágnes, az egykori szépséges bálkirálynő, a budapesti társaság kedvence, utóbb a Budapest Gázművek szorgalmas tisztviselője december 31-én, életének 68-ik évében az Úrban csendesen elhunyt. Január hó 3-án délután temették a Kerepesi temető halottasházából nagy részvét mellett...”

A kivágott újságcikkek forrásai:

- 1: Vasárnapi Újság, 1890. szeptember 28. 633. oldal.
- 2: Budapesti Hírlap, 1890. december 1. 7. oldal.
- 3: Pesti Napló Esti Lapja, 1892. március 29. 2. oldal.
- 4: Pesti Napló, 1931. január 4. 7. oldal.

Pósa Anikó kézzel készített ékszerei

Gyóni Géza temetése (Közreadja Iochom Zsolt az eredeti sajtómegjelenés szerint)

Megjelent a Budapesti Hírlap szeptember 26-i lapszámában:

Halandó porhüvelyét kikezdte már az enyészet, de még egyre kapunk hírt Gyóni Gézáról, a tüzeslelkű költőről, kit tengernyi szenvedés és sok hősies harc után Szibéria földjén ért utol a kegyetlen halál. Alább közlünk egy megható levelet, amely Gyóni Gézának utolsó napjairól és temetéséről szól. Egy fogolytársa, Thomay Béla pozsonyi tanár küldte a levelet Hirschmann Nándor pozsonyi líceumi igazgatónak, akinek szívességéből Hamvas József líceumi tanár közvetítette nekünk egy nappal megkésve a levelet, amely a többi közt ezt mondja:

Június 27-én a magyar hadifoglyoknak szomorú napja volt. Ezen a napon temettük el Gyóni Gézát. Két héttel azelőtt temettük el bátyját, Mihályt, a honvédszázadost. Géza vigasztalhatatlannak látszott, de eleinte azt hittük, hogy erős szervezete megbírja a csapást, mely érzékeny szívét érte. Ezt mutatta utolsó költeménye is, melyet bátyja halála után ép elmével írt meg. Ebben a közeli békét jósolja meg.

Prófétai lélekkel jövendölte meg annak idején az oláh nép pusztulását és bátyjának halálát is egy-egy szép költeményben. Sírföliátát már régen elkészítette. Ebben az utolsó versében közeli halálát sejtí és ezt mondja:

Sírvers

*Harai domb lán, vagy idegen árok
Bús sírom feve amelyen ki halt,
Koporsó fejjámon elmooóds' irás
Bolygó vándorom ezt kérésse majd:*

*Boldog, ki itt jár, teheted is
Megszenvodok, ki lenz nyugor, a holt,
Térsé harcok restek fel híret,
De csak a béke katonája volt.*

(Krasnojarsk, 1916.)

GYÓNI GÉZA KÉZIRATA.
Balogh István gyűjteményéből.

KRASNOJÁRSZK, 1917 JÚNIUS 27.

Balogh István gyűjteményéből.

GYÓNI GÉZA SÍRBATÉTELE.

1917. év június 8-án halt el tüdőbajban Achim Mihály, Bátyja, a költő, nem bírta ki e nagy fájdalmat. A lelki szenvedések súlya alatt idegrendszerre összeroppan és lelke elborult öccse ravatalánál. — Két héttel később öccse mellé temették el.

A béke itt van... Most már nincs szükségtek rám... Elmegyek. De én is ott leszek. A kapuknál köszöntlek majd titeket!

De hogyan térhet vissza a magyar költő a hadifogságból? Ez a keserű gondolat gyötörte. Még jobban megtámadta lelkét bátyjának halála. Sokat, nagyon sokat szenvedett szegény. A halál megváltás volt számára. Június 27-én délután temették. Az egész tábor ott volt a nemzeti színű szalagokkal díszített koporsó körül. A porosz lelkipásztor szentelte be, azután a magyar tisztek dalegyesülete Beethoven egy dalát adta elő. Utána Zalán Gyula országgyűlési képviselő lépett elő és társai, valamint a magyar nemzet nevében meghatóan szép búcsúztatót mondott. Az eső szitált, és ezért a tisztek zenekara nem játszhatta el Beethoven gyászindulóját (az As-dur szonátából). Ehelyett az énekar Jézus út, igazság, élet... kezdetű dallal kísérte a kapuig,

tehát mintegy kétszáz lépésnyire. Körülbelül negyven tiszt, közöttük én is és a legénységből egypáran kísérhették csak ki a költőt a temetőbe. Megható jelenet volt az, mikor a gyászmenet a fogolytábort elhagyta, és orosz katonák kíséretében megindult a temető felé. A kaput nyitva hagyták, míg a menet eltűnt a távolban. Könnyes szemmel néztünk újra meg újra vissza a kapuban állókra, akik mozdulatlanul, mereven álltak és mindig jobban fölemelkedtek, hogy a menetet minél tovább láthassák. Mikor eltűntek szemünk elől, csak a szél hozta felénk a Jer magyar... dallamát. Így mentünk hat kilométernyire a temetőig. Nagy temető a fogolytábor temetője, és benne sok a névtelen kereszt. Itt az utolsó beszentelés után Székely tanár mondott szép gyászbeszédet. Azután a koporsót lefényképezték utolsó állomásán. Végre letették a szibériai földbe.

Fotó1: Gyóni Géza temetése 1917-ben, a krasnojarszki fogolytemetőben - (Dr. Fejes István: Az orosz hadifogság képekben 1931.), Gyóni Géza: Sírvers (Dr. Fejes István: Az orosz hadifogság képekben 1931.)

Beszámoló a MOÍKK 49. konferenciájáról

A Magyar Orvos Írók és Képzőművészek Köre (MOÍKK) 2024. szeptember 06-a és 08-a között, ismét Vácott tartotta találkozóját. Ebben az ősi történelmi múlttal és nagy kulturális hagyományokkal bíró városban 4. alkalommal gyűltek össze az orvos művészek az ország minden tájáról, sőt külföldről is.

A Sors különös kegye, hogy nem egy héttel későbbre tűztük ki a rendezvény időpontját, hiszen akkor a 2020-as covidos évhez hasonlóan, 2024-ben újra elmaradt volna a rendezvény a szeptemberi nagy dunai árvíz miatt. Az árvíz elöntötte Vácot és Budapestet is. A váciak és jómagam is – családommal együtt – megfeszített védekezéssel voltunk elfoglalva. A száraz, meleg nyár után, szeptember elején beköszöntő Boris ciklon óriási mennyiségű csapadékot zúdított hazánkra és a környező országokra. A heves esőzések és a hegyekben hirtelen leesett hó olvadása megduzzasztotta folyókat. Sok folyó, így a Duna vízszintje is rendkívüli módon megemelkedett, fél Európa úszott: Ausztria, Lengyelország, Csehország, Németország, Szlovákia, Magyarország, de Olaszország is komoly árvíznek volt kitéve.

2024. szeptember 06–08-án azonban még a MOÍKK konferencia több mint 80 résztvevője nyári melegben, ragyogó napsütésben élvezhette a programokban gazdag, színvonalas, háromnapos zártkörű rendezvényt. A város vezetése részéről Inotay Gergely oktatás- és kultúrpolitikáért felelős alpolgármester, Laci Sarolta, a Madách Imre Művelődési Központ igazgatója, az Egyházmegye részéről pedig Dr. Bozsó Zoltánné, az Althann Ház és Konferencia Központ igazgatója köszöntötte az orvos művészeket. Jelen volt a Krúdy Gyula Irodalmi Kör elnöke, Németh Nyiba Sándor költő, zenész, olimpikon, a Magyarországi Orvosmuzikusok Egyesületének elnöke, Kósáné Kertay Daisy Sonja, Pánti Anna, Erkel-díjas, Bartók-Pásztory díjas operaénekes, az Opera nagykövete, Szentpéteri Gabriella zongoraművész és tanítványa, Dr. Szakács Zoltán c. egyetemi docens, gyógyszerkutató, zongorista, Túri Török Tibor szobrászművész, író, Semes-Bogya Eszter dalénekes, fafaragó, továbbá a dabasi Gyóni Géza Irodalmi Kör elnöke, Hermann Mária, a Peregrinus Könyvkiadó igazgatója Brenyó József és a helyi média részéről a Váci Polgár c. polgári lap képviselőjében Kucsák Gábor felelős szerkesztő.

Megnyitó beszédében Dr. Misz Írisz, a MOÍKK elnöke beszélt a Társaság Váchoz kötődő egyre szorosabb kapcsolatáról, a város történetéről és a névadó Vázt Remetéről ill. arról, hogy a Kör oly módon rója le tiszteletét Vác városának befogadó, vendégszerető vezetői és lakói előtt, hogy az idén kiadott antológiájuk címlapját és első oldalait a városnak szentelték, így emlékezve az itt töltött szép napokra. A megnyitó után kitüntetések és díjak átadására került sor. Németh Nyiba Sándor, a Krúdy Kör elnöke Örökös Tiszteletbeli Tag kitüntető címben részesült. Három MOÍKK díszoklevelet adtak át a Kör többéves támogatásáért: Pánti Anna operaénekesnek, Brenyó József könyvkiadónak és a Váci Polgár c. polgári lap szerkesztőjének, kiadójának, Kucsák Gábornak. Fidius Oklevél kitüntetést vehetett kézhez három tag; 10 és 15 éves hűség tagységukért.

Kilenc új tag felvételére és bemutatkozására került sor.

Több mint 30 orvos író előadása hangzott el a konferencián és 20 orvos képzőművész műveiből nyílt egyhónapos kiállítás a Madách Imre Művelődési Központban.

A programot fóti kirándulás gazdagította, ahol Károlyi László gróf és felesége a grófné, Erzsébet asszony fogadta a Társaságot. A grófné személyesen vezette végig népes csoportunkat a kastélyon, bemutatva annak értékeit, múltját és jelenét. Megtekintettük a Károlyiak által – Ybl Miklós tervei alapján – építtetett Szeplőtelen Fogantatás templomot és az altemplomot. A kirándulást színesítette, hogy eredeti, múlt század eleji nosztalgia omnibusszal utaztunk Fótra.

Esti társasági program keretében ajándékkoncertet kaptunk Szentpéteri Gabriella zongoraművésztől és tanítványától, Dr. Szakács Zoltántól.

Ismét tartalmas és szép napokat töltöttünk Vácson.

Dr. Misz Írisz
MOÍKK elnök

Dabason idősnek lenni jó

Az őszi nagyon jól kezdődött a dabasi nyugdíjasoknak. Szeptemberben elindult a Szenior Akadémia kilencedik szemesztere, ami nagyon kellemes időtöltés, sok hasznos dolgot tanulunk belőle. Köszönet a kedves oktatóknak! A Dabas Városi Nyugdíjasklub meghívást kapott a Mozgáskorlátozottak Törökbalinti Egyesületétől: csodálatos műsorral és finom falatokkal kedveskedtek nekünk. Köszönet érte!

A Dabasi Napok programjai is sok szórakozást nyújtottak. Szeptember 21-én Szandi koncertet hallgattunk, míg szeptember 22-én megnyitották és megáldották a felsődabasi Öregtemetőben kialakított Fehér Szív zarándokutat. Itt köszöntőt mondott Kőszegi Zoltán polgármester, a zarándokút megvalósítását bemutatta Kosztolányi Gyula, Dabas város díszpolgára. Böjte Csaba és kis színjátszó csapata is részt vett műsorral. Ezt követte a kultúrházban tartott „Ezt a pekket!” című fergeteges előadás a szépkorúak számára.

Az idősek világnapjának alkalmából október 4-én meghívást kaptunk Gergely Róbert előadására. Október 6-án klubnapot tartottunk. Sajnos el kellett búcsúznunk kedves tagunktól, Bánkiné Letki Ilonától. Mécsesgyújtással emlékeztünk meg az aradi vértanúk 175. évfordulójáról. Kerek születésnapot és az aktuális névnapokat ünnepeltük. Itt kaptunk meghívást Rojcsikné Editkétől október 9-re a kultúrházba, ahol Buncsák Gábor énekes kedveskedett nekünk felejthetetlen műsorral. Ezután a Gyóni Napok különféle rendezvényei adtak kellemes szórakozást több napig.

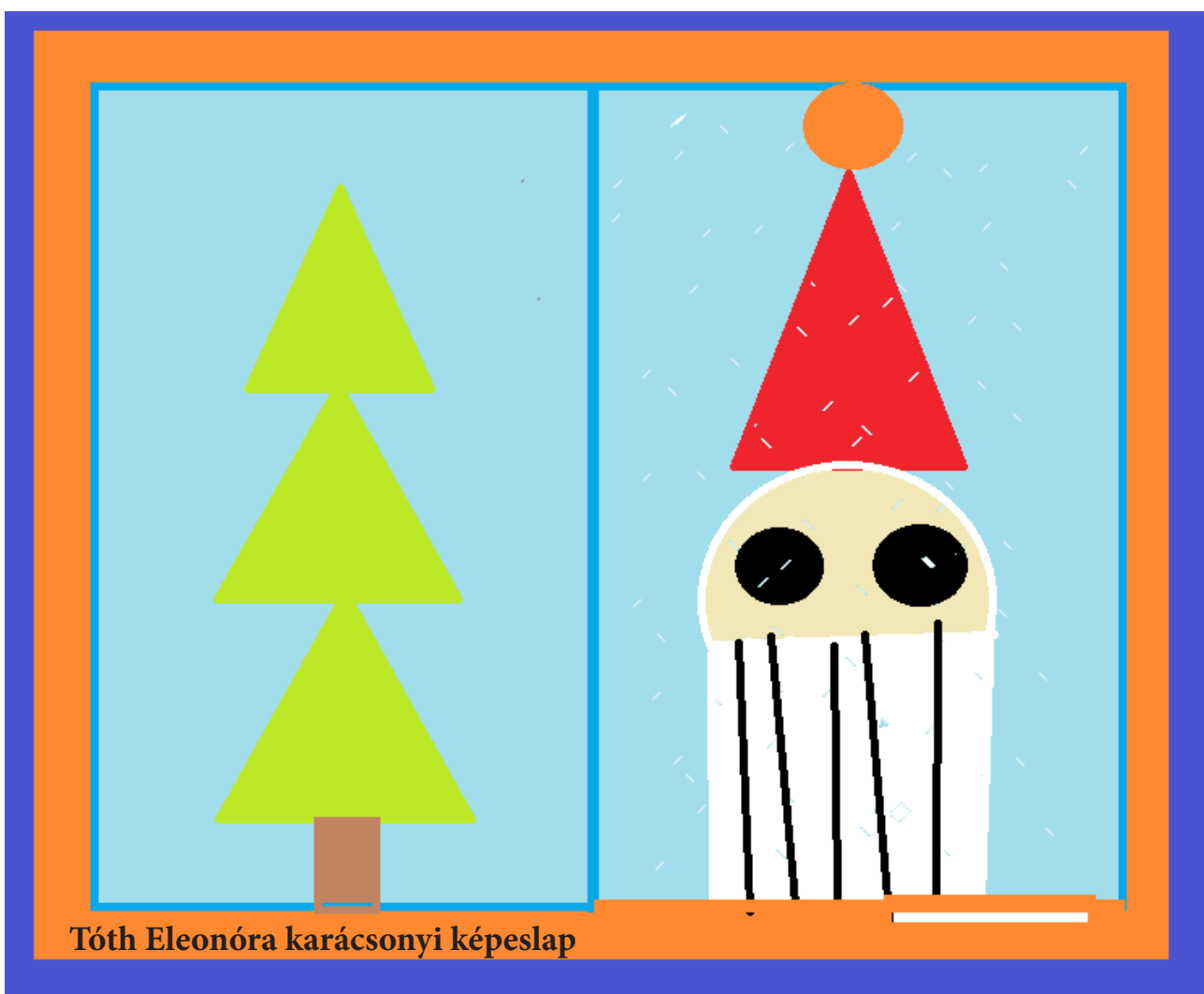
Október 20-án Dabas Város Önkormányzatának Emberi Erőforrások Bizottsága által kiírt pályázaton elnyert támogatást használtuk fel a Fedák Sári Színház igazgatójának meghívására. Fergeteges délutánt töltöttünk a meghívott vendégekkel. Köszönet Kőszegi Zoltán polgármester úrnak és Kosztolányi Gyula díszpolgárnak, hogy megtiszteltek minket jelenlétükkel. Október 21-én kivonatoztunk, Fojtáné Gizike meghívott bennünket a lányához az inárcsi lagzisházba. Köszönjük a látványt, a csodát és a finom falatokat, a sokféle üdítőitalt! Ezután a Babaházhoz vezetett utunk, itt megcsodáltuk Veronka néni áldozatos és szép munkáját. Végezetül a Fehér Szív útját végigjárva, kellemesen elfáradva zártuk a napot. Október 28-án a szenior hallgatók jutalomkiránduláson vettek részt az egri Sportmúzeumban.

Itt szeretnék köszönetet mondani városunk vezetésnek, Kőszegi Zoltán polgármester úrnak, Pálinkásné Balázs Tünde alpolgármester asszonynak, hogy ezen a sok programon részt vehettünk. Erőt, egészséget és sok sikert a munkájukhoz!

Szilágyhegyi Jánosné klubvezető

Soós-Györffy Kató Angyalok végtelen tánc című könyvszobor kompozíciója

Tóth Nimród: Föld alatti élet

Tóth Eleonóra: Évszakok

Tóth Eleonóra: Rénszarvas

Tóth Nimród: Füstöl a kályha

Tóth Nimród: Összetartozás

Nimi

Tóth Benjámín, mindent látó szem

Kulcsár István festőművész

Megtiszteltetésnek tartom, hogy már néhány képem megjelenhetett az Alkotó irodalmi-kulturális folyóiratban. Mint ahogy az is öröm, hogy néhány mondatot írhatok magamról e művészi kiadványban, bemutatkozásképpen.

Kulcsár István vagyok. Örkényen élek születésem óta. Ide köt minden, hiszen több mint négy és fél évtizeden keresztül szolgáltam a város lakóit, hol alkalmazottként, hol társadalmi munkában. Itt él a családom, itt élnek barátaim, ismerőseim. Fialkorom óta szívügyem volt a festészet, és lakókörnyezetem alakítása, szépítése. Remélem, alkotásaimmal ez a szándék megvalósult. De erről majd később. Honnan a rajongás a művészetekért, a festészetért? Talán egy régi történet jól példázza a kérdésre a választ. Szakközépiskolában meghirdetett versenyen második díjat nyertem egy aquarell képemmel. Igaz, előtte is rajzolgattam mint minden gyerek, de életemben ez a momentum volt a meghatározó. Motivált, hogy volt fogadókészség ebben a közegben, és rátaláltam az önkifejezés számomra meghatározó módjára. Lassú, de érdekes és izgalmas folyamat vette kezdetét. Választ kerestem megannyi kérdésre: mit, hogyan, mivel. Így ismertem meg a pasztell, a tempera adta lehetőségeket, technikákat, s tudjuk, hogy egy diáknak vékony volt a pénztárcája komolyabb eszközök vásárlásához. Mindig vonzott az új megismerése. Így haladtam tovább utamon, megismertem a linómetszés varázslatos világát. Akkor

még volt Szovjet Tudomány és Kultúra Háza, ahol pályáztam egy sorozattal. Bevallom, szerény sikerrel. Tudatosult bennem, hogy a tehetség, az ösztönösség kevés a fejlődéshez. Ezért megvásároltam a Képzőművészeti Főiskola jegyzeteit, tankönyveket /objektív okok miatt nem mehettem Képzőművészeti Főiskolára/, és így képeztem magam. Azóta is tudatosan fejlesztetem tudásom, rengeteg szakkönyv, kiállítás látogatás segít ebben. S természetesen sokat rajzoltam, festettem. Talán nem művészi szinten, de hosszú ideig bábfiguralkozásokat is vezettem gyerekeknek, felnőtteknek. Ez újabb kihívás volt, hiszen forgatókönyvírás, koreográfia megálmodása, rendezés, mind-mind érdekes feladatnak tűnt. Magam készítettem a bábokat, díszleteket. Szép időszaka volt ez életemnek! Természetesen ez nem szorította háttérbe a képzőművészet iránti elkötelezettségemet, inkább segítette.

Azonban rövid ideig nem foglalkoztam a festéssel, hiszen életem más irányt vett. Katonáság, építkezés, gyermekek, mind fontosabb volt akkor. Volt, mikor az élet szólított másfelé. Így került sor bútorok tervezésére, készítésére. Itt szintén megmérgettem magam. Az akkori Ezeremester újság

pályázatára beneveztem egy általam tervezett és elkészített bútor együttessel, amit meg is nyertem. Na, meg berendeztem vele a lakásomat!

A későbbiekben már céltudatosabban foglalkoztam a művészetekkel, festéssel, ugyan némi kirándulást téve más-más területre. Érdekesnek tűnhet, hogy akár a bábozás, akár a bútortervezés kapcsán mindig jelen volt a rajzolás, a kreativitás. Ez a későbbiekben is nyomon követhető életemben. Talán a kíváncsiságomnak és az új kihívások meghódításának köszönhető, hogy tanulmányoztam a heraldika szabályait, és megterveztem városunk zászlaját, címerét. Kipróbáltam magam, mint könyvillusztrátor, melynek sikerességét több könyvborító elkészítése bizonyította. Ugyancsak próbára tettem magam, amikor elkezdtem fával foglalkozni. Érdekes kihívásnak tűnt a fafaragás. A terveim alapján készült el az Aradi Vértanúk Emlékparkja: megfaragtam a tábornokok arcképeit, a város címerét és számtalan féldomborművet. Sajnos az idő vasfoga kikezdte, s így csupán néhány fényképen lelhető fel az Aradi Vértanúk emlékműve. Megálmodtam és elkészítettem az Arany János és Móricz Zsigmond parkot és figuráit. Látványterveim alapján készültek el a város buszmegállói is. Mint kitűnhet, fontosnak tartom a környezetkultúra ápolását, ezért igyekeztem településünk arculatának formálásába ily módon is részt venni. Mint ahogy örömmel tettem eleget a

felkérésnek az Orbánka /mert mi itt így nevezzük / felújítása kapcsán, hogy fesse meg Szent Orbánt. Többen féltettek, hogy elaprózom magam. Nem így történt, hiszen ilyenkor mindig eszembe jutottak Szász Endre szavai: „mindent el kell követni, hogy ne légy festő. Ha ezt megtetted, és nem tudsz szabadulni a festés hiányától, akkor festeni kell.” Nos, én így jártam. Persze nem tudatosan, hiszen az életem diktálta a tennivalókat, de mindig a festészet maradt az örök szerelem.

Huszonhat esztendeje megalakítottam és vezetem az Alföldi Képzőművészeti Szabad Szalont, mely ebben az esztendőben túl van az ötvenkettedik tárlatán. Büszke vagyok arra, hogy a Szalon tagjai számtalan megyéből megtiszteltek alkotásaikkal. Volt időszak, amikor több mint nyolcvan tag mutathatta be közel hatszáz munkáját. Festők, grafikusok, szobrászok, kézművesek, fotósok alkották a tagságot. A Szabad Szalon 15 éves születésnapjára antológiában mutatkoztak be alkotóink és mutatták be néhány munkájukat.

Örülök, hogy mint a helyi Szabadidő Központ igazgatója, tudtam segíteni a helyi kulturális-mű-

vészeti életet. Számtalan színpadképet megálmodhattam az előadásainkhoz, és megalakíthattam a Betűvető klubot. Néhány emlékezetes előadás után sajnos nem tudott tovább tevékenykedni. Több évig a művészetek ünnepe volt az Alkotás Utca rendezvény. Itt versfaragók, táncosok, képzőművészek mutatták be műveiket. Remek volt! Ezt megelőzően két alkalommal, Tavaszi zsengek címmel gyűjteményes kiadásban megjelentettük a térség amatőr verselőinek, novellistáinak a műveit. Néhány versem is helyet kapott a kiadványban. Mikor mondanivalóm volt, igyekeztem versbe önteni. Hol játékos gyermekversekben, hol komolyabb mondanivalójú sorokba írtam le gondolataimat. E sorok írása kapcsán szembesültem a ténnyel, hogy kicsit háttérbe szorult a verselés. Tagja voltam a Lírikusok Irodalmi Műhelyének Budapesten.

Amikor úgy éreztem, hogy készen állok, akkor kezdtem olajjal festeni. Ismét hosszú tanulási folyamat következett. Festettem csendéleteket, tájképeket, enteriőröket. A portréfestéssel néhány éve foglalkozom, hiszen ez a fajta alkotás kellő felkészülést, gyakorlatot és tudást igényel. Eddig impresszionista képek elkötelezettje voltam. Jelenleg is hajt a megismerés vágya. Most a szurrealista alkotások foglalkoztatnak, azokat készítem. Ám terveimben szerepel új anyagok felfedezése. Az agyag. Kisplasztikákat készítek. Bizonyára érdekes, izgalmas kirándulás lesz ez is. De természetesen az örök szerelem az ecset és a festék.

Tagja voltam a Független Magyar Szalonnak, Művészetbarát Egyesületnek, ahol számtalan kiállításon mutatkoztam be. Több alkalommal állítottam ki az Unió Galériában. Képeim rendszeresen megjelentek az adott kiállítást bemutató antológiákban. Jelenleg hét művészeti csoportban szerepelek. Örömmel tölt el, hogy számtalan galéria és magángyűjtő érdeklődik képeim iránt.

Az elmúlt évek alatt több mint százötven egyéni és csoportos kiállításon vettem részt. Szerepeltem idehaza, illetve külföldön. Bemutakozhattam Németországban, Romániában. Jelentősebb kiállításaim: Pataky Művelődési Ház, Budapesti Művelődési Központ, Klauzál Művelődési Központ, Csili, Pest Vármegye Háza Bp., Népfőiskola Lakitelek, Várlak Galéria Bp., Balatonszárszó, Pólus Galéria Bp., Körmend, Répcelak, Békéscsaba, Üllő, Monor, Dabas, Bugyi, Örkény Szalon, Kunszentmiklós, Hegyháti napok települései, illetve számtalan egyéb település.

Meggyőződésem, hogy mindenki rátalál a saját útjára. Ki előbb, ki utóbb. Előfordulhatnak párhuzamosságok, de a talentum mindig utat tör magának, ha kellő szorgalommal, „kíváncsisággal” és akarattal, alázattal párosul. Jómagam sokáig a közt szolgáltam, azonban így öszülő halántékkal már nincsenek kitérők, művészi múltam meghatározza földi létem további irányát. Továbbra is kíváncsian, az újra „éhesen” szemlélem a világot, és életem mozaikjaiból, és új inspirációkból alkotok, készítem valós vagy álmvilágnak tűnő alkotásaimat. Legyen toll, grafit, olaj vagy bármi más. Csupán legyen előttem egy tiszta papírlap vagy egy üres vászon. Jelenleg a jövő évi kiállítás naptáramat szervezem, remélve, hogy sok helyen érdeklődnek majd munkáim iránt.

Hitvallásommal zárnám e néhány gondolatot. A művészi alkotások nem az érzékszerveknek készülnek. Azok csak befogadják művészi impulzusokat. A lélek az, ami megszólal, vagy néma marad egy-egy mű kapcsán. S a művészet lényege ez! Engedjék meg, hogy az Alkotók közösségének ezúton is további sikeres munkát, lélekelő alkotásokat kívánjak.

Kulcsár István

EGY BOLDOG EMBER

Beszélgetés Szentpéteri Gabriella zongoraművésszel

Zenéről, Életről, Múltról és Jelenről...

A Magyar Orvos Írók és Képzőművészek 49. konferenciájának – melyet 2024. szept. 6–8. között tartottak Vácott – vendége volt a neves zongoraművész, művésztanár, a Párizsi Magyar Ház első női elnöke, a Magyar Kultúra Lovagja, a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjével kitüntetett Szentpéteri Gabriella. Aki 4 éves korától azt csinálja, amit szeret: zongorázik – több mint 40 éve koncertezik a különböző színpadokon – és tanít.

Ez alkalomból kérdeztük őt zenéről, az élet dolgairól, múltról és jelenről.

(A beszélgetés, korábbi ismeretség okán, tegező viszonyban zajlik.)

– Hogy vagy kedves Művésznő, ebben a zavaros világban? – ahol a sok szorongó, rosszkedvű ember között, a te arcodról sohasem hervad le a mosoly? Amerre jársz, harmóniát, derűt és életörömet sugárol magad körül. Téged receptre kellene felírni! ...mint a gyógyító mosolyt!

– Megpróbálom a tanítványok és a körülöttem élő szorongó, vibráló és láthatóan szomorú emberek életét egy villanásnyi időre megváltoztatni, beszélgetéssel, zenével és saját – még mindig meglévő – optimizmusommal. Óráimon kirekesztem a környező világ valóságát a zene elvárásoló erejével. Egyik tízéves tanítványom mondta zongoraóráján:

„Szeretek hozzád járni, mert itt nem érzem, hogy a zongorázás kötelező lenne.” Mi ez, ha nem visszajelzés?

– Mint tudjuk, az ember élete nem előzmények nélkül való; a szülők, a család és a gyermekkor meghatározó mindenki számára. Milyen gyerek volt a kis Szentpéteri Gabi? Milyen szülők nevelték ilyen mosolygós és harmonikus egyéniséggé?

- A szülői ház, beleértve a nagyszülőket is, születésemtől fogva meghatározta életemet. Két, egymást igazán szerető ember szerelemgyereke vagyok. Mindenünk megvolt, ami az élethez szükséges: egészség, boldogság, türelem, szeretet, alázat, tudásszomj – mindez nagy szegénységben, de nagy lelki gazdagságban. Az összetartás és támogatás volt szüleim és nagyszüleim életfelfogása. A világháborúban minden vagyonát elveszített nagykereskedő nagyapám filozófiája: „Ne sírjatok, hiszen mi megmaradtunk, ÉLÜNK! Tehát mindent megvalósíthatunk közösen!” – mondta gyermekeinek és nagyanyámnak, a lerombolt, valaha húsz falu nagykereskedését adó épület kapujában. És sikerült is.

- Mikor találkoztál a zenével? Hogyan lesz egy kislányból zongoraművész? Nem színésznő, műlovarnó vagy fodrász... hanem zongoraművész!? Mi akartál lenni gyerekkorodban? Miről álmodoztál?
- Négyéves koromban megkérdezte anyu: mi leszel, ha nagy leszel? Éppen a háborúban megmaradt pi-aninója előtt ültünk, és játszottunk a billentyűkkel, hangokat elővarázsolva. Zongoraművész! – mondtam egyszerűen és magától értetődően. Így kezdődött. Persze szüleim mindenben mellettem álltak és támogattak.
- Az otthoni neveléshez mit adtak hozzá az iskolák? Hová jártál iskolába?
- Általános iskolában zongorát és rajzot, festészetet is tanultam, mivel az iskola tanárai képességeim alapján, ezt javasolták a szüleimnek. 14 évesen döntenem kellett, és én a zenét választottam. Mai napig vannak terveim a rajzolás-festés folytatására, de ez most még „titok”. Ott van a „bakancslistámon”.
- Úgy tudom, hogy a Zeneakadémián két szakot is végeztél: művészképzőt és tanárit.
- Pontosan, mivel abban az időben néhány évig lehetett a Zeneakadémia tanári karának javaslatára a kiválasztottaknak külön felvételi vizsgát tenni. Évfolymonként egy-két legjobb növendék lehetett a szerencsés. Így lettem – a tanári diplomával együtt – nyolc évig zeneakadémista és mellette már tanársegéd is a zongora tanszakon...
- Kik voltak a meghatározó tanáraid? Hiszen többször kijelentetted, hogy Beethoventől /?/ tanultál zongorázni... – figyelemreméltó, de meghökkentő kijelentés!
- 2008 nyarán, a Zempléni Napokon játszottunk együttesemmel, a Magyar Zongorás Trióval. Természetesen egy Beethoven-triót is. Akkor kaptam azt a kritikát egy újságcikkben: „mintha maga Beethoven ült volna a zongoránál.” Elgondolkoztam: valóban, ha visszavezetem tanáraink sorát, ki kitől tanult, a végén Beethovennél lyukadok ki. Nagyon sok nevet sorolhatnék... De ez már egy másik, hosszú történet.
- Kik a kedvelt zeneszerzőid, kiknek a zenéjét érzed legközelebb magadhoz? Ki az, akivel meg tudod vigasztalni magadat, ha gondjaid vannak, és leülsz a zongorádhoz?
- Több is van a kedvencek között: mint szólista Chopin, Mozart, mint kamarazenesz a trióirodalom összes szerzője, mint tanár pedig mindenevő vagyok. Gondjaim csak akkor vannak, ha nem tudok dolgozni, azaz tanítani és zongorázni... Tudom, pihenni is kell, mivel szervezetem időnként szigorúan rám parancsol...
- Művésztanári diplomád megszerzése után tanári karriered is gyorsan felívelt. Tanársegédként benn maradhattál a Zeneakadémián (1978–1987) és ott kezdhettél tanítani. Ez komoly szakmai elismerés és nagy lehetőség!
- Azon kívül rendkívül nagy gyakorlat, mivel alsófokú tanárokat képeztem elméletben, a gyakorló iskolában pedig „valódi” gyermekekkel foglalkoztam. Már ekkor kezdődött saját módszerem kialakítása, ami mára négy módszer ötvözetévé vált.
- Az a hír járja, hogy a Zeneakadémián francia férjet is lehet találni, de csak ha kétszer megbuktatják az illetőt a vizsgákon?
- Ravasz és kíváncsi kérdés, de valóban nem tudhatja az ember, kit tanít!? És azt sem, mikor lesz a tanár-növendék kapcsolatból házasság... De ez szintén maradjon az én titkom.
- Szóval az ifjú zongoraművész-tanársegéd, Szentpéteri Gabriella, a szocializmus idején feleségül ment egy Magyarországon végzett francia zongoraművészhez, és elköltözött Párizsba. Olyan ez, mint egy mese... és úgy is folytatódott! A magyar „kislány” hamar megtanulta a nyelvet, és nemsokára olyan pozíciót tölthetett be, amit korábban kizárólag csak férfiak: a Párizsi Magyar Házban működő, 1846-ban alapított Párizsi Kölcsönösen Segélyző Magyar Egylet (az egyik legrégebben külföldön működő magyar kultúregylet, melynek örökös elnökei Zichy Mihály és Munkácsi Mihály) első női elnöke lettél! Emellett zongoraművészként és zongoraoktatóként tevékenykedtél. Mit jelentett az életedben a párizsi időszak?
- Életem fantasztikus 18 évét. Boldog élet, koncertek, tanítás, rengeteg jótekonyság, ismeretség és ismeretség. Emellett rendkívüli kulturális és gasztronómiai gazdagság.
- Majd egyetlen szóra – rossz hírre – bepakoltál a bőröndödbe és hazajöttél, ott hagyva Párizst, férjet, karriert, sikert, jólétet, ígéretes jövőt! Nyilván abban a hitben, hogy az átmeneti nehézség hamar megoldódik és visszatérhetsz... de nem így történt.

- Amikor egyke az ember, gondolkodás nélkül az édesanya majd az édesapa mellé áll, ha nagy a baj. Ők adták nekem a legtöbbet az életben, EMBERRÉ neveltek. Természetesen mellettük álltam az ápolástól a sírig...

- Itthon mindent újra kellett kezdened... igaz, volt egy 1989-ben alapított Magyar Zongorás Triód! Hogyan alakult tovább a pályád a koncertek és a tanítás mellett, amíg szólistaként és a kamaraegyütteseddel, ill. művésztanárként is komoly ismertséget és elismerést szereztél magadnak, itthon és külföldön?

- Imádom a kamarazenét, ezt Kurtág tanár úrnak is köszönhetem. Volt olyan nap, hogy 6-7 órát ültem bent nála, mert a saját órámon kívül behívott, ha hiányzott egy zongorista valamelyik formációból. Már akkor is volt trióm, az első, velük megnyertük a Zeneakadémia Centenárium Versenyét kamarazene kategóriában. A Magyar Zongorás Trióval éppen idén ünnepeljük a 35 éves jubileumunkat. November 13-án este várjuk a zeneszeretőket az Óbudai Társaskörbe!

-Természetesen ott leszünk! ...Évek óta sok az orvos muzsikusan tanítványod. Sőt, te vagy az a zongoraművész, aki tudja, hogy mi az a „corpus callosum” és hogyan függ össze a zongorázással! – ami minket, orvosokat nagy tisztelettel tölt el irányodba.

- Szeretem a jótékonykodást – szinte egész életem ezzel telt –, az igyekvő embereket, a zenére rendkívül érzékeny, szorgalmas, kitartó, de más foglalkozást űzőket. Az orvosok, ilyenek! Pártoló tag vagyok az Orvosmuzikusoknál, korrepetálok, fellépek velük, már van olyan zongorista is, akivel négykezes koncerteket is adok. Szinte már profi, jól képzett (egyébként kémikus doktor) nagy szorgalommal és azzal a kiváltsággal, hogy tehetséggel született a zenére is.

- Az utóbbi években újabb, nagy feladatot vállaltál magadra: autista gyermekek zongoraoktatását. Mi volt az indíttatása ennek a döntésnek?

- Ebben az évben megjutalmazott a sors HÉT autista tanítvánnyal, különböző korosztályokkal. Szeretem a különleges embereket! Figyelni a szorongás feloldódását, teljesítményük növelését, önbizalmuk segítését, életük kiteljesítését a zene hatására. Ez is feladata egy pedagógusnak, ugyan nem könnyű, de örömmel teszem.

- A koncertek, fellépések, tanítás feszes napi beosztása mellett jut-e idő a magánéletre? Például szoktál-e főzni vagy kertészkedni? Kirándulni? Eljárni más művészek előadásaira?

- Magánéletem? Az mi? Van otthon két zongorám, tele vagyok szerető barátokkal, rengeteget vagyunk együtt, közös vacsorák, ebédek, beszélgetések... De néha jó a csend is.

- És egy igazi nőtől mit is kérdezhetnék a végén: mi a kedvenc parfümöd?

- Franciaország a sajtok mellett az illatok országa is. Megszoktam, hogy fürdőszobám polcain 5-6, néha 10 különböző üvegcsé is van – az aznapi hangulatomnak megfelelően.

Végül, amit mindenkinek ajánlhatok: legyen a zongorázás öröme mindenkéé, mert boldogságot pénzért nem vehetsz, de zongorát igen, ami majdnem ugyanaz! Köszönöm a beszélgetést!

Kívánok további testet-lelket feltöltő művészeti feladatokat és jó egészséget!

Dr. Misz Írisz, a MOÍKK elnöke

Beszélgetés Dés László Kossuth és Liszt Ferenc díjas Érdemes művésszel

- Szervusz kedves Laci. Első kérdésem, hogy a köztünk lévő tegező viszonyban folytathatjuk e a beszélgetést?
- Szervusz Erzsi! Természetesen, megtisztelsz velem.
- Az Édesanyádról írt könyv alapján úgy vélem, "igazi" családi életet éltetek. Mesélnél a gyermekéveidről?
- Nekem valóban barátságos, meleg, szeretetteljes gyermekkorom volt. Nagy családban nőttem fel. 1954-ben, ötödik gyermekként születtem. Hatan voltunk testvérek, és sokáig egy szobában laktunk. Számomra melegséget, otthonosságot, biztonságot adó élmény volt, hogy együtt aludtam a testvéreimmel. Később, amikor hallottam, hogy a nagyobb testvéreim között előfordult féltékenység, rivalizálás, "kit szeret jobban anyu", én nagyon meglepődtem, mert nekem ilyen érzéseim soha nem voltak. Én soha féltékenységet vagy bármiféle rivalizálást nem éreztem.
- Ki volt az életedben Mária, és mit jelentett ő neked?
- Ahogyan már említettem, én az ötvenes évek kellős közepén születtem, ami nem volt a legszerencsésebb időszak Magyarország történetében. Anyám és apám dolgoztak látástól-mikulásig, így engem már hathetes koromban bölcsődébe adtak. De hát nem volt mit tenni. Anyám berohangált engem szoptatni és én a bölcsődében eszméltem, ott nevelkedtem. Ám, volt egy óriási szerencsém. Amikor engem a bölcsődébe beadtak, ugyanazon a napon kezdett ott egy fiatal pályakezdő lány, Aradi Mária, és én voltam az ő első "paciense". Mária nevetve mesélte: "Jaj az édes kis Lacika, amikor odaadták nekem, rögtön betojt az ölembe." Mária, nagyon sajátos, őszinte, szókimondó ember volt. Valami csoda folytán, azonnal kialakult közöttünk egy mély, szoros szeretetkapcsolat, amely egészen Mária haláláig tartott. Azt hiszem ilyen kapcsolat nem sokszor adatik meg egy ember életében. Kisgyermekkoromtól nyaranta egy-másfél hónapig nála voltam Nadasdon, ami egy kis falu Körmen közelében. Ezek a nyarak számomra meghatározó élmények voltak. Máriának született később egy fia, de ez nem változtatott a köztünk lévő kapcsolaton.
- Mesélnél ezekről a nyarokról?

- Én ott aktívan részt vettem a minden napi életben. Felkeltettek már reggel öt- hat órakor, és kihajtottam a teheneket legelni. Sokat játszottam a falubeli gyerekekkel. Amikor éhes voltam, kaptam egy nagy szelet zsíros kenyeret, aminél fenségesebbet elképzelni sem tudtam. Itt kerültem igazán közel a természethez, a vidéki élethez.
- Mit tudtál ebből átadni a saját gyermekeidnek?
- Három gyermekem van. Hat-hét évesek voltak, amikor már levittem őket is Máriához. Fanni lányom volt az, aki legjobban ragaszkodott hozzá, és Mária is unokajaként szerette őt. Fanni is ugyanúgy bemászott a csirkeólba, mint ahogyan én annak idején. Élvezte a vidéki életet.
- Hogyan élted meg Mária elvesztését?
- Egy ilyen szerető embert elveszteni, az legalább olyan trauma, mint amikor az embernek az édesanyja meghal, és ebben semmi túlzás nincsen. Nekem is borzalmas trauma volt, hiszen Máriát örök életűnek hittem, aki nekem a feltétlen szeretet nyújtotta.
- Lépjünk egy nagyot, mikor gondoltál arra hogy zenész leszel?
- Már kisgyerek koromban gondoltam arra, hogy zenélni fogok. Egy nagyon erős zeneiskolába jártam, amit ma Kodály Zoltán zeneiskolának hívnak, ám akkor Lórántffy Zsuzsanna nevét viselte. Ebbe az iskolába Kodály Zoltán is sokszor ellátogatott. Több híres zeneszerző és karmester is megfordult itt, akik a Kodály módszert tanulmányozták. Itt járt többek között Yehudi Menuhin, Pablo Casals is. A zeneiskolában zongorázni tanultam, ám úgy éreztem, nem lesz belőlem tehetséges zongorista. Mivel sokat olvastam, arra gondoltam, irodalommal és történelemmel fogok foglalkozni, csakhogy aztán 16 éves koromban elkezdtem hallgatni jazz zenéket, és teljesen beleszerettem. Egy lemez meghallgatása után villámcsapásszerűen ért a felismerés: én ezt a zenét akarom csinálni. Elkezdtem klarinétozni, és átmentem a zenei konzervatóriumba. Ettől fogva ez volt az utam, és semmi nem állított meg.
- Hogyan sikerült megtalálni önmagadat?
- Ez jó kérdés. 24 éves voltam amikor bevittek katonának, ahol katonazenét játszhattam. Ott elgondolkoztam önmagamon: játszottam különböző jazz zenekarokban, nagy profikkal, mint: Szakcsi Lakatos Béla, Tomsics Rudolf, Kőszegi Imre, Pege Aladár. Mindenhol szerettek, mindenhol megfeleltem, de nem tudtam ki vagyok én. Ekkor jött a felismerés, a saját zenei világot kell megkeresnem. Ezen elgondolkozva, a hadsereg rozoga zongoráján elkezdtem játszani az első jazztémáimat, melyek később az első jazz-zenekarom repertoárjának darabjai lettek. Ezzel áttértem a saját zenei világom megfogalmazására, ami egy óriási lépés volt az életemben. S elindultam egy olyan úton, amelyet máig is követek. Így aztán a katonaság amilyen rossz volt, olyan jó is. Igaz a mondás: "minden rosszban van valami jó."
- Mivel ez a riport egy irodalmi, kulturális lapnak készül, szeretném megkérdezni volt-e meghatározó versélményed?
- Az első versélményem 12 éves koromban volt, amikor szerelmes lettem, és Shakespeare 75. szonettje híven megfogalmazta az érzéseimet, melyeket egy lánynak írtam: "Az vagy nekem, mint testnek a kenyér". Számomra élmény volt, hogy egy költő helyettem írja le azt, amit én érzek. A költészetben az a fantasztikus, hogy röviden, tömören pontosan fogalmazzák meg az érzéseket. Később is gyakran rácsodálkoztam Petőfire, Radnótira, József Attilára...: "Jézusom, hát én pont ezt érzem!" Tulajdonképpen itt szerettem bele az irodalomba, és a költészetbe. Rájöttem, hogy valami egészen fantasztikusan tudnak tömöríteni, és csodálatos nyelvezettel érzéseket kifejezni a költők. Nem csak szerelmet, de fájdalmat, elkeseredést, és mindent, ami egy embert érint.
- Ebből a tapasztalásból gyermekeidnek tudtál átadni?
- Igen, mert szerintem a legjobb átadási mód, a minta. A mi gyermekeink már úgy nőttek fel, hogy hozzánk rendszeresen eljártak az Eszterházyék, a Spiróék, Kertész Imréék, és sorolhatnám tovább a neves írókat. Az olvasás mintán kívül, jó, ha van könyvtár otthon, mint ahogy nekünk is volt. Apámnak több ezer kötetes könyvtára volt, melyben ott sorakoztak a magyar és a világirodalmi klasszikusok. Ebből lehetett válogatni. Én a tematikus olvasás híve voltam. Elolvastam az összes Balzacot, Zolát, Thomas Mannt... Apám is olvasott, így a gyerekeimnek ott volt a minta, és ott voltak a könyvek is. Ennek eredményeként mind három gyermekem, sőt az unokáim is olvasnak.
- A mostani elfoglaltságaid mellett hogyan tudod tartani a kapcsolatot a családdal, és a családod szélesebb körével?

- A családi kapcsolatot, azt az ember tartja. Főként az unokákkal. Értük mindent. Ahogy megszületnek, rögtön beléjük is szeret az ember. Azt nagyon szeretem, amikor "lepasszolják" őket. Akkor igazán együtt tudok lenni velük, és tőlem a fejemen is ugrálhatnak. Az egyetlen dolog, amire smucig vagyok, az az idő, mert az múlik, és minden munkához idő kell, de a család ez alól kivétel.
- Az újrakezdésről, megújulásról mondanál pár gondolatot?
- Az első nagy megújulás számomra a katonaságnál volt, amikor megteremttem a magam zenei világát, és már nem másoknak akartam megfelelni. Később, az által újultam meg, hogy én, mint jazz zenész elkezdtem dalokat, filmzenéket, színházi zenéket írni. Itt már műfajokban való kirándulások, átugrások történtek, melyeket én autodidakta módon tanultam meg. Mindennek a megkoronázása volt a musical írás. Igaz, kezdetben voltak bukások is, de ezekből is sokat tanultam, és egyre erőteljesebben belefolytam a zenén kívüli alkotói folyamatokba is. Ám a tanulás mellett, tehetség is kell ezekhez a kihívásokhoz. Így született meg az első nagysikerű musicalem, a Valahol Európában. A műfajokba való átlépés a mai napig jellemzi a munkámat. Mindig újabb kihívásokkal nézek szembe. Volt lehetőségem például nagy balett drámához zenét írni az Operába, ez a Vágy villamosa. Még így 60 éven felül is vannak új műfajbéli alkotásaim, melyek frissen tartják az ember kreativitását.
- A Pál utcai fiúk előadása sokunknak óriás élmény volt...
- Igen, ez egy nagyon jól sikerült darab, amit nagyon szeretnek. Kezdetben le is bénultam a feladattól, mert nagy felelősségnek éreztem ezt a történetet zeneileg megfogalmazni, aztán egyszer csak ráéreztem. Megírtam a nyitányt, és ment a munka. Ez a darab is, de a közel 30 éve műsoron lévő A dzsungel könyve, vagy a Valahol Európában is még mindig aktuális. Nagyon jó érzés, ha az ember művei a magyar kultúra részei lesznek. Ennél nagyobb dolgot nem lehet elérni, és úgy érzem, ez nekem sikerült.
- És most ejtsünk szót a díjaidról, kitüntetéseidről is!
- Számos díjban, kitüntetésben részesültem. Hogy csak néhányat említsek, kaptam Kossuth-díjat, Liszt Ferenc-díjat, Prima Primissima-díjat, Érdemes művész címet, Budapest díszpolgára címet, Örkény díszpolgára címet, és még sorolhatnám. Amit talán a legértékesebbnek tartok, hogy 22 éves koromban elnyertem a legjobb szólista díjat San Sebastianban, és aztán még számos szakmai elismerést zsebeltem be különböző fesztiválokra.
- Miről szól a legközelebbi alkotásod?
- Egy nagy zenés darabon dolgozom Geszti Péterrel. Már, már operai méretű zenei anyag, ami az 1848-1949-es szabadságharcról szól. Mivel a valóságnál nincs izgalmasabb, így egy valódi, életrajzi adatokból összeállított történeten dolgozunk.
- Hálás vagyok kedves Laci, hogy vállaltad ezt a beszélgetést. Kívánom, hogy a Jóisten adjon erőt, egészséget, hogy ezt a csodálatos életművet folytatni tudjad. Köszönöm szépen.
- Én is köszönöm.

A riportot készítette: Aradi Erzsébet

VELÜNK TÖRTÉNT

2024. szeptember 06–09. Vác: Az élményeink forrása ismét a MOÍKK

Ez évben is kaptunk meghívást Dr. Misz Írisztól, a Magyar Orvos Írók és Képzőművészek Körének találkozójára, ahol Cserna Ferencsel a Gyóni Géza Irodalmi Kört képviseltük. Előadásunk egy tízperces vers-duett volt, "Valami édes, valami fájó" címmel, mely Gyóni Géza Valami című verséből egy idézet.

A konferencián neves művészek előadásaiban gyönyörködhattunk, jeles előadók produkcióit hallgathattuk, tartalmas verseket, novellákat hallhattunk, izgalmas képzőművészeti alkotásokat láthattunk, nosztalgia omnibusszal utazhattunk, ellátogattunk egy magyar arisztokrata család kastélyába, melyet maga a grófné mutatott be nekünk. Megcsodálhattunk egy Ybl Miklós által tervezett templomot, melynek orgonáját Ludwig Mooser készítette, és Liszt Ferenc is játszott rajta. Izgalmas, tartalmas könyveket ismerhettünk meg, és mi is bemutathattuk az Öröklő fénylik fénylik című jubileumi antológiánkat. Finom étkeket ehattunk, nagyszerű emberek társaságát élvezhettük, sok kedvességet, szeretetet kaptunk. Átvehettük a MOÍKK 2023-as mives antológiáját, melyben a tavalyi évben előadott műsorunk versei is helyet kaptak. Így aztán nem csoda, hogy lélekben feltöltődve, élményekkel, tudással gazdagodva tértünk haza.

Mindezt szeretettel köszönjük meg Dr. Misz Írisz elnök asszonynak és minden kedves résztvevőnek. Köszönjük a Jóistennek.

2024. szeptember 12-én Táborfalván, a Jókai Mór Közösségi Szintérben tartottuk az Öröklő fénylik fénylik című jubileumi antológiánk újabb műsoros könyvbemutatóját. Köszönjük a lehetőséget Nagy Bencének, a Művelődési Szintér vezetőjének.

Megtiszteltetés volt, hogy a rendezvényünket Nagy Andrásné Táborfalva polgármestere nyitotta meg, aki kedves, elismerő szavak mellett anyagi támogatást adott át kicsiny csapatunknak Táborfalva Önkormányzata nevében, arra biztatva, hogy folytassuk tovább e nemes feladatot.

Szeretettel, tisztelettel köszönjük meg a Polgármester asszonynak és a Táborfalvai Képviselő-testület tagjainak.

A 2024. 09. 23-i DABIK találkozónkon vendégünk volt Csinta Samu erdélyi író-újságíró, aki bemutatta két nagyszerű kötetét: Erdély újranevesítői; Arisztokraták honfoglalása /Erdély újranevesítői II/.

Az író kedves közvetlensége, tudása, írói alázata úgy mutatta be könyvei szereplőit, hogy megelevenedett előttünk az erdélyi arisztokrácia egykori és mai élete, a magyar történelem egy szelete. Éreztük a grófok, bárók mögött az Embert. Az előadás alatt folyamatosan érzékelhettük az író alapos munkáját, mely nemcsak

a történesek dokumentális kutatásán, hanem elsősorban személyes találkozásokon, beszélgetéseken alapult.

Szívből köszönjük Csinta Samunak, hogy ellátogatott hozzánk.

2024. október 19.: DABIK kirándulás

Visegrádra indult a DABIK csapata 2024. október 19-én, ahol Éva, az idegenvezetőnk kalauzolt minket. Első a Fellegvár látogatása volt, majd a visegrádi Királyi palotába vitt az utunk. Szinte mindannyian voltunk már e csodás helyeken, ám az idegenvezetőnk által új élményeket élhettünk meg e tartalmas történelmi utazás során. Meredek lépcsők, sziklás egyenetlen felület, hideg...? Nem szegte kedvünket, így aztán a nap is úgy döntött, hogy melegebben süt le reánk. Délidőben a visegrádi Fűvészkertbe mentünk, ahol egy erdei étteremben vártak minket. Itt igazi kulináris élvezetben lehetett részünk. Ehetünk: "Vadat és halat, s mi jó falat, Szem-szájnak ingere..." /Arany János/

Ebéd után Éva egy erdei túrára vitte el a csapatunkat. Micsoda öröm volt látni, hogy itt valóban él az erdő, és az itt folyó erdőgazdálkodás ebben segíti a természetet. Számos új dolgot, fogalmat ismertünk meg az erdőről, sok szépséget fedeztünk fel utunk során. Számomra élmény volt az is, amikor össetalálkoztunk egy idős erdőszel, aki még mindig szíven viseli az erdő lakóinak életét. Hiszem ezt azért is, mert olyan lelkesen, szeretettel, a természet iránti tisztelettel beszélt a csodás környezetről, hogy miután elköszöntünk, intenzívebben éreztem az erdő lélegzését, az élet lüktetését. Végtelen hálát érzek a közös kirándulás minden pillanatáért.

Ha Isten segít, jövőre egy újabb csodát fedezünk fel hazánk szépséges tájaiból.

Hermann Marika

Gyóni Géza Irodalmi Kör /DABIK/ www.dabik.hu

Facebook cím: <https://www.facebook.com/irodalmikordabas/>

E-mail: info@dabik.hu

Gyóni Géza Irodalmi Kör

Stíluskorszakok az irodalomban 5. rész

A magyar reneszánsz

Kedves Olvasóm!

Az Alkotó előző, őszi számának Tudástár rovatát azzal zártam, hogy legközelebb a magyar reneszánszról, ennek a korszaknak legjelentősebb íróiról, költőiről és a hozzájuk kapcsolódó ismert és kevésbé ismert irodalmi alkotásokról nyújtok át egy csokorra valót. Kik voltak ők? A teljesség igénye nélkül (hiszen ennél több nevet és írást is említhetnék): Janus Pannonius, Sylvester János, Heltai Gáspár, Bornemissza Péter, Szenczi Molnár Albert, Károli Gáspár, Balassi Bálint és egy kevésbé ismert reneszánsz-kori költő, Telegdy Kata irodalmi munkásságáról szeretném megosztani veled gondolataimat.

Lássuk először, milyen társadalmi-történelmi háttér jellemezte hazánkat az 1450-től 1640-ig tartó időszakban, hiszen tudjuk, minden stíluskorszaknak hű tükörképe nemcsak a képzőművészet, hanem a nyelvészeti és az irodalmi alkotások tartalma, formája is. Európa fejlett országaiban a reneszánsz a modern polgárság kialakulásának időszaka, erre már utaltam korábbi írásaimban. Itália után Magyarországon jelentkezett először, ahol ennek az életszemléletnek, életfelfogásnak a kialakítását – erős polgárság híján – a király, a főurak és főpapok udvarai jelentették, ők játsszák a vezető szerepet, s mindez egybeesett a török elleni élethalálharc, az ország három részre szakadásával, a feudális anarchia tombolásával. A humanista kultúra nálunk a 15. század második felében jelent meg, elsősorban Mátyás király udvarában, aki felesége, Beatrix révén, neves itáliai művészeket és humanistákat hívott a palotába. Így került Budára Antonio Bonfini, aki Mátyás kérésére megírja a magyarok történetét, valamint Galeotto Marzio, ő Mátyás jeles, elmés mondásait örökölte meg. Hunyadi Mátyás e kor tudatos támogatója: megépítteti a visegrádi palotát, Pozsonyban egyetemet alapít, támogatja a könyvnyomtatást, híres könyvgyűjteménye a Corvinák; ezek a kódexek nagyrészt latin, görög, héber, arab nyelvű könyvek voltak, amelyek az ókortól a 15. századig terjedő időszak legjobb tudósainak műveit gyűjtötték egybe. Az 1450-től 1530-ig terjedő időszak első európai rangú költője Janus Pannonius – eredeti nevén Czezmiczei János (1434–1472) volt, aki Ferraraban és Padovaban tanult, és verseit még latin nyelven írta. Elsősorban epigrammáival jeleskedett, de írt szatirikus, erotikus és dicsőítő költeményeket (panegirikuszokat) is. Másik kedvelt műfaja az elégia. A korabeli humanista költészetfelfogás minden olyan költeményt elégiának tekint, amelynek szubjektív, személyes a hangvétele, továbbá amely distichonokból áll és az epigrammánál hosszabb. E műfaj szabályaival Janus Pannonius Guarino mester ferrarai iskolájában ismerkedett meg, s korai elégiáiban rendkívül ügyesen alkalmazta őket. Az Itáliában írt elégiáira jellemző, hogy bár hiányzik még belőlük a mély lírai mondanivaló, mégis eredeti alkotások, amelyeket többnyire a megtapasztalt valóság ihletett. Ide tartozik egyik korai, kiemelkedő alkotása, a Búcsú Váradtól (1451) című költeménye. E személyes élmények ihlette búcsúversben az utazás élményei keverednek váradi emlékeivel, s egyben rávilágít arra, hogy mitől fáj a legjobban elszakadnia.

„...Könyvtár, ég veled, itt a búcsúóra,
híres könyvei drága régiéknél,
már Phoebus Patarát elhagyja s itt él;
költők isteni pártfogói: Muzsák
többé nem szeretik Castaliát már.
Hajrá; fogyjon az út, társak, siessünk...”

Életének kisiklását, tragédiáját foglalja össze az Egy dunántúli mandulafáról című epigrammaformába sűrített elégia. Az elsődleges jelentés egy természeti jelenség leírása: a mandulafa idő előtt kivirágzik, másodlagos jelentése egy lírai önarckép, Janus Pannoniusról szól, aki megelőzi korát; értéket teremt, de ez itt még túl korai; dacol a környezetével, ami elpusztíthatja őt, vagy megakadályozhatja a fejlődésben: a téli fagy megöli a kis fa rügeit.

Janus Pannonius először fogalmazza meg a magyar költészetben a „korán jött ember” küzdelmét a környezetével, illetve azt, hogy hazája kulturálisan elmaradott Európához, illetve hozzá képest is, ezért elvagyódik innen, bár szereti a hazáját. Íme a vers:

Herkules ilyet a Hesperidák kertjébe' se látott,
Hősi Ulysses sem Alkinoos szigetén.
Még boldog szigetek bő rétjein is csoda lenne,
Nemhogy a pannon-föld északi hús rögein.

S íme virágzik a mandulafácscsa merészen a télben,
Ám csodaszép rügyeit zuzmara fogja be majd!
Mandulafám, kicsi Phyllis, nincs még fecske e tájon,
Vagy hát oly nehezen vártad az ifju Tavaszt?

Az 1530-tól 1570-ig terjedő időszak a reformáció irodalma, ez az igazi magyar nyelvű nemzeti irodalom kezdete, amelynek fontos és maradandó kultúrtörténeti hatása volt. A 16. századi magyar protestáns irodalom és műveltség egyik nagy összefoglalója volt Szenci Molnár Albert (1574–1634), aki 1604-ben első modern szótárként megírta a latin-magyar, magyar-latin szótárt. Előtérbe kerültek a Biblia nemzeti nyelvű fordításai, közülük kiemelném Pesti Gábort, aki az evangéliumokat fordítja le, Sylvester Jánost (1504 körül – 1551), ő az Újszövetséget ülteti át magyarra. Végül a protestáns Bibliát, az egészet Károli Gáspár (1529 körül – 1592) tette át 1590-ben, ő Göncz község református lelkésze volt, s a szomszédos faluban, Vizsolyban adták ki a fordítást, ezért Vizsolyi Biblia a neve.

A sort már kissé ismertebb, könnyebben érthető műfajokkal és szemelvényekkel folytatom. Ilyenek például a históriás énekek, amelyek történelmi eseményeket, csatákat beszélnek el. Jelentőségük abban nyilvánul meg, hogy a magyar zenét – ugyan még az egyszólamúság keretei között – átmentették a következő idősakra, a 17. századra, amikor a világi zenében a históriás énekekről a hangsúly az önálló lírai dalokra tevődött át. Az énekmondók amúgy modern Homérosz módjára járták az ország útjait, így például Tinódi Lantos Sebestyén (1505–1510 között, 1556. jan.), a legismertebb és legjelentősebb énekmondó, akinek összegyűjtött énekeit a Cronica tartalmazza. (Eger vár viadaljárul való ének, Az szalkai mezőn való viadalrul...) Az alábbi részlet az egri vár históriájáról szóló ének kezdő versszaka.

„Summáját írom Egör várának,
Megszállásának, viadaljának,
Szégyönvallását császár hadának,
Nagy vigaságát Ferdinánd királnak.”

A széphistóriák szerelemről s egyéb kalandokról szólnak. És bizonyára emlékszel Gyergyai Albert Árgirus históriájára, amely egy verses szerelmi történet, a humanista költészet és a szóbeli énekhagyomány népi irányának egyik legszebb ötvözete. Továbbá Ilosvai Selymes Péter (1520? – 1580?) Az híres nevezetes Tholdi Miklósnak jeles cselekedeteiről és bajnokságáról való história című művére.

A kor legnagyobbja, egyben Balassi Bálint nevelője, Bornemissza Péter (1535-1584), magyar nyelvű világi líránk első mesterei közé tartozik. Nevéhez fűződik az első magyar nyelvű hazafia vers, a Siralmas énnéköm...kezdetű panaszdal, amelyet Huszt várában írt. Balladisztikus sűrítéssel, szinte egyetlen sóhajban foglalja össze a haza tragédiájával összefonódó egyéni sors fájdalmát. A keserű refrén értelme: vajon lesz-e, s ha lesz, mikor lesz Budában lakása.

„Siralmas énnéköm tetüled megváltom,
Áldott Magyarország, tőled eltávoznom,
Vajjon s mikor leszön jó Budában lakásom!...

...Legyön Isten hozzád, áldott Magyarország,
Mert nincsen tebenned semmi nagy uraság.
Vajjon s mikor leszön jó Budában lakásom!

Ez éneköt szörzék jó Husztnak várában,
Bornemisza Pétör az ő víg kedvében,
Vajjon s mikor leszön jó Budában lakásom!”

A magyar reneszánsz irodalom egyik jelentős műve Heltai Gáspár (1510? – 1574?) Száz fabulája (1566). A mű az erkölcsi nevelés érdekében Ezópusz meséit adja az olvasók kezébe. A műből kiemelkedik az utolsó előtti mese, amely az ördögről és az emberről szól. A történet egy sötét tónusú ördöghistória, amely a nemesek haszonszerzését, úrhatnamságát, fényűzését örökíti meg. Heltai a vándormotívumokat felhasználva teljes egészében saját mesét alkot, s ezt a 99. fabulát méltán nevezhetjük a magyar széppróza első novellisztikus elbeszélésének.

Az 1570-től 1600-ig terjedő három évtized a magyar reneszánsz utolsó nagy alakja, Balassi Bálint (1554-1594), aki a magyar lírában jelentős újításokat vitt végbe. Lássuk, melyek ezek! Meghonosította az udvari költészetet, önálló strófaszerkezetet hozott létre. A Balassi-strófa Balassi Bálint költészetében kialakult versforma, leggyakrabban az ún. Júlia-versekben használja. Verstörténet szempontjából fontos újítás: három sorból szerkesztett versszak, minden sora a belső rímek által három egységre tagolódik. Emellett az egész vers háromszor három, tehát kilenc strófából áll, a sorok szótagszáma 6-6-7, rímképletük: a-a-b, c-c-b, d-d-b. Ő az első a magyar költészetben, aki szerelmét másképp nevezi, nevüket akrosztichonokból ismerjük. Verseinek jelentős része, illetve drámája (Szép magyar komédia) a jellegzetes reneszánsz téma, a szerelem körül forgott. Lírai műveiben nagyon sok olyan panelt találunk, amelyek az európai költészetben gyakoriak voltak. Így Balassi nevéhez fűződik, hogy líránkba beépült a petrarcai szerelmi költészet. Irodalmunkban az első szerelmes versciklus költeményei Losonczy Annához íródtak, míg a Celia-versek ihletője Szárkány Anna volt. Balassi verseit hagyományosan három téma köré csoportosíthatjuk: szerelmes versek, istenes versek, vitézi énekek. Ez utóbbiak közül a legismertebb az 1589-ben keletkezett Egy katonaének. Témája a végvári katonák élete, és egyben a költő búcsúja a magyar hazától. A vers „páratlan hitelességű kor- és hadtörténeti dokumentum, melynek minden szava, minden mozzanata a személyes tapasztalat mindennapos valóságát tükrözi. Ugyanakkor más is, jóval több, mint lírai korrajz: a kor egyik legkiemelkedőbb költőjének világhorizontú, egyetemes érvényű vallomása egy kiegyensúlyozott, harmonikus világrend utáni vágyakozásról, melyben az emberség, a tisztesség, az önzetlen, bátor helytállás erkölcsi magasabbrendűsége győzedelmeskedik.” (idézet: Kecskés András) A Hogy Júliára találá... szerelmes verseinek egyike, melyet Losonczy Annának, „Júliának” írt:

Ez világ sem kell már nekem nálad nélkül, szép szerelmem,
Ki állasz most én mellettem. Egészséggel! édes lelkem.
Én bús szívem vidámsága, lelkem édes kívánsága,
Te vagy minden boldogsága, veled Isten áldomása.
Én drágalátos palotám, jó illatú piros rózsám,
Gyönyörű szép kis violám, áll sokáig szép Juliám!
Feltámad a napom fénye, szemüldök fekete széne
Két szemem világos fénye, áll, áll, életem reménye!
Szerelmedben meggyúlt szívem csak tégedet óhajt lelkem,
Én szívem, lelkem, szerelmem, idvez légy én fejedelmem!
Juliámra hogy találék, örömemben így köszönék,
Térdet fejet neki hajték, kin ő csak elmosolyodék.

Balassi Bálint költői hagyatékáról, elsősorban szerelmi lírájáról a tudós világ a Balassa-kódex megtalálásáig alig tudott valamit, de minden ismert vagy ismeretlen költő, aki a következő két évszázadban szerelmes, vitézi vagy istenes verset írt, akarva-akaratlanul őt utánozta, hatása alól senki sem szabadulhatott. Ez a roppant méretű utóélet is költői nagyságának, művészi zsenialitásának bizonyítéka.

Hallottad már ezt a nevet: Telegdy Kata? Nos, szándékosan hagytam a végére, mivel rokoni szálak fűzték Balassi egyik múzsájához, Losonczi Annához. Ő a magyar irodalom reneszánsz korának kevésbé ismert, egyik első költőnője, 1550 körül született, és 1601 márciusában hunyt el. Munkásságáról – bár meglehetősen hiányosan – de maradtak fenn írásos bizonyítékok. Szokoly Miklóssal kötött házassága után egészen haláláig Kisvárdán élt. Otthonuk népszerű találkozóhely volt a kor reneszánsz magyar gondolkodói számára. Költői ténykedését még ma is homály fedi, egyetlen verses levele maradt fenn, melyet 1595-ben sógornőjéhez, Várday Katához írt. Ebből idézek röviden:

“levelít megolvastam,
kiben úgy gyönyörködöm,
mint az gyöngyhalászok,
mikor ú hálójok
gazdag, szép prédával,
megtelik gyöngyökkel,
azok között alig
hiszi, örömben
melyiket kaphassa,
tegye kebelében.”

Kedves Olvasóm! Legközelebb a barokk és a felvilágosodás művelődéstörténeti korszakának európai és magyar vonatkozású irodalmával foglalkozom. Addig is jó olvasást, a közelgő ünnep alkalmából békés, boldog, szeretetben eltöltött, meghitt karácsonyt kívánok.

Batuskáné Kiss Katalin

Szabó Magda

„Mert hogyha játszom, az se játék: a csecsemőnek nincs szava.
Értsd meg játékos rebbenésem, az én szavam még mozdulat.”

Szabó Magda Kossuth-díjas magyar író, költő szavait idézem.

Az író 1917. október 5-én született Debrecenben. Az iskoláit helyben végezte az 1940-es diplomaszerezésig. Latin–magyar szakos tanári és bölcsészdoktori végzettséggel a helyi Református leányiskolában, majd Hódmezővásárhelyen tanított 1945-ig. 1949-ben megkapta a Baumgarten-díjat, amit még azon a napon vissza is vontak tőle, az állásából is elbocsátották. 1958-ig nem publikálhatott. Ebben az időben a mai Budapesti Fazekas Mihály Gyakorló Általános Iskola és Gimnázium elődintézménye tanárként dolgozott. Ismert tanítványai közé tartozott Egri János műsorvezető és Kovács P. József televíziós bemondó.

Az eredetileg költőnek induló Szabó Magda 1958 után már regény- és drámaíróként tért vissza. Országos ismertséget hoztak számára a Freskó és Az őz című regények. Számos

önéletrajzi ihletésű regényt írt, az Ókút, a Régimódi történet, a Für Elise saját és szülei gyermekkorát, valamint a 20. század eleji Debrecent mutatja be.

Bár költőként kezdte pályafutását, halhatatlanná a regényei tették. Számos országban és nyelven jelentek meg művei.

Az ajtó című regénye először 1995-ben jelent meg angol nyelven, később felkerült a The New York Times 10-es listájára.

1960-tól számtalan műve került megfilmesítésre, többek között:

Abigél /1978. Zsurzs Éva/

Régimódi történet /2006. Bereményi Géza/

Az ajtó /2012. Szabó István/

Kétszeres József Attila-díjas író, a Digitális Irodalmi Akadémia alapító tagja.

A 90. születésnapján sokan köszöntötték.

2007. november 19-én olvasás közben érte a halál az otthonában, Kerepesen.

„Hinni szeretnék a kimondott szóban,
Hinni az emlékből, egy régi fotóban.
Hinni szeretnék egy darabka kőben,
Egy száraz faágban, vagy épp zöldelőben.

Hinni szeretnék a könyv betűiben,
A madarak dalában, a tiszta levegőben,
Hinni a szóban, a segítő kézben,
Hinni szeretném, hogy van miben hinnem.”

/ Szabó Magda: Hinni/

W. Kovács Ferenc: A kormos hópihe

A felhőpárnában utazva, megérkeztek a hópihék úti céljukhoz. Vidáman kergetőzve potyogtak alá, egy domboldalra épült falucska felett.

A gyermekek már nagyon várták őket. Tisztogatták szánkójukat. Izgatottan kérdezték egymástól, vajon a felhők pocakjából lesz annyi hópihe, ami elég lehet a szánkózáshoz? Lett bizony, milliárd alászálló apró jégkristály változtatta a fű zöldjét ropogós friss hóréteggé.

A széltündér játékra hívta a hópihéket. A fák ágai közé leérve felkapta, majd újra és a magasba repítette őket. Máskor a pirosodó gyermek orrokat is megcsiklandozta velük, majd felcibálta őket, egészen a háztetők fölé.

Az egyik ház kemencéjébe pont akkor gyűjtött be a háziasszony, amikor a kémény felett fogócskáztak. A kémény szusszant egy nagyot, és úgy beterítette egyikőjük pihe ruháját, hogy megszeppenni sem volt ideje. Testvérei megijedtek tőle, és azonnal másfelé repültek.

Nagyon szomorúan szállott tovább. Alant a domboldalon, testvérei már olyan vastagon kapaszkodtak össze, hogy görgetni is lehetett őket. Addig pörögtek, forogtak lefelé a domboldalról, amíg hatalmas gombóccá nem híztak. Nagyon jó móka volt. Kormos is, akit már így csúfoltak, szerette volna kipróbálni a játékot.

De amikor meglátták a gyerekek, kiabálni kezdtek.

– Csúnya vagy, még az kellene, hogy fekete bibircsókos hóembert gyúrjunk. Amikor látta a széltündér a gyerekek felháborodását, nagyon megsajnálta Kormost, no meg egy kicsit, lelkiismeret furdalása is volt... Ezért újra felkapta és reptette egész addig, amíg be nem sötétedett.

Akkor óvatosan ráhelyezte egy kapufélfára, majd elbúcsúztak egymástól. Kormos nem is sejtette, milyen szerencséje volt, hogy pont odakerült. Szípigott volna, de az egyre hidegebb éjszakában ráfagyott minden nedvesség.

A fáradtságtól gyorsan elaludt. Reggel arra nyitotta ki szemét, hogy mindent sokkal nagyobbnak lát. Nem értette a különös jelenség okát. De aztán észrevette, hogy egy öregember nagyítóval vizsgálgatta a ruháját.

– Csodálatos, csodálatos! -- ujjongott az apóka! Pont ilyen modellt kerestem a festményemhez.

Majd azonnal ráfordította a hófehér vászonra, amin kirajzolódott egyedi mintázata. Így lett Kormos megörökítve. Őt még akkor is csodálták a vászon az emberek, amikor a többi hópihe már régen elolvadt.

Lovag Váczi Zoltán: Holle anyóhoz

Szép jó reggelt Holle anyó,
Rázd meg párnád, hulljon a hó.
Lányok, fiúk öröme
Havat rázz a játszótérre.

Sok hófelhő – jaj, de jó!
Hulljon a hó Holle anyó.
Hadd szánkózzon minden gyerek,
Örülni fog mind neked!

Holle anyó, sok hó legyen,
Odafenn a magas hegyen.
Fákon, bokron, háztetőkön,
Essen hétfőn – csütörtökön!

Kulcsár István: Kiszámoló

Sitty-sutty denevér,
hová futsz, te kiséger?
Hipp-hopp szaladok,
mert még itthon maradok!

Sitty-sutty denevér,
hová futsz, te kiséger?
Piff-paff sebesen,
találkozó a hegyen.

sitty-sutty denevér,
hová futsz, te kiséger?
Nyissz-nyusz örülök,
mert most táncba kerülök.

Sitty-sutty denevér,
hová futsz, te kiséger?
Most itt maradok,
mert máshol nem alhatok.

Csipkerózsa:
Mindenhol járt már

Repül a szánkó,
Halihó, hejhó!
Mikulást várja
Sok kisgyerek.

Rénszarvas fogat,
Repülő vonat,
Magasan száguld,
Mint üstökös.

Mikulás hátán,
Puttonya súlyán,
Duzzad az öröm,
Meglepetés.

Csillag közelben,
Ezüstös fényben,
Millió szempár
Titkokra vár.

Ébred a hajnal,
Gyerek zsvavajjal,
Mindenhol járt már
A Mikulás.

Gyerekek arcán,
Örömük láttán,
Csendben szitálni
Kezdett a hó.

Kulcsár István:
Itt a tél

Itt az ősz, majd hull a hó,
Gyere velem, hopp la hó!

Térdig ér a hópihe,
szánkázzunk most izibe!

Siklik a szán, gyí, te gyí!
Így mulasson mindenki.

Piros arcok, szép szemek,
Örvend a sok jó gyerek.

Vidám kacaj, hógolyó,
Itt a tél és milyen jó!

A hólabda hengereg,
Szorgoskodik sok gyerek.

Íme, kész a hóember
Fejet formázni ki mer?

Itt a szénszem, répa orr,
Így lesz ő a hó Vidor.

Itt a tél és hull a hó,
Sok gyereknek ez való!

Erdős Sándor:
Pók a jégen

Dezső a pók boltba indult
kilépett a házából.
Rákiabált egy kis madár:
– Ne indulj el ráfázol.

– Jeges minden, nézz csak körbe.
Csicseregte a madár.
Pajkosan kacintott egyet,
szárnyat emel, tovaszáll.

Nagyot nézett ekkor Dezső.
Jeges minden valóban.
Egyetlenegy pozitívum,
nem kell állni dugóban.

Bridget:
Hóember!

Pihe lebben, hull a hó!
Szánkózni de csuda jó!
Édes párna, bungaló!
Nincs itt senki marslakó!

Igaz világ, csudaszép!
Jégcsap csillog, a miénk!
Jégvirág az ablakon,
kis napfényben ragyogjon!

Mondd, hogy kedves a világ, meleg szívek várnak rád!
Rőzse pattog, tűz lobog, kandalló az otthonod.

Kinn a kedves hóember,
szeme csillog, december.
Orra répa, piroslik, a madarak éneklük.

Azt csipogják élni jó, pihe lebben, hull a hó!
Nézd, hogy kedves a világ, hóemberke kint vár rád!.

Igen ám, de van itt nagy baj.
Hogy jut el a Közértbe?
Vakarta is a homlokát,
nem volt neki lövése.

Jaj, az úton, ha elcsúszik
lila lesz a potroha.
Nincs a lábán téligumi,
jól jönne egy korcsolya.

Se korcsolya, se egy hólánca.
Mi legyen a megoldás?
– Legjobb otthon –mondogatta–
tartja ezt a közmondás.

Szabó Márta: A Télapóhoz

Honnan jöttél, Télapó?
Télországból, hol nagy a hó?
Van zsákodban minden jó,
Cukor, csoki, mogyoró,
És alma, és dió
Könyv és játék, nagy mackó?

Szánnal jöttél, messziről?
Rénszarvasod átrepült
a fényes csillagok között?
És a szánod gyorsan siklott,
Nem esett le puttyonod
a jéghegyek fölött?

A sok gyermek várva várt;
De virgácsot ugye nem hoztál?
Hallgasd zengő énekük,
Angyalsereg összegyűlt.
Együtt száll a hang, az ének,
Reméljük, hogy tetszik néked.

Egyik fiú, másik lány,
Vidámságuk hangja száll.
Nevetés és kacagás,
Jöjj, Télapó! Lássunk hát!
Oszd szét kedves ajándékod,
Olyan nagyon régen vártunk!

Hozz hát havat, hóembert,
És csillogó hópelyhet,
Bundát, kesztyűt, jégvirágot,
Szánkót és jó meleg kabátot.
Cipőt, csizmát, pöttyös labdát,
Kislányoknak rakott szoknyát.

A fiúknak játékautót,
Kockás füzet, az is csak jó,
Mindegy az, ha sál vagy sapka,
A Télapó azt szívből adja.
Szereti is gyerek sereg,
Kicsi szívük beleremeg.

Papszi: Libasors

Volt két libám, papatyi,
Nem őrizte a Matyi.
Mondták is, hogy gá-gá-gá,
Elmegyünk mi világgá.

A kerítés nagyon magas,
A liba meg igen nyakas.
Nyújtja is azt felfelé!
Mégsem mehet elfelé.

Liba sorsa: vár a konyha!
Zsákba kerül az ő tolla.
Fekszik most már meztelenül,
Tepsibe is belekerül.

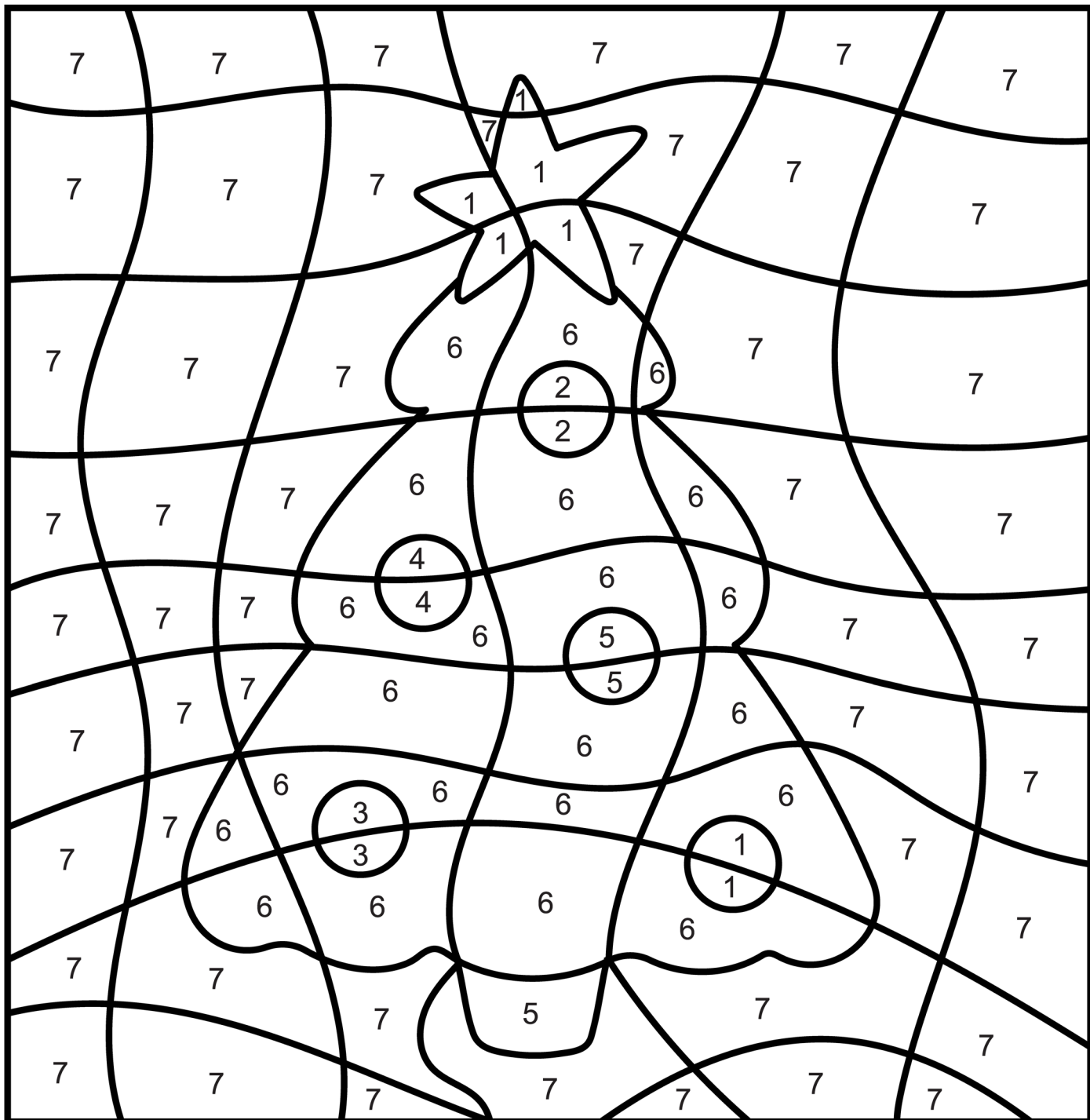
Éles késsel szeletelve,
Combja, háta meg a melle,
Saját zsírban irul-pirul,
A szakácsné arca virul.

Lába, szárnya meg a zúza,
Lábas alját koszorúzza.
Abból lesz a libaleves,
Melynek íze tökéletes.

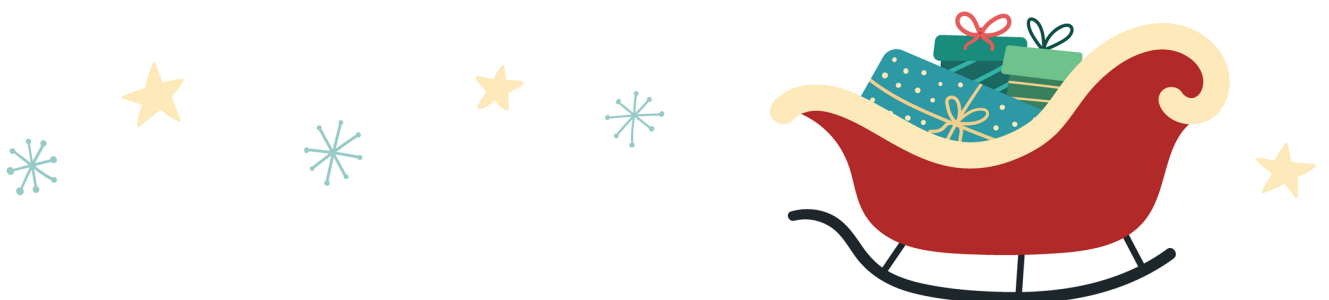
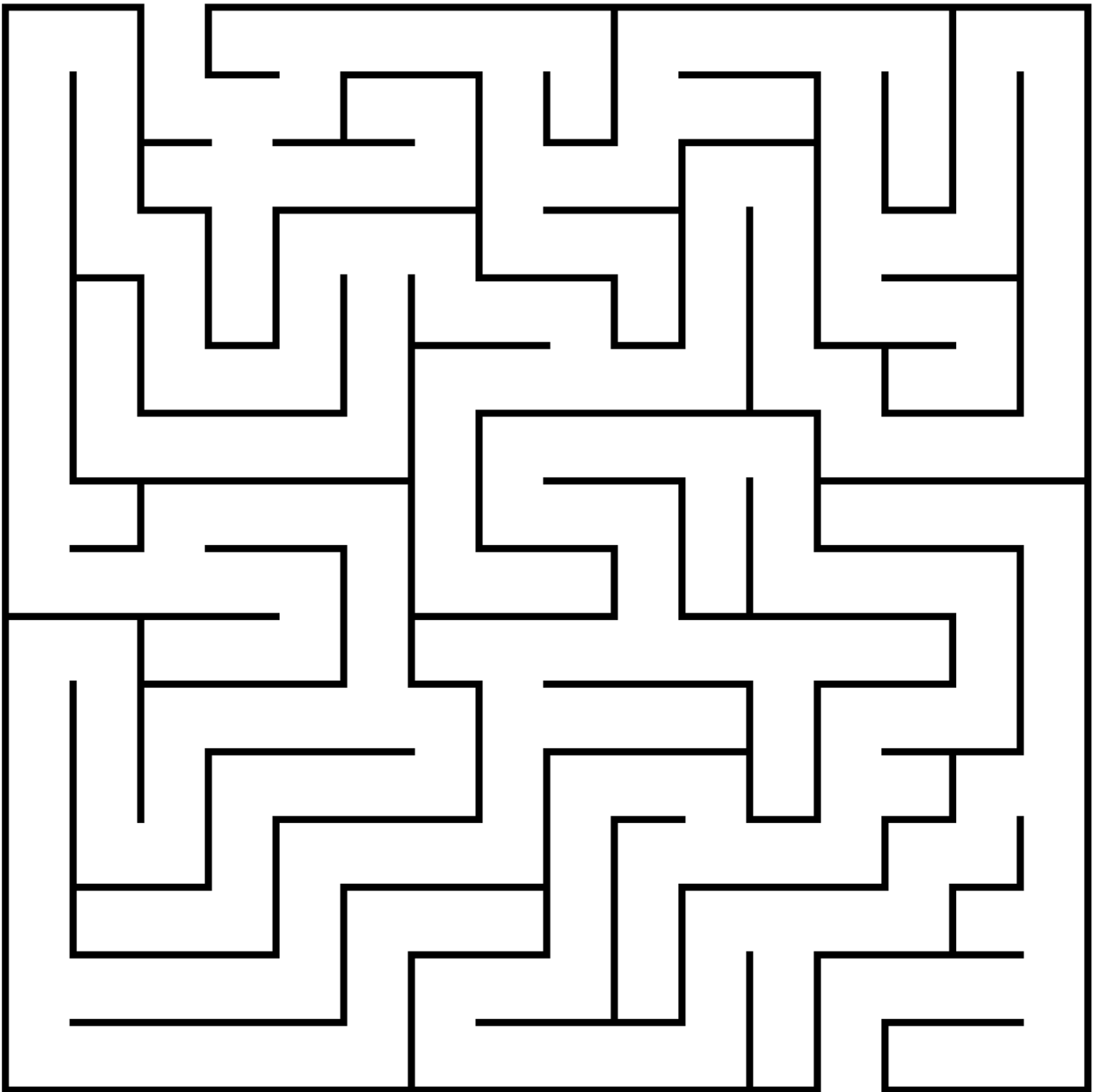
Elkészült a finom ebéd,
Nosza, küldjed hamar beléd!
Igyál majd rá finomat,
Így töltsd el a napodat!

SZÍNEZZ A SZÁMOK SZERINT!

SEGÍTS RUDOLFNAK ELJUTNI A SZÁNIG!

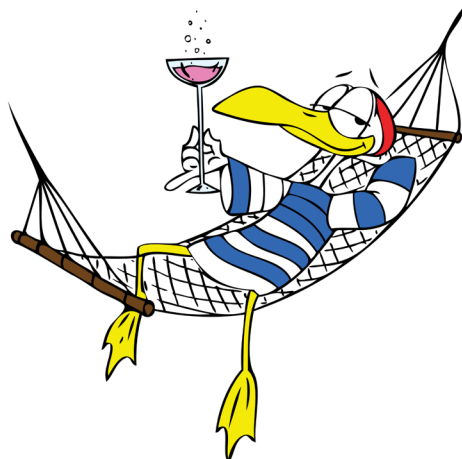
	◆	NEM IS LÁNYOS!	ELTÖKÉLT	HIDROGÉN ÉS JÓD	KÖZÉPKÉK!	A SAJÓ MELLÉKE	◆
	1						B
	VAGY, OROSZUL				KIEL KÖZEPE!	A TÖMEG JELE	
	BUSA-SZELET!			RÓMAI 2000			TÖLGYFA DARAB!
	KASSZITERIT			KORSZAK-HATÁROK!			
◆	2	NÉMET AUTÓJEL	ÓKORI NÉP			AGYKÉREG!	
			A NYARAT KÖVETI			GYOMOT PUSZTÍT	
LECHNER ...				ÁKOS, BECÉZVE			FÓKUSZPONT
				VITÁBAN ÁLL!			NÁTHA KEZDETE!
ÖTVEN RÓMÁBAN		BŐR, ANGOLUL			RADON VEGYJELE		JAPÁN AUTÓJEL
		TÖKMAG!			OSZTRÁK AUTÓJEL		
◆	L T						

Copyright © 2010-2024, www.skandomata.hu (CsAB). Minden jog fenntartva. Forrás: https://epi.hu/sau/dW

Küldd be a keresztrejtvény megfejtését az info@dabik.hu email címre!
 A beküldők között A Gyóni Géza Irodalmi Kör ajándécsomagját sorsoljuk ki.
 Sőt ha megírod melyik versből van a megfejtés akkor egy Jubileumi Antológiát is postázunk! (A verset megtalálod az Alkotóban)
 Beküldési határidő: 2025. február 28.

Szilveszternek sötét éjén
 Egy mély árok havas szélén
 Nagy nehezen csak kimászok
 Boldog újévet kívánok!

/Cserna F./

Asztalra tettem egy kancsó bort,
 Megültük vele a disznótort.
 Ettünk, ittunk, mulattunk,
 Barátokkal vigadtunk.
 Rögvest írtam öt limerik sort.

/HerMann/

Nyílegyenes úton sietek
 Hamarosan nálad lehetek
 Hő vágyam szárnyakat ad
 Nagy öröm várna reád,
 Csakhogy most dugóban vezetek!

/Cserna F./

Borleves habgaluskával, mandulaszirommal

Hozzávalók:

5 dl fehérbor, 5 dl víz, 5 tojássárgája, 1 fahéjrúd, fél vaníliarúd, 8 db szegfűszeg, ízlés szerint reszelt citromhéj, 10 dkg porcukor, 1 evőkanál liszt.

A habgaluskához: 5 db tojásfehérje, 5 dkg porcukor (Én a habot már készítettem cukor nélkül is)

Tetejére: pirított mandulaszirom

Elkészítése:

Öntsd össze a bort és a vizet, tedd bele az ízesítőket úgy, mint a vanília, fahéj, szegfűszeg, esetleg citrom reszelt héja, és forrald fel. Forrás után szűrd le.

A tojássárgákat keverd el a porcukorral és a liszttel. Óvatosan, kevergetve öntsd a levesbe a tojásos habarást, és tedd a tűzre, kevergesd, míg besűrűsödik. Amint elkészült, tedd félre.

Verj kemény habot a tojásfehérjéből és a porcukorból, s mint a galuskát, kiskanállal "szaggasd" bele forrásba levő vízbe. Egy-két percnyi főzés után szedd ki, és helyezd a borleves tetejére. Szórd meg pirított mandulaszirommal, és tálald.

Jó étvágyat kívánok hozzá!

Borleves :)

Keverem és kavarom,
Borleves az étlapon.
Mi kell hozzá? Leírom.

Kell hozzá fél liter bor,
És tíz deka porcukor.

Öt deci víz, vanília,
Fahéjnak természetes rúdja,
Torkom borral öntözöm.

Szegfűszeggel szegelem,
Liszttel lágyan sűríttem.

Tojás habot felverek,
Habgaluskát készítek,
Üres a boros üveg.

Sült hal dalol a tálon,
A borlevest imádom.

Keverem és kavarom,
Borleves az asztalon.
Vidám ez a karácsony.

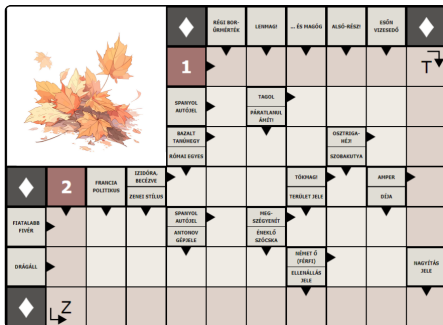
(HerMann)

Kedves Alkotótársak!

Köszönjük a felajánlásokat, melyeket küldtetek a Poénkodjunk rovat keresztrejtvény nyerteseinek! A jövőben is köszönettel fogadjuk.

Felajánlások, amiket szívesen fogadunk:

- Saját kézműves alkotások,
- Saját könyvek,
- Saját verses kötetek, antológiák.

A téli számunkban megjelent keresztrejtvény megfejtése:
Meglátta az ősz a nyárban

A szerencsés nyertes: Varga Gábor (Miskolc)
Gratulálunk a nyertesnek!

A nyereményét (A Gyóni Géza Irodalmi Kör ajándécsomagját) postán juttatjuk el!

Még több verset, novellát találsz honlapunkon: www.dabik.hu

Kövess minket a Facebookon is: www.facebook.com/irodalmikordabas

Anyagot gyűjtünk a Alkotóba

Beküldhető alkotónként három saját alkotás, melyek között a szerkesztők döntenek.

Téma: Tavaszi hangulat

Beküldési határidő: 2024. február 15.

Beküldendő emailben az info@dabik.hu email címre. Köszönjük! :)

Találkozók helyszíne:

Kossuth Művelődési Központ
2370 Dabas, Szent István út 58.

Találkozók időpontja:

Az oldalunkon érdeklődj!

A Facebook oldalunkon és a honlapunkon is találkozhatok velünk! :)

Bővebb információ:

www.dabik.hu

E-mail: info@dabik.hu

Telefon: 06/30 852-2770

IMPRESSZUM

Alkotó - Irodalmi-Kulturális folyóirat.

Megjelenik negyedévente az Angry Cat Kft. támogatásával.

Felelős szerkesztő: Hermann Mária

Tördelőszerkesztő: Szűcs Szilvia

A szerkesztőség levélcíme:

Angry Cat Kft., 2370. Dabas, Szintes u. 2/D 2/8.

E-mail: info@dabik.hu

Nyomdai munkák: Angry Cat Kft.

Kiadja: Angry Cat Kft.

Gyóni Géza Irodalmi Kör, Dabas.

Rejtvény forrása: www.skandomata.hu

Képek forrása: <https://hu.wikipedia.org/>, www.depositphotos.com,

Magyar Digitális Képkönyvtár, <https://izcsiklando.blog.hu/>

ISSN 2677-1802 (Nyomtatott)

ISSN 2786-2690 (Online)

KÖSZÖNTŐ

Hermann Marika

ALKOTÓSAROK

Iochom Zsolt:Karácsony melege

Czibere Anita:Karácsonyra várva

Hermann Marika:Remény

Gróg Gaál Mihály: Betlehemi Szent család

Horváth Edit:A tél zenéje

Orosz Cs. Bernadett:Karácsonyi angyal

Dr. Veress János:Csak a szeretet

Lovag Váczi Zoltán:Megjött a tél

Csipkerózsa:Télvarázs apevák

Orosz Cs. Bernadett rajza

Dr. Veress János:Adventre készülünk

Balogh Zsuzsa:Téli nyugalom

Czibere Anita:Advent harmadik gyertyája

Turányi Terézia: A szent család

Cserna Ferenc:Gondolatok a fa alatt

Gróf Gál Mihály:Lángos csillag állt felettük

Szabó Ferenc:Valóság?

Kosztolányiné Ági alkotása

Dáma N. Sebestyén Katalin:Szeretet és béke

Dáma N. Sebestyén Katalin:Jézus születése

Balázs Erzsébet:Téli hangulat

Kosztolányi Ági alkotása

Iochom Zsolt: Adventi csillagok

MaR - IL. GALÉRIA: Találkozás az angyallal

Rozványi Dávid: Scana, az erdőtündér és a karácsony

Turányi Terézia Ilona vízesés téli holdfényben

MEDIT festmények

Életkereszt - küldte Rozványi Dávid

Rozványi Dávid:Életkereszt a tóban

Kázsé: Ropogó hó

Stefanic Ferenc Alexander:Nyújtózó mostoha

Csipkerózsa: Hófedte csúcsokon

Cserna Ferenc:Fények

MEDIT festmények

Lovag Váczi Zoltán:Kihűlt szobámban

Fekete Edit: Miért?

Stefanic Ferenc Alexander:Rikolt a csend

Bene Edit fotói

Kulcsár István: Várakozás

Dr. Veress János:Régi telek emléke

Ambrus József:szivárványhíd

Szabó Ferenc:Megszabott út

Turányi Terézia: Fekete lyuk a Galaxisban

Stefanic Ferenc Alexander: Időkergető

Szedő Tibor: Felnyög a múlt

Németh Nyiba Sándor: Tüzet rakott évek

Nagy Kóré Mária: Víz alatti álmom

Lengyelne Török Erika:Múlt évek

Orosz Cs. Bernadett:Év végi merengő

Fu Jen-Li: Vonalak Varázsa

Iochom Zsolt: év-fordulón

Németh Nyiba Sándor:Bepiszkolt évek

MaR - IL. GALÉRIA

Németh Nyiba Sándor:Tűzverés egén

Szabó Márta: Mindennél többet érsz

Ambrus József:A versek ablakában

MEDIT festmények

Imre Anna: Téli táj

Fekete Edit: Emlékezés

Iochom Zsolt: A fantázia mestere

Bene Edit fotói

Papszi:Téli vágyakozás

Balogh Zsuzsa: Búcsúzól...

Balogh Zsuzsa: Baráth József Tanár Úr portréja

Pósa Anikó rajza

Tilingerné Gerlei Ilona: Vasút mellett

Hermann Marika: A ritmus...

Dr. Török György emlékére Soós-Gyóffy Katalin visszaemlékezése nyomán

Bene Edit: Ribillió

Kosztolányiné Ági alkotása

Szabó Ferenc: A szív parancsa – A kölyök

Turányi Terézia: Tél szépsége

Batuskáné Kiss Katalin: A Szivárványhíd meséje...

Váradi Klára: Sziget

Garajszki Rozika: Egy tévedés következménye

1.	Berényi József: GYÓNI GÉZA	
	Bene Edit fotói	31.
	Pánti Anna: A koreiai kultúra	32.
	Valentyik Ferenc: Énekesnő a Halász családban, Funták Ágnes	33.
	Pósa Anikó kézzel készített ékszerei	35.
	Gyóni Géza temetése (Közreadja Iochom Zsolt)	36.
	Dr. Misz Írisz: Beszámoló a MOÍKK 49. konferenciájáról	37.
2.	Szilágyhegyi Jánosné: Dabason idősnak lenni jó	
	Soós-Gyóffy Kató Angyalok végtelen tánca	38.

IFJÚSÁGI OLDAL

3.	Tóth Benjámín:Téli örömlök	
	Tóth Eleonóra karácsonyi képeslap	39.
	Tóth Nimród: Föld alatti élet	
	Tóth Eleonóra: Évszakok	
4.	Tóth Nimród: Rénszarvas	
	Tóth Nimród: Füstöl a kályha	40.
	Tóth Nimród: Összetartozás	
	Tóth Benjámín, mindent látó szem	41.

VENDÉGSAROK

5.	Kulcsár István festóművész	42.
6.	TÁRSALGÓ	
7.	Beszélgetés Szentpéteri Gabriella zongoraművésszel	45.
8.	Beszélgetés Dés László Kossuth és Liszt Ferenc díjas Érdemes művésszel	48.
9.	MEDIT festmények	50.

DABIK HÍREK

10.	Velünk történt	51.
-----	----------------	-----

TUDÁSTÁR

11.	Batuskáné Kiss Katalin: Stíluskorszakok az irodalomban 5. rész	
	A magyar reneszánsz	53.
12.	Dáma N. Sebestyén Katalin: Betlehemi csillag	55.

CSILLAGOK NYOMÁBAN

13.	Lengyelne Török Erika: Szabó Magda	57.
-----	------------------------------------	-----

MANSZÁJ GYEREKEKNEK

14.	Lengyelne Török Erika: Lilla mesék 4.	58.
	W. Kovács Ferenc: A kormos hópihe	
	Lovag Váczi Zoltán: Holle anyóhoz	
	Kulcsár István:Kiszámoló	59.
	Csipkerózsa:Mindenhol járt már	
15.	Kulcsár István:Itt a tél	
	Bridget:Hőember!	
	Erdős Sándor:Pók a jégen	60.
16.	Szabó Márta: A Télapóhoz	
	Papszi: Libasors	
	Orosz Cs. Bernadett rajza	61.
	Színezz számok szerint!	62.
	Segítsd Rudolfnak eljutni a szánig!	63.

POÉNKODJUNK

17.	Rejtvény felnőtteknek	
18.	Cserna F.	
19.	HerMann	64.

KEVEREM-KAVAROM

20.	Borleves habgaluskával,mandulaszirommal	65.
-----	---	-----

KÖZÉRDEKŰ

21.	Köszönjük!	66.
-----	------------	-----

22.

23.

24.

25.

26.

28.

29.